

HIPOTEKARNA BANKA A.D., PODGORICA

FINANSIJSKI ISKAZI
31. DECEMBAR 2020. GODINE

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1 - 5
Bilans uspjeha od 1. januara do 31. decembra 2020. godine	6
Iskaz o ostalom ukupnom rezultatu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine	7
Bilans stanja na dan 31. decembra 2020. godine	8
Iskaz o promjenama na kapitalu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine	9
Iskaz o tokovima gotovine od 1. januara do 31. decembra 2020. godine	10
Napomene uz finansijske iskaze	11 - 94
Prilog: Godišnji izvještaj menadžmenta za 2020. godinu	

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Hipotekarne banke AD Podgorica

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza Hipotekarne banke AD Podgorica (u daljem tekstu: „Banka“), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2020. godine, bilans uspjeha, iskaz o ukupnom ostalom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i ostala objelodanjivanja (u daljem tekstu: „finansijski iskazi“).

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski iskazi istinito i objektivno prikazuju, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembar 2020. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Osnove za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije (ISA) primjenjivim u Crnoj Gori. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izvještaja koji je naslovljen *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza*. Nezavisni smo od Banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih iskaza u Crnoj Gori, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom rasuđivanju, od najveće važnosti za reviziju finansijskih iskaza tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih iskaza kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključno revizijsko pitanje	Odgovarajuća revizijska procedura
<i>Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja od klijenata</i>	<i>i rezervisanja za vanbilansne stavke</i>
Na dan 31. decembra 2020. godine, bruto vrijednost datih kredita i potraživanja od klijenata iznosila je EUR 229.963 hiljada (31. decembra 2019.: EUR 243.316 hiljada), dok je ukupan iznos ispravke vrijednosti datih kredita i potraživanja od klijenata iznosio EUR 14.568 hiljadu na dan 31. decembra 2020. godine (31. decembra 2019.: EUR 14.404 hiljade).	Na osnovu naše procjene rizika i poznavanja industrije, ispitali smo troškove obezvrjeđenja datih kredita i potraživanja od klijenata i rezervisanja za vanbilansne stavke, i procijenili primjenjenu metodologiju, kao i korišćene pretpostavke, a u skladu sa opisom ključnog revizorskog pitanja.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)
Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje	Odgovarajuća revizijska procedura
<p data-bbox="236 338 805 367"><i>Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja od klijenata i rezervisanja za vanbilansne stavke</i></p> <p data-bbox="236 398 805 618">Odmjeravanje troškova umanjenja vrijednosti datih kredita i potraživanja i rezervisanja za vanbilansne stavke smatra se ključnim revizorskim pitanjem, s obzirom da određivanje iznosa rezervacija za umanjenje vrijednosti zahtjeva značajnu procjenu od strane rukovodstva koja se odnosi na određivanje trenutka priznavanja umanjenja vrijednosti kao i iznosa umanjenja vrijednosti.</p> <p data-bbox="236 647 805 676">Najznačajnija rasudjivanja se odnose na:</p> <ul data-bbox="280 678 805 1122" style="list-style-type: none"> • Pretpostavke koje se koriste u modelima očekivanog kreditnog gubitka za procjenu kreditnog rizika vezanog za izloženost i očekivane buduće novčane tokove klijenta; • Pravovremena identifikacija izloženosti sa značajnim povećanjem izloženosti kreditnom riziku i kreditnom obezvređenju; • Vrednovanje kolaterala i pretpostavke budućih novčanih tokova na pojedinačno procjenjene izloženosti po kreditima; • potencijalni uticaj na ove pretpostavke, povećanje kreditnog rizika i obezvređenja, vrednovanje kolaterala i budućih novčanih tokova kao rezultat socio-ekonomskih posljedica COVID 19 krize uključujući moratorijum i ostale događaje. <p data-bbox="236 1151 805 1285">Rukovodstvo je objelodanilo dodatne informacije o troškovima umanjenja vrijednosti datih kredita i potraživanja od klijenata i rezervisanja za vanbilansne stavke u napomenama 3.8, 5.2, 7, 17.2 i 23 uz finansijske iskaze.</p>	<p data-bbox="825 371 1396 400">Naše testiranje je obuhvatilo sljedeće elemente:</p> <ul data-bbox="869 403 1396 1760" style="list-style-type: none"> • procjena ključnih kontrola nad pretpostavkama koje se koriste u modelima očekivanog kreditnog gubitka za procjenu kreditnog rizika vezanog za izloženost i očekivane buduće novčane tokove klijenta; • detaljno testiranje obračuna parametara rizika, na bazi zvanične metodologije banke koja je predmet ocjene usaglašenosti sa računovodstvenim zahtjevima. Navedeno testiranje podrazumeva i ocjenu pretpostavki modela sa posebnim osvrtom na pretpostavke koje se tiču uticaja krize izazvane COVID 19 virusom na očekivane kreditne gubitke; • procjena ključnih kontrola i testiranje njihove efikasnosti nad pravovremenom identifikacijom izloženosti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika i blagovremenom identifikacijom izloženosti umanjene vrijednosti kredita; • prikupljanje i detaljno testiranje dokaza na uzorku koji podržavaju odgovarajuće određivanje pretpostavki za troškove obezvređenja kredita i rezervisanja za garancije, uključujući vrednovanje kolaterala i pretpostavke budućih novčanih tokova na pojedinačno procijenjene izloženosti umanjene vrijednosti kredita; • procjena ključnih kretanja portfolija visokog rizika iz prethodnog perioda u odnosu na industrijske standarde i istorijske podatke; • procjena adekvatnosti različitih identifikovanih odluka Rukovodstva koji se tiču pretpostavki vezanih za obračun očekivanih kreditnih gubitaka za individualno procjenjivane kredite, kao i odluka o pristupu procjene očekivanih kreditnih gubitaka za kolektivno procjenjivane kredite, kao i evaluacija primjenjenih metodologija korišćenjem našeg znanja i iskustva u industriji; • ocjena adekvatnosti analize rukovodstva i korekcije kao rezultat uticaja COVID 19 krize na sve aspekte procjene očekivanih kreditnih gubitaka. Analiza uticaja uključuje procjenu rukovodstva na različite scenario analize i analize senzitivnosti i • procjenu tačnosti i potpunosti objelodanjivanja u finansijskim izvještajima.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)***Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske iskaze***

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih finansijskih iskaza u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za pripremu finansijskih iskaza koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed prevare ili greške.

Prilikom sastavljanja finansijskih iskaza, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Banke da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, ukoliko je potrebno, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim navedene. Lica odgovorna za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski iskazi, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed prevare ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje.

Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije primjenjivim u Crnoj Gori, uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih iskaza.

Tokom obavljanja revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije primjenjivim u Crnoj Gori, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Takođe:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim iskazima, nastalih usljed prevare ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevare je veći nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što prevara može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Banke.
- Vršimo ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)***Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza (nastavak)***

- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezano objelodanjivanje u finansijskim iskazima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih iskaza, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim iskazima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa licima ovlašćenim za upravljanje u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenom revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje identifikujemo tokom naše revizije. Takođe, obezbeđujemo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koja se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i gdje je to primjenjivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima ovlašćenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih iskaza tekućeg perioda i shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)***Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtjevima***

Rukovodstvo Banke je odgovorno za sastavljanje i objavljivanje godišnjeg izvještaja menadžmenta.

Naše mišljenje o finansijskim iskazima ne obuhvata godišnji izvještaj menadžmenta i osim u onoj mjeri u kojoj je izričito navedeno u našem izvještaju, ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi sa revizijom finansijskih iskaza naša odgovornost je da pročitamo godišnji izvještaj menadžmenta i tako razmotrimo da li je godišnji izvještaj menadžmenta materijalno nekonzistentan sa finansijskim iskazima ili sa našim znanjem stečenim tokom revizije ili se na drugačiji način čini da su materijalno pogrešno prikazani.

U skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu u Crnoj Gori razmotrili smo da li je godišnji izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa članom 11, 12, 13 i 14 ovog Zakona.

Isključivo na osnovu rada obavljenog tokom revizije finansijskih iskaza i procedura navedenih gore, po našem mišljenju:

- Informacije prezentirane u godišnjem izvještaju menadžmenta za finansijsku godinu za koju su pripremljeni finansijski iskazi su konzistentne sa finansijskim iskazima;
- Godišnji izvještaj menadžmenta je sastavljen u skladu sa članom 11, 12, 13, i 14. Zakona o računovodstvu u Crnoj Gori.

Dodatno, u svjetlu znanja i razumijevanja Banke i njenog okruženja dobijenog tokom revizije, od nas se zahtijeva da izvjestimo da li su identifikovani materijalno značajno pogrešni prikazi u godišnjem izvještaju menadžmenta. U tom smislu nemamo ništa da izvjestimo.

Ovlašćeni revizor u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izveštaj nezavisnog revizora je Pero Đuričković.

Crowe MNE d.o.o. Podgorica

20. maj 2021. godine

Pero Đuričković, Ovlašćeni revizor

BILANS USPJEHA

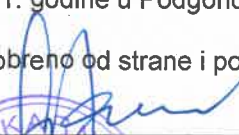
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine

	Napomene	(Iznosi u hiljadama EUR)	
		2020.	2019.
Prihodi od kamata i slični prihodi	3.1, 6	18,239	19,741
Rashodi od kamata i slični rashodi	3.1, 6	(3.200)	(3.091)
NETO PRIHODI OD KAMATA		15,039	16.650
Prihodi od naknada i provizija	3.2, 9	12.821	16.989
Rashodi naknada i provizija	3.2, 9	(7.893)	(10.775)
NETO PRIHODI OD NAKNADA		4.928	6.214
Neto dobitak / gubitak usled prestanka priznavanja finansijske instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		212	150
Neto dobitak/gubitak po osnovu finansijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja		153	-
Neto dobiti od kursnih razlika		461	788
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja ostale imovine		152	311
Ostali prihodi	13	645	246
Troškovi zaposlenih	10	(5.551)	(5.486)
Troškovi amortizacije	12	(2.542)	(1.077)
Opšti i administrativni troškovi	11	(6.069)	(7.802)
Neto prihodi/rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	3.14, 7	(3.518)	(3.723)
Troškovi rezervisanja	3.14, 8	(6)	(96)
Ostali rashodi	14	(70)	(786)
OPERATIVNI PROFIT		3.834	5.389
Porez na dobit	3.6, 15	(346)	(526)
NETO PROFIT		3.488	4.863
Zarada po akciji	32	111,42	155,34

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza

Ovi finansijski iskazi su odobreni od strane Odbora direktora Hipotekarne banke A.D., Podgorica, 1. februara 2021. godine u Podgorici.

Odobreno od strane i potpisano u ime Hipotekarne banke A.D., Podgorica:

 _____
 Esad Zaimović
 Glavni izvršni direktor

 _____
 Jelena Vučetić
 Izvršni direktor za rizike

 _____
 Ana Golubović
 Izvršni direktor za poslove sa pravnim licima i finansijska tržišta

 _____
 Nikola Špadijer
 Izvršni direktor za poslove sa fizičkim licima i napredne kanale prodaje

**ISKAZ O UKUPNOM OSTALOM
 REZULTATU**
 Od 1. januara do 31. decembra 2020.
 godine

Napomena	(U hiljadama EUR)	
	2020.	2019.
Neto profit	3.488	4.863
Ukupni ostali rezultat		
Efekti promjene vrijednosti hartija od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	(2.051)	1.625
Porez na prihod po osnovu stavki ukupnog ostalog rezultata	186	(166)
Ukupan ostali rezultat za tekuću godinu	(1.865)	1.459
UKUPAN OSTALI REZULTAT	1.623	6.322

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza

Ovi finansijski iskazi su odobreni od strane Odbora direktora Hipotekarne banke A.D., Podgorica, 1. februara 2021. godine u Podgorici.

Odobreno od strane i potpisano u ime Hipotekarne banke A.D., Podgorica:

 _____
 Esad Zaimović
 Glavni izvršni direktor

 _____
 Jelena Vuletić
 Izvršni direktor za rizike

 _____
 Ana Golubović
 Izvršni direktor za poslove sa pravnim licima i
 finansijska tržišta

 _____
 Nikola Špadijer
 Izvršni direktor za poslove sa fizičkim licima i
 napredne kanale prodaje

BILANS STANJA
 Na dan 31. decembar 2020. godine

	Napomene	31. decembar 2020.	(U hiljadama EUR) 31. decembar 2019.
SREDSTVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	3.7, 16	163.390	137.133
Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti		240.348	251.741
Kredit i potraživanja od banaka	3.8.3, 17.1	22.060	20.864
Kredit i potraživanja od klijenata	3.8.3, 17.2	215.395	228.912
Hartije od vrijednosti	17.3	1.107	-
Ostala finansijska sredstva		1.786	1.965
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		128.150	134.758
Hartije od vrijednosti	18.1	128.150	134.758
Investicije u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala		-	5
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.10, 19	6.214	2.352
Nematerijalna sredstva	3.10, 20	2.019	2.037
Odložena poreska sredstva	15c	27	24
Ostala sredstva	21	2.433	2.428
UKUPNA SREDSTVA		542.581	530.478
OBAVEZE			
Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti		451.662	443.122
Depoziti banaka i centralnih banaka	22.1	1.214	1.148
Depoziti klijenata	22.2	428.346	419.592
Kredit klijenata koji nijesu banke	22.3	22.048	22.335
Ostale finansijske obaveze		54	47
Rezerve	23	1.453	1.535
Tekuće poreske obaveze		342	514
Odložene poreske obaveze	15c	23	209
Ostale obaveze	24	13.301	11.148
Subordinisani dug	26	22.256	22.050
UKUPNE OBAVEZE		489.037	478.578
KAPITAL			
Akcijski kapital	25	16.006	16.006
Emisiona premija		7.444	7.444
Neraspoređena dobit		25.425	20.541
Dobit/gubitak tekuće godine		3.488	4.863
Ostale rezerve		1.181	3.046
UKUPAN KAPITAL		53.544	51.900
UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE		542.581	530.478
VANBILANSNA EVIDENCIJA	28	753.678	766.334

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza

Ovi finansijski iskazi su odobreni od strane Odbora direktora Hipotekarne banke A.D., Podgorica, 1. februara 2021. godine u Podgorici. Odobreno od strane i potpisano u ime Hipotekarne banke A.D., Podgorica:

 Esad Zaimović
 Glavni izvršni direktor

Jelena Vučetić
 Izvršni direktor za rizike

 Ana Golubović
 Izvršni direktor za poslove sa pravnim licima i finansijska tržišta

 Nikola Špadijer
 Izvršni direktor za poslove sa fizičkim licima i napredne kanale prodaje

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine

U hiljadama EUR	Akcijski kapital	Emisiona premija	Dobit tekuće godine	Ostale rezerve	Ukupno
Stanje, 1. januara 2019. godine	16.006	7.444	20.545	1.587	45.582
Efekat svođenja finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz ukupni ostali rezultat	-	-	-	1.459	1.459
Drugi uticaj hartija od vrijednosti na kapital	-	-	(4)	-	(4)
Dobit tekuće godine	-	-	4.863	-	4.863
Stanje, 31. decembra 2019. godine	16.006	7.444	25.404	3.046	51.900
Stanje, 1. januara 2020. godine	16.006	7.444	25.404	3.046	51.900
Efekat svođenja finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz ukupni ostali rezultat	-	-	-	(1.865)	(1.865)
Drugi uticaj hartija od vrijednosti na kapital	-	-	21	-	21
Dobit tekuće godine	-	-	3.488	-	3.488
Stanje, 31. decembra 2020. godine	16.006	7.444	28.913	1.181	53.544

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza

Ovi finansijski iskazi su odobreni od strane Odbora direktora Hipotekarne banke A.D., Podgorica, 1. februara 2021. godine u Podgorici.

Odobreno od strane i potpisano u ime Hipotekarne banke A.D., Podgorica:

Esad Zaimović
 Glavni izvršni direktor

Ana Golubović
 Izvršni direktor za poslove sa pravnim licima i finansijska tržišta

Jelena Vučetić
 Izvršni direktor za rizike

Nikola Špadijer
 Izvršni direktor za poslove sa fizičkim licima i napredne kanale prodaje

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine
(U hiljadama EUR)

OPIS	Napomene	2020.	2019.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti			
Prilivi po osnovu kamata i slični prihodi		18.363	19.829
Odlivi po osnovu kamata i slični prihodi		(3.240)	(2.993)
Prilivi po osnovu naknada i provizija		12.821	16.988
Odlivi po osnovu naknada i provizija		(7.893)	(10.775)
Odlivi po osnovu zarada zaposlenih i troškova za dobavljače		(21.909)	(22.664)
Povećanje/smanjenje kredita i ostale aktive		13.568	(52)
Prilivi/odlivi po osnovu depozita i ostalih obaveza		8.550	18.995
Plaćeni porezi		(1.037)	(1.052)
Ostali prilivi		(20.950)	(46.039)
Neto prilivi/odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti		(1.727)	(27.763)
Gotovinski tokovi iz aktivnosti investiranja			
Kupovina nekretnina i opreme		(573)	(1.176)
Kupovina nematerijalnih ulaganja		(475)	(768)
Državni zapisi		30.104	35.616
Prilivi od prodaje materijalne i dugotrajne imovine		87	26
Neto prilivi/odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja		29.143	33.698
Tokovi gotovine iz finansijskih aktivnosti			
Povećanje pozajmljenih sredstava		(283)	(2.887)
Neto prilivi/odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja		(283)	(2.887)
Efekat kursnih razlika na gotovinu i gotovinske ekvivalente		461	788
Neto povećanje/smanjenje gotovine i gotovinskih ekvivalenata		27.594	3.836
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda		153.005	149.169
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	29	180.599	153.005

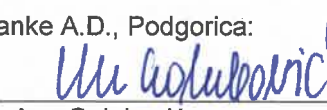
Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza

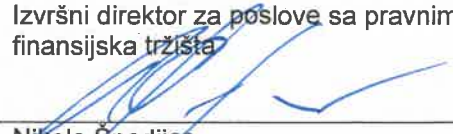
Ovi finansijski iskazi su odobreni od strane Odbora direktora Hipotekarne banke A.D., Podgorica, 1. februara 2021. godine u Podgorici.

Odobreno od strane i potpisano u ime Hipotekarne banke A.D., Podgorica:

 _____
 Esad Zaimović
 Glavni izvršni direktor

 _____
 Jelena Vučetić
 Izvršni direktor za rizike

 _____
 Ana Golubović
 Izvršni direktor za poslove sa pravnim licima i finansijska tržišta

 _____
 Nikola Špadijer
 Izvršni direktor za poslove sa fizičkim licima i napredne kanale prodaje

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

Hipotekarna banka AD, Podgorica (u daljem tekstu „Banka“) je od 1991. godine registrovana kao akcionarsko društvo i registrovana je u Centralnom registru Privrednog suda pod registracionim brojem 4-0004632. Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 3 (Rješenje broj 02/3-1/2-01). Od Centralne banke Crne Gore, Rješenjem broj 0101-75/1-2002 od 18. decembra 2002. godine, Banka je dobila odobrenje za rad.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju, Statutom i Rješenjem Centralne banke Crne Gore, Banka obavlja poslove primanja novčanih depozita i odobravanja kredita za sopstveni račun. Pored bankarskih poslova iz prethodnog stava, Banka može da obavlja i sljedeće poslove:

- izdavanje garancija i preuzimanje drugih vanbilansnih obaveza,
- kupovina, prodaja i naplata potraživanja (faktoring, forfeiting i dr.),
- izdavanje, obrada i evidentiranje platnih instrumenata,
- platni promet u zemlji i sa inostranstvom, u skladu sa propisima kojima se uređuje platni promet,
- finansijski lizing,
- poslove sa hartijama od vrijednosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuju hartije od vrijednosti,
- trgovanje u svoje ime i za svoj račun ili za račun klijenta:
  - a) stranim sredstvima plaćanja, uključujući mjenjačke poslove,
  - b) finansijskim derivatima,
- depo poslovi,
- izrada analiza i davanje informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti privrednih društava i preduzetnika i drugim pitanjima u vezi poslovanja,
- iznajmljivanje sefova,
- poslove koji su dio bankarskih poslova, pomoćne poslove u odnosu na poslove banke i poslove neposredno povezane sa poslovima Banke, u skladu sa Statutom.
- Banka može, uz prethodno odobrenje Centralne banke, obavljati i druge poslove, u skladu sa zakonom.

Organi upravljanja Bankom su: Skupština akcionara i Odbor direktora. Odbor direktora Banke ima dva stalna tijela i to: Odbor za reviziju i Odbor za upravljanje kreditnim rizikom. Članove Odbora direktora Banke bira Skupština akcionara Banke. Odbor direktora Banke ima 5 (pet) članova, od kojih većina nijesu zaposleni u Banci.

Sjedište Banke je u Podgorici, u ul. Josipa Broza Tita br. 67. Na dan 31. decembra 2020. godine ukupan broj zaposlenih, radno angažovanih, u Banci je iznosio 218, od čega je njih 16 ustupljeno od strane agencija za zapošljavanje (31. decembra 2019. godine: 218 radno angažovanih, zaposlenih, od čega je njih 25 ustupljeno od strane agencija za zapošljavanje).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH ISKAZA

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju pojedinačnih finansijskih iskaza

Banka sastavlja finansijske iskaze (u daljem tekstu „finansijski iskazi“) u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl. list CG“, br. 52/16) koji zahtijeva primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i odlukama Centralne banke Crne Gore koje regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Priloženi finansijski iskazi Banke pripremljeni su u skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih iskaza banaka („Sl. list CG“, br. 15/12, 18/13 i 24/18).

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike koje su zasnovane na računovodstvenim, bankarskim i poreskim propisima Crne Gore.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“) i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja („MSFI“) objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa (IFAC) dobio pravo na prevod i objavljivanje. Dakle, samo MSFI i MRS zvanično usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore mogu biti u primjeni. Posljednji MSFI i MRS koji su zvanično prevedeni su iz 2009. godine (osim MSFI 7), kao i novodonijeti MSFI 10, 11, 12, i 13 koji se primjenjuju od 2013. godine. Centralna banka Crne Gore je u Odluci o minimalnim standardim za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“, br. 22/12, 55/12, 57/13, 44/17 i 82/17) propisala obaveznu primjenu MSFI 9 za banke počevši od 01. januara 2018. godine. Dodatno, primjena MSFI 16 – Lizing, u skladu sa odlukom Centralne Banke Crne Gore, je obavezna za godišnje periode koji počinju na dan 01. januar 2020.godine.

Imajući u vidu efekte koje navedena odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na prezentaciju finansijskih iskaza Banke, priloženi finansijski iskazi se u tom dijelu razlikuju i odstupaju od MSFI i MRS.

Finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama. Banka je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim, bankarskim i poreskim propisima Crne Gore.

2.2. Pravila procjenjivanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela istorijske vrijednosti, osim za sledeće pozicije, koje se vrijednuju po fer vrijednosti:

- finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeh,
- finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat,
- finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH ISKAZA (NASTAVAK)

2.3. Funkcionalna i izvještajna valuta

Finansijski iskazi Banke su iskazani u eurima (EUR), koja je funkcionalna valuta Banke i zvanična valuta u kojoj se podnose finansijski iskazi u Crnoj Gori. Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR.

2.4. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena.

Procjene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procjene izvršene, su rezultat redovnih provjera. Ukoliko se putem provjere utvrdi da je došlo do promjene u procijenjenoj vrijednosti sredstava i obaveza, utvrđeni efekti se priznaju u finansijskim izvještajima u periodu kada je došlo do promjene u procjeni, ukoliko promjena u procjeni utiče samo na taj obračunski period, ili u periodu kada je došlo do promjene u procjeni i narednim obračunskim periodima, ukoliko promjena u procjeni utiče na tekući i buduće obračunske periode.

U Napomeni 4 su date informacije o oblastima kod kojih je stepen procjene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izvještajima Banke.

2.5. Načelo stalnosti poslovanja

Uzimajući u obzir i okolnosti nastale usled pandemije COVID 19 kao i neizvjesnost oko ekonomskog oporavka, rukovodstvo Banke i dalje procjenjuje sa razumnom sigurnošću da će Banka nastaviti da posluje profitabilno u doglednoj budućnosti. Saglasno tome, finansijski izvještaji Banke sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u budućnosti.

2.6. Usaglašenost potraživanja i obaveza

U skladu sa važećom zakonskom regulativom, Banka je izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa poveriocima i dužnicima Banke na dan 31.12.2020. godine.

2.7. Dugoročne naknade zaposlenima

Trošak dugoročnih beneficija zaposlenih određen je na osnovu aktuarskog obračuna. Aktuarski obračun uključuje stvaranje pretpostavki o diskontnim stopama, budućem rastu zarada i promjenama u broju zaposlenih. S obzirom na dugoročnu prirodu ovih planova, procjene su predmet značajne neizvjesnosti.

2.8. Konsolidacija

Banka nema kontrolu ni nad jednim entitetom.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH ISKAZA (NASTAVAK)**2.9. Efekti prve primjene MSFI 16**

U januaru 2016. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) izdao je MSFI 16 Lizing koji za cilj ima da zamijeni MRS 17 Lizing, IFRIC 4 Utvrđivanje da li aranžman sadrži zakup, SIC-15 Operativni lizing-Podsticaji i SIC-27 Procjena suštine transakcija koje uključuju pravni oblik zakupa. MSFI 16 uvodi jedinstveni pristup računovodstvenog evidentiranja lizinga u knjigama zakupca koji zahtijeva da se za sve lizing ugovore prepoznaju obaveze i imovina u okviru bilansa stanja, uz praktične olakšice vezane za kratkoročni lizing i lizing sredstava male vrijednosti. Na datum početka zakupa, zakupac će priznati obavezu za plaćanje lizinga (tj. obavezu za lizing) i sredstvo koje predstavlja pravo da se koristi predmetno sredstvo tokom trajanja zakupa (tj. pravo na korišćenje sredstva). Od zakupca se zahtijeva da odvojeno prizna trošak kamate na obavezu za lizing i trošak amortizacije za pravo na korišćenje sredstva.

Zakupci će takođe morati ponovo da vrjednuju obavezu za lizing po nastanku određenih događaja (npr. promjena u trajanju lizinga, promjena u budućim plaćanjima lizinga usled promjene indeksa ili stope koja se koristi za određivanje tih plaćanja). Zakupac će generalno priznati iznos ponovnog vrjednovanja obaveze za lizing kao korekciju prava na korišćenje sredstva.

Računovodstvo davaoca lizinga u skladu sa MSFI 16 je u suštini nepromijenjeno u odnosu na računovodstvo prema MRS 17. Davaoci lizinga će nastaviti da klasifikuju sve ugovore o zakupu koristeći isti princip klasifikacije kao prema MRS 17 i razlikovati dvije vrste lizinga: operativni i finansijski lizing.

U skladu sa odlukom Centralne Banke Crne Gore, sve banke u Crnoj Gori su u obavezi da primijene MSFI 16 za godišnje periode koji počinju na dan 1. januara 2020. godine za potrebe lokalnog izvještavanja.

Banka je donijela odluku da novi standard od 1. januara 2020. godine primijeni koristeći modifikovan retrospektivni pristup. U skladu sa prelaznim zahtjevima MSFI 16, uporedni podaci nisu promijenjeni.

Obaveze po osnovu lizinga na dan prve primjene priznate su kao sadašnja vrednost preostalih lizing plaćanja diskontovanih inkrementalnom stopom zaduživanja. Prosječna ponderisana inkrementalna stopa zaduživanja na dan 1. januar 2020. godine iznosila 2,55%.

Na osnovu obračunatih efekata prve primjene MSFI 16, na dan prve primjene, 1. januara 2020. godine došlo je do povećanja sredstava i obaveza po osnovu lizing ugovora u iznosu od EUR 4.289 hiljada.

2.10. Uticaj krize izazvane Covid-om 19 na poslovanje Banke

Tokom 2020. godine, zbog negativnog uticaja pandemije Covid-19 na poslovanje privrede, Centralna Banka Crne Gore i Vlada Crne Gore su propisale set mjera za ublažavanje ovog negativnog uticaja. Najprije, u martu 2020. godine, Odluka o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih uticaja novog koronavirusa na finansijski sistem („Sl.list Crne Gore“ br. 19/20) je stupila na snagu (Moratorijum I). U skladu sa odlukom, i fizička i pravna lica imaju pravo da apliciraju za moratorijum na otplatu kreditnih zaduženja uz predaju zahtjeva. Moratorijum je moguće aktivirati za kredite odobrene prije 23. marta 2020. godine. Moratorijum na otplatu kreditnih obaveza je bilo moguće aktivirati na period od 3 mjeseca uz kapitalizaciju kamate, dok je kamata za period bila obračunata u skladu sa otplatnim planom i dodata glavnici na kraju moratorijuma.

U toku godine, mjere su mijenjane nekoliko puta. Glavni preduslovi za apliciranje za moratorijume su bili sljedeći:

- Na dan 31. decembar 2019, dužnik nije u kašnjenju većem od 90 dana;
- Na dan 31. decembar 2019, kredit nije klasifikovan kao „non-performing“;
- Kredit na koji se moratorijum primjenjuje nije restrukturiran u toku 2020. godine.

Drugi set mjera CBCG, moratorijum II, počeo je na dan 01. jun 2020. godine. Komercijalne banke su bile zadužene za definiciju kriterijuma za klijente koji mogu aplicirati za moratorijum. Uslovi Banke su uglavnom bili vezani za klijente koji su izgubili posao zbog posljedica pandemije, ili im je zarada smanjena.

Takodje, za moratorijum II su mogli aplicirati i moreplovci, uz predaju odgovarajuće dokumentacije.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH ISKAZA (NASTAVAK)**2.10. Uticaj krize izazvane Covid-om 19 na poslovanje Banke**

Moratorijum III je počeo na dan 01. septembar 2020. U sklopu ovih mjera, klijenti iz sektora turizma, poljoprivrede, šumarstva i ribarstva su mogli aplicirati za moratorijum na otplatu kredita u periodu od 01. septembra 2020, do 31. avgusta 2021.

Počevši od 06. novembra 2020, klijenti su mogli aplicirati za moratorijum IV u trajanju od 6 mjeseci ukoliko su u periodu poslije marta 2020. godine ostali bez posla zbog uticaja krize izazvane Covid-19 na ekonomski sistem, ili restrukturiranje kredita ukoliko im je zbog uticaja ove krize smanjen iznos zarade u istom periodu.

Kreditni koji su bili predmet moratorijuma su prikazani u narednoj tabeli (stanje kredita u hiljadama EUR na dan 31. decembar 2020. godine):

CBCG Klasifikacija	Ukupno			Pravna lica			Fizička lica i kartice		
	Bruto krediti	Moratorijum korišćen	Moratorijum aktivan	Bruto krediti	Moratorijum korišćen	Moratorijum aktivan	Bruto krediti	Moratorijum korišćen	Moratorijum aktivan
A	89.306	35.015	1.244	7.208	866	-	82.098	34.149	1.244
B	121.308	25.968	1.729	106.860	19.276	1.253	14.448	6.692	476
C	16.479	3.225	784	14.184	2.051	78	2.295	1.174	706
D	237	121	-	110	65	-	127	56	-
E	2.633	374	-	1.377	219	-	1.256	155	-
Ukupno	229.963	64.703	3.757	129.739	22.477	1.331	100.224	42.226	2.426

Uticaj krize izazvane Covid-19 na likvidnost Banke je procijenjena na sljedeći način: 1) potencijalni odliv depozita; 2) očekivana niža kreditna aktivnost; 3) projekcija dostupnosti izvora finansiranja; 4) efekti mjera CBCG vezanih za moratorijum na kredite. Zaključeno je da je, čak i uz visok nivo odliva depozita, Banka u mogućnosti da održava visok nivo likvidnosti i održivo i stabilno poslovanje.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Banka konzistentno primijenjuje usvojene Računovodstvene Politike i Procedure u svim periodima prezentiranim u finansijskim izveštajima. Osnovne računovodstvene politike primijenjene kod sastavljanja računovodstvenih izvještaja za 2020. godinu navedene su dalje u tekstu.

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata

Prihodi i rashodi kamata se iskazuju u bilansu uspjeha primijenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa predstavlja stopu koja tačno diskontuje buduće prilive i odlive tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta na:

- Bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili
- Amortizovanu vrijednost finansijske obaveze.

Metod efektivne kamatne stope je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza i alokacije prihoda po osnovu kamate ili rashoda po osnovu kamate na odgovarajuće vremenske periode. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjena buduća gotovinska plaćanja ili prilive tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta ili, tamo gdje je to izvodljivo, kraćeg perioda na sadašnju vrijednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza. Pri izračunavanju efektivne kamatne stope, Banka procjenjuje gotovinske tokove razmatrajući sve ugovorene uslove finansijskih instrumenata (npr. opcije avansnih plaćanja), ali ne razmatra buduće gubitke po osnovu kreditnog rizika. Kalkulacije uključuju sve naknade i provizije plaćene ili primljene između ugovorenih strana koje su integralni dio efektivne kamatne stope, troškova transakcije i svih drugih premija ili popusta.

Amortizovana vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze predstavlja iznos po kome su finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza vrijednovani u trenutku inicijalnog priznavanja umanjena za otplate glavnice i uvećana ili umanjena za kumulativnu amortizaciju, obračunatu korišćenjem efektivne kamatne stope, razlike između inicijalnog iznosa i iznosa na dospijeću, i za finansijska sredstva, korigovana za očekivani kreditni gubitak.

Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijskog sredstva je amortizovana vrednost finansijskog sredstva prije umanjena za očekivani kreditni gubitak.

Efektivna kamatna stopa za finansijska sredstva i obaveze se obračunava pri inicijalnom priznavanju finansijskog sredstva ili obaveze. Pri kalkulaciji prihoda i rashoda kamata, efektivna kamatna stopa se primjenjuje na bruto knjigovodstvenu vrijednost sredstava (ukoliko sredstvo nije kreditno-obezvrijeđeno) ili amortizovanu vrijednost obaveza. Za finansijske instrumente sa promjenljivom kamatnom stopom, efektivna kamatna stopa se mijenja usljed periodičnih procjena tokova gotovine, kako bi reflektovala tržišno kretanje kamatnih stopa.

Za finansijska sredstva koja su postala kreditno-obezvrijeđena nakon inicijalnog priznavanja, prihod od kamata se obračunava primjenom metode efektivne kamatne stope na amortizovanu vrijednost finansijskog sredstva. Ukoliko finansijsko sredstvo nije više kreditno-obezvrijeđeno, obračun prihoda od kamata se ponovo vrši na bruto bazi tj. kamata se obračunava primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva.

Za finansijska sredstva koja su kreditno-obezvrijeđena u trenutku inicijalnog priznavanja, prihod od kamate se obračunava primjenom kreditno-prilagođene kamatne stope na amortizovanu vrijednost finansijskog sredstva. Obračun prihoda od kamata se ne vraća na bruto osnovicu ni kada se kreditni rizik poboljša.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija**

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koji su sastavni dio efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili finansijske obaveze su uključeni u obračun prihoda i rashoda od kamata uz primjenu metode efektivne kamatne stope.

Prihodi od naknada i provizija se priznaju u trenutku kada je korespondentna usluga izvršena. Prihodi od naknada i provizija obuhvataju naknade koje Banka obračunava i naplaćuje za obavljanje usluga platnog prometa u zemlji i inostranstvu, naprednih kanala prodaje, poslove garancija i akreditiva, kao i drugih usluga.

Rashodi naknada i provizija uglavnom se odnose na naknade za obavljanje usluga platnog prometa u zemlji i inostranstvu, naprednih kanala prodaje i naknade za ostale usluge, koje se priznaju kao rashod u trenutku kada je korespondentna usluga izvršena.

3.3. Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu finansijskih sredstava i finansijskih obaveza namijenjenih trgovanju, uključujući i sve realizovane i nerealizovane promjene fer vrijednosti.

3.4. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspjeha, kao dobici ili gubici od kursnih razlika.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

3.5. Lizing***Računovodstveno evidentiranje lizinga do 1. januara 2020. godine***

Po osnovu ugovora o lizingu Društvo se pojavljuje kao korisnik lizinga. Društvo klasifikuje lizing kao finansijski u slučaju kada je ugovorom regulisano da se u osnovi svi rizici i koristi po osnovu vlasništva nad predmetom lizinga prenose na korisnika lizinga. Svi ostali ugovori o lizingu se klasifikuju kao ugovori o operativnom lizingu.

Lizing ugovori koji se odnose na zakup poslovnog prostora uglavnom predstavljaju operativni lizing. Sva plaćanja tokom godine po osnovu operativnog lizinga evidentirana su kao trošak u bilansu uspjeha ravnomjerno pravolinijski tokom perioda trajanja lizinga.

Sredstva koja se drže po osnovu ugovora o finansijskom lizingu se priznaju kao sredstva Društva po njihovoj fer vrijednosti ili ako je ta vrijednost niža po sadašnjoj vrijednosti minimalnih lizing rata utvrđenih na početku trajanja ugovora o lizingu. Na dan bilansa stanja obaveza za lizing je iskazana po sadašnjoj vrijednosti minimalnih lizing plaćanja.

Lizing rate su podijeljene na dio koji se odnosi na finansijski trošak i dio koji umanjuje obavezu po osnovu finansijskog lizinga tako da se postigne konstantna kamatna stopa na preostalom dijelu obaveze. Finansijski trošak se iskazuje direktno kao rashod perioda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.5. Lizing (nastavak)

Računovodstveno evidentiranje lizinga od 1. januara 2020. godine

MSFI 16 zahtijeva da Banka obračuna sadašnju vrijednost obaveze po lizing ugovoru uzimajući u obzir ugovorena lizing plaćanja, period trajanja lizinga i diskontnu stopu.

Za obračun sadašnje vrijednosti imovine sa pravom korišćenja i obračun obaveze po osnovu lizinga uzima se ugovoreni neto iznos. Iznosi neodbitnog PDV-a po osnovu o ugovora o zakupu zaključenih sa pravnim licima i porez na dohodak građana po ugovorima o zakupu zaključenih sa fizičkim licima knjiži se kao rashod perioda.

Iz perspektive mjerenja i evidentiranja lizinga, MSFI 16 zahtijeva različita procjenjivanja od kojih najznačajnija se odnose na period trajanja lizing ugovora kao i diskontne stope koja se koristi u obračunu sadašnje vrijednosti obaveze.

Pri obračunu perioda trajanja lizing ugovora, neophodno je uzeti u obzir:

Period bez mogućnosti otkazivanja (koji uključuje period pokriven opcijom za prekid lizinga, ukoliko samo zakupodavac ima pravo da prekine lizing).

Opcioni period za produžetak lizinga, ukoliko je zakupac relativno siguran da će upotrijebiti tu opciju. Periodi pokriveni opcijom za prekid lizinga, ukoliko je zakupac relativno siguran da neće upotrijebiti tu opciju.

Što se tiče diskontne stope dozvoljeno je korišćenje stope implicitne za lizing ili inkrementalne stope pozajmljivanja korisnika lizinga. Banka se opredelila da primijeni inkrementalnu stopu zaduživanja, koja je bazirana na cijeni sopstvenih izvora finansiranja uvećanih za riziko premiju od 1%. Stope dobijene na ovaj način su interpolirane na način da se pokrije cjelokupan portfolio trajanja ugovora.

Banka je izabrala da koristi olakšice, koje su predložene standardom i u skladu sa tim se:

- Ugovori o zakupu čija je novonabavljena vrijednost objekta ili opreme koja se iznajmljuje manja od 5.000.00 EUR; i
- Ugovori o zakupu čiji je period zakupa kraći od 12 mjeseci na dan prve primjene ne priznaju u skladu sa zahtjevima MSFI 16.

Banka priznaje prava na korišćenje po osnovu lizing ugovora u okviru bilansa stanja kao zasebne kategorije nekretnina, postrojenja i opreme koja je uzeta u zakup.

Obaveze po osnovu lizing ugovora se prepoznaju u okviru ostalih obaveza i klasifikuju po ročnosti u skladu sa ugovorenim plaćanjima.

Troškovi pripisa kamate za lizing ugovore su prikazani u okviru rashoda od kamata. Troškovi amortizacije prava na korišćenje su prikazani kao trošak amortizacije perioda.

Računovodstvo davaoca lizinga u skladu sa MSFI 16 je u suštini nepromijenjeno u odnosu na računovodstvo prema MRS 17. Davaoci lizinga će nastaviti da klasifikuju sve ugovore o zakupu koristeći isti princip klasifikacije kao prema MRS 17 i razlikovati dvije vrste lizinga: operativni i finansijski lizing.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.6. Porezi i doprinosi

Porez na dobit

Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica član 28 („Sl. List CG”, br. 65/01, 12/02, 80/04, br. 40/08, br. 86/09, br. 73/10, br. 40/11, br. 14/12, 61/13 i 055/16). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Banke iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (članovi 8. i 9. za usklađivanje prihoda i članovi 10. do 20. za usklađivanje rashoda) i Odlukom o kontnom okviru za banke Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG” 82/17).

Kapitalni gubici mogu se prebijati sa kapitalnim dobitima ostvarenim u istoj godini. Ako se i poslije izvršenog prebijanja sa kapitalnim dobitima ostvarenim u istoj godini pojavi kapitalni gubitak, poreski obveznik može prenijeti kapitalni gubitak na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

3.7. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumijevaju novčana sredstva na računima blagajne (EUR i devizne), sredstva kod Centralne banke Crne Gore i drugih banaka.

Gotovinski ekvivalenti su kratkoročna, visoko likvidna ulaganja koja se brzo pretvaraju u poznate iznose gotovine i nisu pod značajnim uticajem rizika promjena vrijednosti. Gotovinski ekvivalenti predstavljaju oročene depozite kod poslovnih banaka na period do tri mjeseca.

3.8. Finansijski instrumenti

3.8.1. Priznavanje

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva ili obaveze se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Finansijski instrumenti se inicijalno vrijednuju po fer vrijednosti koja uključuje transakcione troškove kod svih finansijskih sredstva ili obaveza osim onih koja se vrijednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspjeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.2. Klasifikacija

Banka klasifikuje svu svoju finansijsku imovinu na osnovu poslovnog modela za upravljanje imovinom i ugovornih odredbi imovine.

Banka finansijska sredstva klasifikuje u sledeće četiri kategorije:

- Finansijska sredstva koja se vrijednuju po amortizovanom trošku (AC),
- Finansijska sredstva vrednovana po fer vrijednosti kroz ostali rezultat (FVOCI),
- Finansijska sredstva koja se obavezno vrijednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (obavezno po FVTPL) i
- Finansijska sredstva koja se opciono vrijednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (opciono po FVTPL).

Finansijske obaveze, osim obaveza po kreditima i finansijskih garancija, mjere se po amortizovanom trošku ili po FVTPL kada se drže radi trgovanja i derivativnih instrumenata ili se primjenjuje određivanje fer vrijednost.

3.8.3. Finansijska imovina i obaveze

3.8.3.1 Plasmani bankama, krediti i avansi dati klijentima, finansijska ulaganja po amortizovanom trošku

Banka jedino mjeri Plasmane bankama, kredite i avanse date klijentima i ostala, finansijska ulaganja po amortizovanom trošku ukoliko su oba od sljedećih uslova ispunjena:

- Finansijsko sredstvo se drži u okviru poslovnog modela sa ciljem da se finansijsko sredstvo drži u svrhu prikupljanja ugovorenih novčanih tokova
- Ugovorni uslovi finansijskog sredstva daju na određene datume novčane tokove koji su isključivo isplate glavnice i kamate (SPPI – „solely payment of principal and interest“) na iznos neotplaćene glavnice.

3.8.3.2 Procjena poslovnog modela

Banka određuje svoj poslovni model na nivou koji najbolje odražava kako ona upravlja grupama finansijskih sredstava kako bi dostigla svoj poslovni cilj.

Poslovni model Banke se ne ocjenjuje na osnovu svakog pojedinačnog instrumenta, već na višem nivou grupisanih portfolia i zasniva se na posmatranim faktorima kao što su:

- Kako su učinak rada poslovnog modela i finansijske imovine u okviru tog poslovnog modela ocjenjeni i kako se izvještavaju ključnom osoblju rukovodstva,
- Rizici koji utiču na učinkovitost rada poslovnog modela (kao i finansijske imovine u okviru tog poslovnog modela) i naročito kako se upravlja tim rizicima,
- Kako se određuju naknade prema rukovodiocima (na primjer, da li je naknada zasnovana na fer vrijednosti sredstva kojim se upravlja ili na osnovu prikupljenih ugovorenih novčanih tokova),
- Očekivana učestalost, vrijednost i vrijeme prodaje su takođe važni aspekti procjene Banke.

Procjena poslovnog modela je zasnovana na razumnim očekivanim scenarijima bez uzimanja „najgoreg slučaja“ ili „stresnog slučaja“ u obzir. Ukoliko su novčani tokovi nakon inicijalnog priznavanja realizovani na drugačiji način od prvobitnih očekivanja Banke, Banka ne mijenja klasifikaciju preostalih finansijskih sredstava koja se nalaze u poslovnom modelu, ali uzima u obzir ove informacije kada procjenjuje novonastala ili tek kupljena finansijska sredstva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)****3.8.3. *Finansijska imovina i obaveze (nastavak)*****3.8.3.3 SPPI test**

Drugi korak u procesu klasifikovanja je da Banka procjenjuje ugovorne uslove finansiranja za identifikaciju da li ispunjavaju SPPI test.

'Glavnica' u svrhu ovog testa definiše se kao fer vrijednost finansijskog sredstva prilikom inicijalnog priznavanja i može se mijenjati tokom vijeka trajanja finansijskog sredstva (na primjer, ako postoje otplate glavnice ili amortizacija premije/diskonta).

Najznačajniji elementi kamate u okviru aranžmana za kreditiranje su obično uzimanje u obzir vremenske vrijednosti novca i kreditnog rizika. Da bi se izvršila SPPI ocjena, Banka primjenjuje procjenu i razmatra relevantne faktore kao što je valuta u kojoj je denominirana finansijska imovina, i period za koji je kamatna stopa određena.

Nasuprot tome, ugovoreni uslovi koji uvode minimiziranu izloženost rizicima ili nestalnost u ugovorenim novčanim tokovima koji nisu povezani sa osnovnim aranžmanom za kreditiranje, ne dovode do ugovorenih novčanih tokova koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neizmireni iznos. U takvim slučajevima, finansijsko sredstvo se mora mjeriti po FVTPL.

3.8.3.4 Dužnički instrumenti koji se vrijednuju po FVOCI

Banka po MSFI 9 primjenjuje novu kategoriju dužničkih instrumenata mjerenih po FVOCI kada su oba sjedeća uslova ispunjena:

- Instrument se drži u okviru poslovnog modela, čiji cilj se postiže prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine,
- Ugovorni uslovi finansijskog sredstva prolaze SPPI test.

Dužnički instrumenti po FVOCI se naknadno mjere po fer vrijednosti sa dobicima i gubicima koji nastaju zbog promjena u fer vrijednosti priznatih u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (OCI). Prihodi od kamata i dobiti i gubici od kursnih razlika priznaju se u bilansu uspjeha na isti način kao i za finansijsku imovinu mjerenu po amortizovanom trošku. ECL („Expected Credit Loss“) obračun za dužničke instrumente po FVOCI objašnjen je u Napomeni 3.8.8.. Prilikom prestanka priznavanja, kumulativni dobiti ili gubici koji su prethodno priznati u OCI, reklasifikuju se iz OCI u bilans uspjeha.

3.8.3.5 Vlasnički instrumenti po FVOCI

Po inicijalnom priznavanju, Banka može da izabere da neopozivo klasifikuje neke vlasničke instrumente kao vlasničke instrumente po FVOCI kada ispunjavaju definiciju kapitala po MRS 32 Finansijski instrumenti: Prezentacija i ne drže se kao namijenjeni za trgovanje. Ovakva klasifikacija se određuje po principu instrument-po-instrument.

Dobici i gubici na ovim vlasničkim instrumentima se ne reklasifikuju u profit. Dividende se priznaju u bilans uspjeha kao i drugi operativni prihodi kada se utvrdi pravo na isplatu, osim kada Banka ima koristi od takvih prihoda kao povrat dijela troškova instrumenta, u tom slučaju se takvi dobiti evidentiraju u OCI. Vlasnički instrumenti po FVOCI nisu predmet procjene umanjenja vrijednosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.3. *Finansijska imovina i obaveze (nastavak)*

3.8.3.6 Finansijska imovina i finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska imovina i finansijske obaveze u ovoj kategoriji se ne drže za trgovanje i određene su od strane rukovodstva prilikom inicijalnog priznavanja ili se obavezno moraju mjeriti po fer vrijednosti prema MSFI 9. Ovakva klasifikacija se određuje po principu instrument po instrument, kada je ispunjen jedan o sledećih kriterijuma:

- Klasifikacija eliminiše ili značajno smanjuje nekonzistentan tretman koji bi inače nastao od mjerenja imovine ili obaveza ili priznavanja dobitaka ili gubitaka na njima na drugačijoj osnovi ili
- Obaveze su dio grupe finansijskih obaveza (ili finansijske imovine, ili oba po MRS 39), kojima se upravlja i njihov rad ocjenjuje prema fer vrijednosti, u skladu sa dokumentovanim upravljanjem rizikom ili investicionom strategijom ili
- Obaveze koje sadrže jedan ili više ugrađenih derivata, osim ako ne modifikuju znatno novčane tokove koji bi inače bili zahtjevani prema ugovoru, ili je jasno sa malo ili bez analize kada se sličan instrument prvo razmatra, jasno da je odvajanje ugrađenog derivata ili više njih zabranjeno.

Finansijska imovina i finansijske obaveze po FVTPL evidentiraju se u bilansu stanja po fer vrijednosti. Promjene fer vrijednosti evidentiraju se u bilansu uspjeha, izuzev kretanja fer vrijednosti obaveza po FVTPL zbog promjena u sopstvenom kreditnom riziku Banke. Takve promjene u fer vrijednosti evidentiraju se u sopstvenoj kreditnoj rezervi kroz OCI i ne reklasifikuju se u bilans uspjeha. Kamata zarađena ili nastala na instrumentima po FVTPL je obračunata u prihodima od kamata ili troškovima kamate, odnosno, koristeći EKS, uzimajući u obzir bilo koji diskonta/premiju i kvalifikovane troškove transakcije koji su sastavni dio instrumenta. Prihod od dividendi od vlasničkih instrumenata po FVTPL se evidentira u bilansu uspjeha kao ostali operativni prihodi kada je utvrđeno pravo na isplatu.

3.8.4. *Reklasifikacija finansijske imovine i obaveza*

Banka ne reklasifikuje svoja finansijska sredstva nakon njihovog inicijalnog priznavanja, osim u izuzetnim okolnostima kada Banka stiže, otuđuje ili prekida poslovnu liniju. Finansijske obaveze se nikada ne reklasifikuju.

3.8.5. *Prestanak priznavanja finansijske imovine i obaveza*

Banka prestaje priznavati finansijsko sredstvo, kao što je kredit klijentu, kada se pregovaraju uslovi i odredbe do te mjere da, u suštini, on postaje novi kredit, uz razliku priznatu kao dobit ili gubitak od prestanaka priznavanja, u mjeri u kojoj gubitak zbog umanjenja vrijednosti još uvijek nije evidentiran. Novopriznati krediti se klasifikuju kao Stage 1 za potrebe mjerenja ECL-a, osim ako se novi kredit ne smatra POCI.

Prilikom procjene da li prestati sa priznavanjem kredita kupcu ili ne, između ostalog, Banka razmatra sljedeće faktore:

- Promjena valute kredita,
- Uvođenje kapitala,
- Promjena u ugovornoj stranci,
- Ako je modifikacija takva da instrument više ne ispunjava SPPI kriterije.

Ako izmjena ne rezultira u novčanim tokovima koji su bitno različiti, modifikacija ne dovodi do prestanka priznavanja. Na osnovu promjene u novčanim tokovima diskontovanim po originalnom EKS-u, Banka evidentira dobitak ili gubitak zbog modifikacije u mjeri u kojoj gubitak zbog umanjenja vrijednosti još uvijek nije evidentiran.

Priznavanje finansijske obaveze prestaje kada je obaveza ispunjena to jest kada je dug isplaćen, storniran ili istekao.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)****3.8.6. Otpis**

Finansijska imovina otpisuje se djelimično ili u cijelosti samo ako Banka odustane od naplate. Ako je iznos koji treba otpisati veći od akumuliranih rezervisanja za kreditne gubitke, razlika se najprije obračunava kao dodatno rezervisanje koje se onda sučeljava sa bruto knjigovodstvenom vrijednošću. Bilo koja naknadna naplata umanjuje troškove za kreditne gubitke.

3.8.7. Forborne i modifikovani krediti

Banka ponekad pravi koncesije ili izmjene prvobitnih uslova kredita kao odgovor na finansijske poteškoće dužnika, umjesto da uzme u posjed ili na drugi način izvrši naplatu kolateralu. Banka smatra kredit forborne kada su takve koncesije ili izmjene rezultat trenutnih ili očekivanih finansijskih poteškoća dužnika, a Banka se ne bi složila sa tim izmjenama u slučaju da je dužnik finansijski stabilan. Indikatori finansijskih poteškoća uključuju neizmirene obaveze po kovenantima, ili značajne zabrinutosti od strane Sektora za kreditne rizike. Forbearance može uključivati produženje roka otplate i saglasnost sa novim uslovima kredita. Nakon ponovnog pregovaranja o uslovima, svako umanjenoj vrijednosti se mjeri pomoću originalne EKS izračunate prije izmjene uslova. Politika Banke je da prati forborne kredite da bi se osiguralo da će buduća plaćanja i dalje biti vjerovatna. Odluke o prestanku priznavanja i klasifikovanju u Stage 2 i Stage 3 utvrđuju se od slučaja do slučaja. Ukoliko se ovim procesima utvrdi gubitak po zajmu, njime se upravlja i objavljuje se kao obezvrijeđeno Stage 3 forborne sredstvo dok se ne naplati ili otpiše.

Kada se o kreditu ponovno pregovara ili je izmjenjen, ali se nije prestalo sa priznavanjem, Banka ponovo procjenjuje da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika. Banka takođe razmatra da li će se imovina klasifikovati kao Stage 3. Nakon što se sredstvo klasifikuje kao forborne, ostaje forborne najmanje 24 mjeseca probnog perioda. Da bi se kredit reklasifikovao iz forborne kategorije, klijent mora ispuniti navedene kriterijume:

- Svi njegovi zajmovi se moraju smatrati performing,
- Prošao je probni period od dvije godine od datuma kada je forborne ugovor performing,
- Redovna plaćanja veća od beznačajnog iznosa glavnice ili kamate se vrše najmanje pola probnog perioda,
- Korisnik nema nijedan ugovor sa kojim kasni više od 30 dana.

3.8.8 Umanjenje vrijednosti finansijske imovine i rezervacija***Umanjenje vrijednosti finansijske imovine***

Procedura vrednovanja finansijskih sredstava Banke definiše okvir za adekvatno odmjeravanje ispravke vrijednosti usled kreditnih gubitaka u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja 9 ("MSFI 9") i Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama.

Procedura konkretno definiše:

- Opšte definicije vrste ispravke vrijednosti,
- Obim primjene u smislu izloženosti klijenta,
- Indikatore za test umanjenja vrijednosti,
- Ključne principe za obračun ispravke vrijednosti: procjene toka gotovine, razlikovanje sredstava u odnosu na procjenu toka gotovine,
- Izuzetke u obračunu umanjenja vrijednosti,
- Priznavanje kamate i prihoda od kamate nakon obezvrijeđenja (unwinding),
- Proces budžetiranja, prognoziranja i monitoringa,
- Uloge i odgovornosti ključnih organizacionih djelova.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.8 Umanjenje vrijednosti finansijske imovine i rezervacija (nastavak)

Kompletan portfolio se dijeli u tri stage-inga:

U stage-u 1 su klijenti koji kasne manje od 30 dana. U Stage-u 1 kod kolektivnog obračuna, obračunava se očekivani kreditni gubitak za period od 12 mjeseci kao dio očekivanog kreditnog gubitka u cjelokupnom vijeku trajanja sredstva koji proizilazi iz slučaja default-a finansijskog sredstva tokom 12 mjeseci nakon datuma izvještavanja ili kraćeg perioda, ako je očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta manji od 12 mjeseci.

U stage-u 2 su klijenti koji ispunjavaju bilo koji od sljedeća 4 kriterijuma:

1. kašnjenje od 31-90 dana,
2. odnos inicijalnog lifetime PD-a i lifetime PD-a na datum izvještavanja > 200%
3. 12-mjesečni PD na datum izveštavanja > 20%
4. Klijent se nalazi na watch listi ili ima PRK status (restrukturiran kredit)

Takodje, u stage-u 3 su klijenti koji ispunjavaju bilo koji od sljedeća 3 kriterijuma:

1. Značajne finasijske poteškoće (ovaj kriterijum je ispunjen ukoliko su 2 od 3 triggera ispunjena)
  - Trigger 1 - Kapital smanjen 50% u posljednjih 12 mjeseci
  - Trigger 2 - Pad u ukupnim poslovnim prihodima u posljednjih 12 mjeseci > 30%
  - Trigger 3 - Pad EBITDA tj. novčanih tokova iz operativnih aktivnosti > 30%
2. Kašnjenje preko 90 dana
3. Klijent ima oznaku POCI.

Klijent može da migrira između stage-eva, osim ako je POCI (mora biti stage 3, do kraja finansijskog vijeka).

Banka vrši podjelu portfolia na: I) individualnu procjenu i II) kolektivnu procjenu.

- I) Procjena na individualnoj osnovi (individual assessment - IA) radi se za sve dužničke instrumente (državne ili korporativne obveznice) za koje ne postoji rejting međunarodno priznate rejting agencije, kao i za sva novčana sredstva/depozite date bankama ili drugim finansijskim institucijama za koje ne postoji rejting međunarodno priznate rejting agencije.

Procjena na individualnoj osnovi za klijente čije je izloženost (EAD) veća od EUR 50 hiljada se vrši u tri koraka:

- a. Analiza klijenata na individualnoj osnovi (Obavezan IA) se vrši za sve klijente koji ispune jedan od obavezna 4 kriterijuma:

- CBCG klasifikacija - C,D i E (ukoliko je makar jedna partija klasifikovana u kategoriju C, D ili E),
- Kašnjenja preko 90 dana (ukoliko makar jedna partija ima kašnjenje veće od 90 dana),
- PRK status, (ukoliko makar jedna partija ima status restrukturiranih kredita(PRK)),
- Broj dana u blokadi (interna ili sudska) veći od 90 dana (ukoliko je račun klijenta u blokadi duže od 90 dana).

- b. Analiza klijenata (poželjan IA – Obrazac procjene) koji ne ispunjavaju nijedan od 4 obavezna kriterijuma, ali ispunjavaju makar jedan dodatni kriterijum.

Dodatni kriterijumi za grupu klijenata – Poželjan IA za pravna lica su:

- Neto dobitak/gubitak manji od 0 (iz posljednjih finansijskih izvještaja),
- Ukupne obaveze/ukupna aktiva veće od 70% (iz posljednjih finansijskih izvještaja),
- Obrtna imovina - kratkoročne obaveze - odložene poreske obaveze manje od 0 (iz posljednjih finansijskih izvještaja).

Dodatni kriterijum za grupu klijenata – Poželjan IA za fizička lica:

- Klijent ne prima platu preko računa u Banci u posljednjih 12 mjeseci.

- c. Analiza klijenata (Soft facts – Obrazac procjene) koji ne ispunjavaju nijedan od obavezna 4 kriterijuma, ali takodje nijedan od dodatnih kriterijuma.

Za ove klijente nadležni referent/komercijalista ima obavezu da navede u okviru Obrasca procjene u vidu komentara neku informaciju koju on posjeduje (tzv. *soft facts*) zbog čega smatra da tog klijenta ipak treba posmatrati na individualnoj osnovi.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)****3.8.8 Umanjenje vrijednosti finansijske imovine i rezervacija (nastavak)**

II) Procjena na kolektivnoj osnovi se vrši:

- Za sve klijente koji nijesu na individualnoj procjeni,
- Ako je ispravka vrijednosti za kreditne gubitke na individualnoj osnovi manja od obračuna na kolektivnoj osnovi – osim za specifične klijente, partije i gdje postoje jasne i lako utvrdive činjenice da je to realnost konkretnog plasmana.

Ako je klijent ocijenjen individualno, ne može se vratiti na kolektivnu procjenu u narednom kvartalu. Primjenjuje se „cooling“ period od 6 mjeseci.

U okviru kolektivne procjene definisana je podjela i podpodjela na:

- Pravna lica,
- Fizička lica (gotovinski, potrošački, stambeni krediti).

Izloženost u trenutku nastanka statusa default-a (EAD) koja se primjenjuje pri obračunu očekivanog kreditnog gubitka zavisi od karakteristika finansijskog instrumenta:

- Krediti sa fiksiranim planom otplate (Term loans) – procjenom EAD krive vijeka trajanja finansijskog instrumenta, kako se kredit bliži datumu dospjeća,
- Garancije i akreditivi – fiksni EAD na datum dospjeća,
- Plasmani (kredit) bez jasnog plana otplate, gdje se računa prosječan rok trajanja.

Na dan inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva, Banka je dužna da odredi da li je sredstvo obezvrijeđeno. Odgovornost za klasifikaciju je na sektorima iz komercijalne oblasti poslovanja koji pokreću inicijativu. Kod reprograma klijenata u prinudnoj naplati, odgovornost za klasifikaciju je na Sluzbi za vođenje rizičnih plasmana. POCI oznaka se dodjeljuje na nivou ID (račun –partija), kod otvaranja novog računa-partije.

Definicija POCI sredstva: Reprogramirani krediti sa kašnjenjem većim od 90 dana ili reprogram kredita sa klasifikacijom C ili lošijom, po klasifikaciji CBCG (A, B1, B2, C1, C2, D i E) ili kupovina obezvrijeđenog finansijskog sredstva od drugih banaka

Obračun i odobravanje ispravke vrijednosti za pojedinačne rizike, kao i knjiženje odobrenih ispravki vrijednosti na kolektivnoj osnovi mogu i treba da se obavljaju kontinuirano.

Knjiženje se obavlja u Core sistemu Banke. Nakon knjiženja ispravki vrijednosti za očekivane kreditne gubitke kreiraju se izvještaji.

Ispravka vrijednosti za ECL u bilansu stanja se prikazuje na sljedeći način:

- Za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti, ispravka vrijednosti umanjuje bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva;
- Za vanbilansne izloženosti (preuzete obaveze za nepovučene kredite i finansijske garancije) obezvrijeđenje se priznaje kao rezerva u pasivi bilansa stanja;
- Za dužničke instrumente koji su klasifikovani kao FVOCI ispravka vrijednosti se ne priznaje u bilansu stanja, budući da knjigovodstvena vrijednost ovih sredstava mora da bude jednaka njihovoj fer vrijednosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)****3.8.8 Umanjenje vrijednosti finansijske imovine i rezervacija (nastavak)****Reprogramirani krediti**

Kod plasmana gdje postoje problemi u otplati, Banka uvijek prvo nastoji reprogramirati iste, ukoliko za to postoje uslovi, jer to smatra boljim rješenjem u odnosu na preuzimanje kolaterala. Reprogram može podrazumjevati produženje otplate i sporazum o novim uslovima kreditiranja. Nakon što su uslovi reprogramirani, kredit se više ne smatra dospjelim, ali se prati sa posebnom pažnjom kako bi se osiguralo da su ispunjeni svi kriterijumi i da buduća plaćanja budu izvjesna. Kredit je i dalje predmet pojedinačnog ili kolektivnog procjenjivanja i ispravke vrijednosti, koja se računa korišćenjem izvorne efektivne kamatne stope kredita i tretira se kao loš plasman u narednih šest mjeseci.

3.8.9 Uticaj pandemije COVID 19 na obračun ECL

Uzimajući u obzir kvantitativne i kvalitativne kriterijume koje se odnose na adekvatno odmjeravanje očekivanog kreditnog rizika, a koji su povezani i sa uticajem pandemije COVID 19 na poslovanje privrednih društava, Banka je u toku 2020. godine radila na unapređenju interne metodologije vrednovanja finansijskih sredstava i definisanju strožijih kriterijuma za prelazak u stage 2 i stage 3. U skladu sa tim usvojena je i bila u primjeni na 30.09.2020. godine Procedura vrednovanja finansijskih sredstava koja uzima veći broj kriterijuma kod obračuna ECL.

U skladu sa navedenim osnovni kriterijumi za stage 2 i stage 3 su:

- u stage-u 2 su klijenti koji ispunjavaju bilo koji od sljedeća 4 kriterijuma:

1. kašnjenje od 31-90 dana,
2. odnos inicijalnog lifetime PD-a i lifetime PD-a na datum izveštavanja > 200%
3. 12-mjesečni PD na datum izveštavanja > 20%
4. Klijent se nalazi na watch listi ili ima PRK status (restrukturiran kredit)

- u stage-u 3 su klijenti koji ispunjavaju bilo koji od sljedeća 3 kriterijuma:

1. Značajne finansijske poteškoće (ovaj kriterijum je ispunjen ukoliko su 2 od 3 triggera ispunjena)
  - Trigger 1 - Kapital smanjen 50% u posljednjih 12 mjeseci
  - Trigger 2 - Pad u ukupnim poslovnim prihodima u posljednjih 12 mjeseci > 30%
  - Trigger 3 - Pad EBITDA tj. novčanih tokova iz operativnih aktivnosti > 30%
2. Kašnjenje preko 90 dana
3. Klijent ima oznaku POCI.

Navedeni kriterijumi su rezultirali većim brojem klijenata u stage 2 i stage 3, što je dovelo do povećanja ECL i samim tim većim ispravkama.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.9. Rezervisanja i obezvređenje kredita i potraživanja

Obračun rezervacija za potencijalne gubitke

Banka je dužna da bilansne i vanbilansne stavke po osnovu kojih je izložena kreditnom riziku klasifikuje u odgovarajuću klasifikacionu grupu kao i da izračuna rezervacije za potencijalne gubitke, u skladu sa važećom Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“, br. 22/12, 55/12, 57/13, 44/17, 82/17, 86/18 i 42/19). U skladu sa navedenom Odlukom, Banka je primijenila sljedeće procenete i dane kašnjenja po kategorijama rizičnosti za obračun rezervacije za potencijalne gubitke:

Kategorija rizika	Na dan 31. decembra 2020. godine	
	% rezervisanja	Dani kašnjenja
A	0,5	<30
B1	2	31-60
B2	7	61-90
C1	20	91-150
C2	40	151-270
D	70	271-365
E	100	>365

Banka je dužna da utvrđuje razliku između iznosa rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke obračunatog u skladu sa internom metodologijom Banke primjenom Međunarodnog računovodstvenog standarda 9.

Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke predstavlja odbitnu stavku od sopstvenih sredstava Banke.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**3.10. Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna sredstva****Nekretnine, postrojenja i oprema**

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove po osnovu nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Rezidualna vrijednost i korisni vijek upotrebe sredstva se revidiraju, i po potrebi koriguju, na datum svakog bilansa stanja. Banka procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da je umanjena vrijednost sredstva. Ukoliko postoji bilo koji od tih dokaza, vrši se procjena nadoknadivog iznosa. Nadoknativ iznos je veći od neto prodajne cijene ili vrijednosti u upotrebi. Ukoliko je nadoknativ iznos veći od knjigovodstvene vrijednosti, sredstvo ne bi trebalo da bude obezvrijeđeno.

Naknadni troškovi: troškovi zamjene djelova opreme (ugradnja novih rezervnih djelova), troškovi remonta i generalnih popravki poslovnih prostora priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti poslovnih prostora odnosno opreme ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja opreme: zamjena i ugradnja sitnih rezervnih djelova i potrošnog materijala, kao i troškovi svakodnevnih popravki, smatraju se rashodom perioda u kom su nastali.

Gubici ili dobiti nastali pri otuđenju ili rashodovanju poslovnih prostora i opreme utvrđeni su kao razlika između iznosa dobijenog prodajom i sadašnje vrijednosti po kojoj se poslovni prostor odnosno oprema vodi, i priznaju se u korist ili na teret bilansa uspjeha u periodu u kom je nastalo otuđenje ili rashodovanje.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost poslovnih prostora i opreme, a primjenom sljedećih godišnjih stopa, s ciljem da se poslovni prostor i oprema u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja. Primijenjene stope su sljedeće:

Glavne grupe	Stope amortizacije (%)
Građevinski objekti	2,00
Motorna vozila	15,00
Namještaj i ostala oprema	15,00 – 20,00
Kompjuterska oprema	33,33
Sitan inventar	50

Period amortizacije osnovnih sredstava počinje onda kada su sredstva raspoloživa za upotrebu. Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha.

Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se sastoje od softvera i licenci. Nematerijalna ulaganja koja su nabavljena priznaju se u visini nabavne vrijednosti na dan transakcije. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju u visini nabavne vrijednosti umanjene za akumuliranu amortizaciju i eventualno umanjenje vrijednosti uslijed obezvrijeđenja.

Troškovi koji se direktno mogu povezati sa određenim softverom i koji će generisati ekonomsku korist u periodu dužem od jedne godine, evidentiraju se kao nematerijalna ulaganja. Troškovi održavanja i razvoj kompjuterskih softvera se evidentiraju kao trošak u trenutku njihovog nastanka.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost nematerijalnih ulaganja u periodu od 5 godina, s ciljem da se nematerijalna ulaganja u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja. Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja počinje kada se sredstva stave u upotrebu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.11. Kapital Banke

U okviru kapitala Banke iskazani su akcijski kapital, emisiona premija, rezerve Banke i akumulirani rezultat.

Akcijski kapital Banke obrazuje se iz uloženih sredstava osnivača i akcionara Banke u novčanom i nenovčanom obliku. Zakonom o hartijama od vrijednosti definisano je da su hartije od vrijednosti dematerijalizovane i postoje u obliku elektronskog zapisa u kompjuterskom sistemu Centralnog Klirinškog Depozitarnog Društva. Izvod iz registra Centralnog Klirinškog Depozitarnog Društva je jedini i isključivi dokaz o vlasništvu nad hartijama od vrijednosti.

3.12. Naknade zaposlenima

Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Banka je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se evidentiraju na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Obaveze po osnovu otpremnina pri odlasku u penziju ili drugih dugoročnih naknada zaposlenima

U skladu sa izvještajem aktuara, Banka je obračunala obavezu isplate otpremnina zaposlenima prilikom odlaska u penziju, u visini tri minimalne neto zarade.

Ukupni rashodi dugoročnih rezervisanja koji se odnose na buduće odlive po osnovu penzionisanja zaposlenih procjenjuju se na osnovu aktuarskog obračuna. Za potrebe procjene Banka angažuje ovlašćenog aktuara koji vrši obračun budućih obaveza, diskontovanjem procijenjenih budućih odliva, korišćenjem aktuarske metode projektovanja po jedinici prava.

Obaveze se odmjeravaju u visini sadašnje vrijednosti budućih izdataka, uzimajući u obzir rast budućih zarada i drugih uslova, koji se raspodjeljuju na ugodnosti zaposlenih na osnovu prošlog i budućeg radnog vijeka.

3.13. Pravična (fer) vrijednost

Fer vrijednost predstavlja cijenu koja bi bila dobijena za transakciju prodaje sredstva ili plaćanja za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum vrednovanja. Utvrđivanje fer vrijednosti bazirano je na pretpostavci da se transakcija održala na primarnom tržištu sredstva ili obaveze ili, u odsustvu primarnog tržišta, na najpovoljnijem tržištu za sredstvo ili obavezu.

U slučaju da za sredstvo ili obavezu postoji primarno tržište, fer vrijednost predstavlja cijena na tom tržištu.

Fer vrijednost sredstva ili obaveze se vrednuje korišćenjem pretpostavki koje bi koristili učesnici na tržištu kada utvrđuju cijenu sredstva ili obaveze, pretpostavljajući da učesnici na tržištu djeluju u svom najboljem ekonomskom interesu.

Fer vrijednost nefinansijskog sredstva uzima u obzir mogućnost tržišnog učesnika da generiše najveće i najbolje ekonomske koristi korišćenjem tog sredstva ili prodajom drugom učesniku na tržištu koji bi najviše i najbolje iskoristio sredstvo.

Banka koristi tehnike vrednovanja koje su odgovarajuće u okolnostima i za koje su dostupni podaci korišćeni za utvrđivanje fer vrijednosti, pri čemu se maksimizira korišćenje relevantnih uočljivih ulaznih podataka i minimizira korišćenje neuočljivih ulaznih podataka. Tehnike vrednovanja se revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.13. Pravična (fer) vrijednost (nastavak)

Sva sredstva i obaveze koja se vrednuju po fer vrijednosti ili čija se fer vrijednost objelodanjuje u finansijskim iskazima klasifikovana su u tri nivoa hijerarhije fer vrijednosti:

- Nivo 1 - Kotirane tržišne cijene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za istovjetna sredstva ili obaveze
- Nivo 2 - Korišćenje tehnike vrednovanja za koje je najniži nivo ulaznog podatka značajnog za utvrđivanje fer vrijednosti direktno ili indirektno uočljiv
- Nivo 3 - Korišćenje tehnike vrednovanja za koje najniži nivo ulaznog podatka značajnog za utvrđivanje fer vrijednosti nije uočljiv

Za sredstva ili obaveze koje se kontinuirano vrednuju po fer vrijednosti u finansijskim iskazima, Banka utvrđuje ponovnom procjenom kategorizacije na svaki izvještajni datum da li su se desili prelazi između nivoa hijerarhije.

3.14. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju onda kada:

- Banka ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu kao rezultat prethodnih događaja;
- je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava i
- se iznos obaveze može pouzdano procijeniti.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti izdataka potrebnih za izmirenje obaveza.

Rezervisanja se revidiraju na datum svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ukoliko više nije vjerovatno da će odliv sredstava koji generišu ekonomske koristi biti potreban za izmirenje date obaveze, rezervisanje se ukida preko bilansa uspjeha.

3.15. Finansijske garancije

Finansijske garancije predstavljaju ugovore kojima se Banka obavezuje da izvrši plaćanja njihovim korisnicima za gubitke nastale zbog neispunjavanja obaveze plaćanja određenog dužnika po dospijeću obaveze, a u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta. Obaveze po finansijskim garancijama se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, a inicijalna fer vrijednost se amortizuje tokom trajanja finansijske garancije. Obaveza po osnovu garancije se naknadno odmjerava u iznosu koji je veći od amortizovane vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanog budućeg plaćanja (kada je plaćanje po osnovu garancije vjerovatno). Finansijske garancije se evidentiraju u okviru vanbilansnih stavki. Primiljena naknada je priznata u bilansu uspjeha.

4. RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE

Rukovodstvo vrši procjene i donosi pretpostavke koje utiču na vrijednost sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini. Računovodstvene procjene i pretpostavke se kontinuirano vrijednuju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Rukovodstvo vrši procjene i pretpostavke koje se odnose na budućnost. Rezultirajuće računovodstvene procjene će, po definiciji, rijetko biti jednake ostvarenim rezultatima. Procjene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvene vrijednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine su prikazane u daljem tekstu.

Gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine

Mjerenje umanjenja vrijednosti u skladu sa MSFI 9 za sve kategorije finansijske imovine zahtijeva pretpostavku, posebno za procjenu iznosa i vrijeme budućih novčanih tokova i vrijednosti kolaterala prilikom utvrđivanja gubitaka od umanjenja vrijednosti i procjene značajnog povećanja kreditnog rizika. Ove procjene su podstaknute brojnim faktorima, te promjenama koje mogu rezultirati različitim nivoima rezervisanja za umanjenje vrijednosti. Obračun ECLa Banke predstavlja izlazne podatke kompleksnih modela sa nizom pretpostavki u vezi sa izborom varijabli i njihovim međuzavisnostima.

Elementi ECL modela koji obuhvataju računovodstvene pretpostavke i procjene uključuju:

- Klasifikacija finansijskih sredstava: procjena poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima i procjena da li ugovoreni uslovi finansijskih sredstava zadovoljavaju SPPI test;
- Definisane kriterije Banke za procjenu da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika finansijskog sredstva u odnosu na inicijalno priznavanje, definisanje metodologije za uključivanje prospektivnih informacija za obračun ECL i izbor i odobrenje modela koji se koriste za obračun ECL;
- Razvoj ECL modela, uključujući različite formule i izbor ulaznih podataka.

Pravična (fer) vrijednost

Određivanje fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza za koje ne postoji uočljiva tržišna cijena zahtijeva korišćenje različitih tehnika vrednovanja. Za finansijske instrumente kojima se ne trguje često i koji imaju nisku cjenovnu transparentnost, fer vrijednost je manje objektivna i zahtijeva određene stepene varijacije u procjenjivanju koji zavise od likvidnosti, koncentracije, neizvjesnosti tržišnih faktora, cjenovnih pretpostavki i ostalih rizika koji utiču na određeni instrument.

Potencijalne obaveze

Potencijalne obaveze obuhvataju rezervisanja za otpremnine i rezervisanja za sudske sporove. Za potrebe obračuna i vrednovanja potencijalnih obaveza rukovodstvo Banke definiše pretpostavke o vjerovatnoći i iznosu odliva resursa, odnosno potencijalnom ishodu i iznosu obaveza po osnovu sudskih sporova. Rukovodstvo Banke vrši procjenu iznosa rezervisanja za odliv sredstava po osnovu sudskih sporova na bazi procjene, od strane pravnih zastupnika Banke, vjerovatnoće da će do odliva sredstava zaista doći prema ugovorenoj ili zakonskoj obavezi iz prošlih perioda.

Korisni vijek trajanja nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog vijeka trajanja nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promjenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog vijeka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promjene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog vijeka trajanja. Banka vrši pregled vijeka trajanja nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme u svakom periodu godišnjeg izvještavanja.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA

5.1 Upravljanje rizicima - uvod

Banka je uspostavila sveobuhvatni sistem upravljanja rizicima koji obuhvataju definisanu strategiju za upravljanje rizicima, usvojene politike i procese za upravljanje rizicima, definisana ovlašćenja i odgovornosti za upravljanje rizicima, efikasan i pouzdan sistem informacione tehnologije, procedure za nepredviđene situacije, stresno testiranje.

Banka je u svome poslovanju izložena različitim rizicima od kojih su najznačajniji:

- kreditni rizik;
- tržišni rizik;
- rizik likvidnosti;
- operativni rizik.

Strategija upravljanja rizicima sadrži: pregled, ciljeve i kriterijume svih rizika kojima je Banka izložena ili može da bude izložena. Procedure za upravljanje rizicima su dizajnirane da identifikuju i analiziraju rizike, da definišu odgovarajuće limite i kontrole za upravljanje rizicima, kao i da prate izloženost Banke pojedinim rizicima. Procedure za upravljanje rizicima su predmet redovne kontrole u cilju adekvatnog odgovora na nastale promjene na tržištu, proizvodima i uslugama.

Sektor za kontrolu rizika je odgovoran za praćenje izloženosti Banke pojedinim rizicima i usaglašenost sa procedurama za upravljanje rizicima i definisanim limitima o čemu se mjesečno izvještava Odboru direktora. Pored toga, praćenje izloženosti Banke kreditnom riziku je u nadležnosti Sektora za upravljanje rizicima. Banka takođe prati najave i izmjene u zakonskoj regulativi i analizira uticaj rizika kako bi blagovremeno uskladila svoje poslovanje sa propisima.

Banka testira osjetljivost Banke na pojedine vrste rizika i na zbirnoj osnovi, korišćenjem više vrsta stres scenarija. Pod stres scenariom podrazumijevaju se pretpostavke o promjenama tržišnih i drugih faktora koje mogu imati značajan materijalni uticaj na poslovanje Banke.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Kreditni rizik

U svom poslovanju Banka nastoji da posluje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti, kako bi smanjila što je više moguće izloženost kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Banci izmire u potpunosti i na vrijeme. Banka vrši rezervisanja za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti, a koji se odnose na gubitke nastale na dan bilansa stanja. Prilikom donošenja odluke o kreditiranju vodi se računa o promjenama u privredi, odnosno stanju pojedinih privrednih grana koje čine dio kreditnog portfolija Banke, a koji mogu dovesti do gubitaka koji se razlikuju od gubitaka po osnovu kojih je izvršeno rezervisanje na dan bilansa stanja.

Centralna banka Crne Gore je donijela Odluku o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“ br. 22/12, 55/12, 57/13, 44/17, 82/17 i 86/18), koja se primjenjuje od 1. januara 2013. godine, i koja podrazumijeva primjenu Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja prilikom vrednovanja i iskazivanja stavki vanbilansne aktive i vanbilansnih stavki. Shodno navedenoj Odluci, Banka je utvrdila metodologiju za procjenu obezvređenja bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama. Banka metodologiju dosljedno primjenjuje, preispituje najmanje jednom godišnje i po potrebi prilagođava rezultatima preispitivanja, kao i prilagođava pretpostavke na kojima je metodologija zasnovana.

Ublažavanje kreditnog rizika podrazumijeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou Banke, odnosno održavanje prihvatljivog kreditnog portfolija. Ublažavanje kreditnog rizika se sprovodi kroz ugovaranje adekvatnih sredstava obezbjeđenja potraživanja.

5.2.1. Upravljanje kreditnim rizikom

Izloženost kreditnom riziku ispoljava se kao rizik finansijskog gubitka koji nastaje kao posljedica nemogućnosti dužnika da ispuní sve ugovorene obaveze prema Banci. Banka upravlja preuzetim kreditnim rizikom tako što određuje limite u odnosu na velike kredite, pojedinačne korisnike kredita i povezana lica. Pomenuti rizici se kontinuirano prate i predmet su kontrole koja se vrši jednom godišnje ili češće. Svi krediti iznad propisanog limita odobreni su od strane Odbora za upravljanje kreditnim rizikom.

U skladu sa limitima propisanim od strane Centralne banke Crne Gore, granska koncentracija kredita je predmet kontinuiranog praćenja.

Izloženost riziku po pojedinačnim zajmoprimaocima, uključujući druge banke i finansijske institucije, dalje se ograničava tako što se utvrđuje podlimit u odnosu na bilansnu i vanbilansnu izloženost. Stvarna izloženost u odnosu na utvrđene limite se redovno prati.

Upravljanje izloženosti kreditnom riziku vrši se redovnom analizom sposobnosti korisnika kredita i potencijalnih korisnika kredita da otplaćuju obaveze. Klijentima sa određenim problemima u poslovanju Banka odobrava reprogramiranje potraživanja, kako bi se maksimalno iskoristile raspoložive mogućnosti za namirenje potraživanja, a da istovremeno sposobnost korisnika kredita da uredno servisira dugove bude održiva.

Preuzete i potencijalne obaveze po osnovu kredita

Primarna svrha ovih instrumenta je da se obezbijedi da sredstva budu dostupna klijentu u skladu sa zahtjevima. Garancije i aktivirani akreditivi predstavljaju neopozive garancije Banke da će izvršiti plaćanje u slučaju da klijent ne može da ispuní svoje obaveze prema trećim stranama, i stoga nose isti kreditni rizik kao i krediti. Dokumentarni i komercijalni akreditivi koji predstavljaju pismenu izjavu o obavezi Banke preuzetj u ime klijenta, a kojom se trećem licu daje ovlašćenje da kod Banke vuče mjenice do iznosa dogovorenog posebnim uslovima su obezbijeđeni osnovnom isporukom robe na koju se odnose, te stoga, nose manji rizik nego direktna pozajmica.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.2. Rezervisanja – ispravke vrijednosti, za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti

Na dan sastavljanja finansijskih iskaza Banka procjenjuje da li postoje bilo kakvi indikatori koji ukazuju na to da je došlo do umanjenja vrijednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava, u skladu sa zahtjevima MSFI 9. Indikatore koje Banka primjenjuje kod identifikacije značajnog povećanja kreditnog rizika, a u skladu sa MFSI 9, i na osnovu čega klasifikuje imovinu kao stage 1, 2 ili 3 su:

- promjena vjerovatnoće nastanka statusa neizmirenja obaveza, odnosno PD tokom vijeka trajanja izloženosti je veći od njenog PD tokom vijeka trajanja pri početnom priznavanju za više od 200%
- apsolutni nivo PD, odnosno 12-mjesečni PD izloženosti na izvještajni datum e veći od 20%
- kašnjenje u plaćanju kamate ili glavnice;
- restrukturiranje plasmana i/ili PRK status;
- lista praćenja (watch lista)
- status neizmirivanja obaveza na nivou grupe povezanih lica;
- kao i set dodatnih kriterijuma koji mogu ukazivati na finansijske poteškoće u poslovanju pravnih lica.

U skladu sa usvojenom metodologijom, Banka procjenjuje da li postoje objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti pojedinačno za finansijska sredstva koja su pojedinačno značajna.

Izračunavanje sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih tokova gotovine obezbijeđenog finansijskog sredstva odražava novčane tokove koji mogu biti rezultat isključivanja umanjenja za troškove pribavljanja i prodaje kolaterala, bez obzira na to da li je isključenje vjerovatno ili ne.

U svrhe zajedničke procjene umanjenja vrijednosti, finansijska sredstva koja nisu pojedinačno značajna se grupišu na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika.

5.2.3. Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Sljedeća tabela prikazuje bruto maksimalnu izloženost kreditnom riziku bilansnih i vanbilansnih pozicija:

	31.12.2020.		31.12.2019.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
I. Pregled aktive				
<i>Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti</i>				
-Kredit i potraživanja od banaka	22.217	22.060	20.871	20.864
-Kredit i potraživanja od klijenata	229.963	215.395	243.316	228.912
-Hartije od vrijednosti	1.108	1.107	-	-
<i>Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat</i>				
-Hartije od vrijednosti	128.150	128.150	134.758	134.758
	381.438	366.712	398.945	384.534
II. Vanbilansne stavke				
Plative garancije	27.311	27.052	36.488	36.201
Činidbene garancije	27.567	27.497	25.097	25.039
Preuzete neopozive obaveze	36.608	35.900	35.665	34.989
Ostalo	19.680	19.622	21.296	21.225
	111.166	110.071	118.546	117.454
Ukupno (I+II)	492.604	476.783	517.491	501.988

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.3. Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama (nastavak)

Rukovodstvo Banke smatra da novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka, kao i ostala finansijska i poslovna potraživanja nisu u značajnoj mjeri izložena kreditnom riziku i samim tim nisu prikazana u gore navednoj tabeli. Ista se odnose na gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i sredstva za poravnaje i obaveznu rezervu kod Centralne Banke Crne Gore, kao i na ostala potraživanja. Izloženost kreditnom riziku kontroliše se pribavljanjem instrumenata obezbjeđenja i garancija pravnih i fizičkih lica.

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat - hartije od vrijednosti su klasifikovana u Stage-u 1, jer u okviru istih nisu evidentirana kašnjenja u namirenju potraživanja, a nema ni drugih indikatora promjena stage-a (nema restrukturiranja, nema ih na watch listama). Fer vrijednost mark to market se primjenjuje samo za likvidne, utržive i rangirane hartije od vrijednosti (S&P, Moodys, Fitch), dok za ostale hartije od vrijednosti se primjenjuje Mark to model. Ispravka vrijednosti se obračunava na bazi Collective Assessment-a za likvidne, utržive i rangirane hartije od vrijednosti, a za sve ostale ispravka vrijednosti se obračunava na bazi Individual Assessment-a.

Prije odobravanja kredita i drugih plasmana Banka procjenjuje dužnikovu kreditnu sposobnost uzimajući u obzir kriterijume koje je utvrdila internim aktom, kao i pravnu valjanost i procijenjenu vrijednost kolaterala.

Vrijednost kolaterala izračunava se kao njegova neto vrijednost, pod kojom se podrazumijeva tržišna vrijednost umanjena za sve troškove koji se odnose na realizaciju kolaterala.

Tipovi instrumenata obezbjeđenja su:

- depoziti;
- pravo zaloge na industrijskim mašinama, hartijama od vrijednosti, zalihama i vozilima;
- hipoteke na nepokretnostima i fiducijarni prenos vlasništva;
- mjenice;
- ovlašćenja;
- administrativne zabrane;
- žiranti;
- polise osiguranja;
- garancije.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana

Kvalitet finansijskih sredstava izloženih kreditnom riziku prikazan je kako slijedi:

KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA, BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

31.12.2020.	S1	S2	S3	Ukupno	Ispravka vrijednosti S1	Ispravka vrijednosti S2	Ispravka vrijednosti S3	Ukupno ispravka vrednosti	Neto	U hiljadama EUR
Stambeni	129	184	17	330	-	(2)	-	(2)	328	
Gotovinski	66.737	17.562	9.137	93.436	(1.404)	(1.368)	(1.960)	(4.732)	88.704	
Kupovina automobila	351	76	16	443	(3)	(2)	(6)	(11)	432	
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	-	-	1	1	-	-	-	-	1	
Ostalo	3.693	1.674	647	6.014	(38)	(63)	(181)	(282)	5.732	
Ukupno stanovništvo	70.910	19.496	9.818	100.224	(1.445)	(1.435)	(2.147)	(5.027)	95.197	
Velika preduzeća	3.509	2.914	973	7.396	(31)	(29)	(92)	(152)	7.244	
Srednja preduzeća	3.695	17.529	11.072	32.296	(22)	(1.905)	(1.313)	(3.240)	29.056	
Mala preduzeća	21.419	41.142	27.486	90.047	(378)	(2.276)	(3.495)	(6.149)	83.898	
Država	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Privredni klijenti	28.623	61.585	39.531	129.739	(431)	(4.210)	(4.900)	(9.541)	120.198	
Ukupno	99.533	81.081	49.349	229.963	(1.876)	(5.645)	(7.047)	(14.568)	215.395	
Banke	22.217	-	-	22.217	(157)	-	-	(157)	22.060	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2020. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

Kvalitet finansijskih sredstava izloženih kreditnom riziku prikazan je kako slijedi:

KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA, BANAKA I DRUGIH
FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

31.12.2019.	S1	S2	S3	Ukupno	Ispravka vrijednosti S1	Ispravka vrijednosti S2	Ispravka vrijednosti S3	Ukupno ispravka vrednosti	U hiljadama EUR	
									Neto	Neto
Stambeni	798	77	87	962	(18)	(1)	(19)	(38)	924	
Gotovinski	81.795	10.930	2.416	95.141	(1.326)	(927)	(954)	(3.207)	91.934	
Kupovina automobila	527	38	-	565	(4)	(4)	-	(8)	557	
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	-	-	1	1	-	-	-	-	1	
Ostalo	4.932	652	268	5.852	(53)	(25)	(114)	(192)	5.660	
Ukupno stanovništvo	88.052	11.697	2.772	102.521	(1.401)	(957)	(1.087)	(3.445)	99.076	
Velika preduzeća	11.360	-	10.578	21.938	(302)	-	(2.702)	(3.004)	18.934	
Srednja preduzeća	21.178	809	7.678	29.665	(1.515)	(79)	(1.326)	(2.920)	26.745	
Mala preduzeća	65.578	12.316	4.295	82.189	(2.371)	(666)	(1.996)	(5.033)	77.156	
Država	7.003	-	-	7.003	(2)	-	-	(2)	7.001	
Privredni klijenti	105.119	13.125	22.551	140.795	(4.190)	(745)	(6.024)	(10.959)	129.836	
Ukupno	193.171	24.822	25.323	243.316	(5.591)	(1.702)	(7.111)	(14.404)	228.912	
Banke	20.871	-	-	20.871	(7)	-	-	(7)	20.864	

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

Potraživanja od klijenata u Stage 1 prikazana su u tabelama ispod:

U hiljadama EUR

31.12.2020.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Ukupno
Stambeni	129	-	-	-	129
Gotovinski	66.485	252	-	-	66.737
Kupovina automobila	351	-	-	-	351
Ostalo	3.407	286	-	-	3.693
Ukupno stanovništvo	70.372	538	-	-	70.910
Velika preduzeća	3.509	-	-	-	3.509
Srednja preduzeća	3.695	-	-	-	3.695
Mala preduzeća	21.370	49	-	-	21.419
Privredni klijenti	28.574	49	-	-	28.623
Ukupno	98.946	587	-	-	99.533
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	22.217	-	-	-	22.217

U hiljadama EUR

31.12.2019.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Ukupno
Stambeni	798	-	-	-	798
Gotovinski	81.378	417	-	-	81.795
Kupovina automobila	527	-	-	-	527
Ostalo	4.506	426	-	-	4.932
Ukupno stanovništvo	87.209	843	-	-	88.052
Velika preduzeća	11.360	-	-	-	11.360
Srednja preduzeća	21.178	-	-	-	21.178
Mala preduzeća	65.471	107	-	-	65.578
Država	7.003	-	-	-	7.003
Privredni klijenti	105.012	107	-	-	105.119
Ukupno	192.221	950	-	-	193.171
od čega: restrukturirana	18.702	-	-	-	18.702
Potraživanja od banaka	20.871	-	-	-	20.871

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2020. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

Potraživanja od klijenata u Stage 2 prikazana su u tabelama ispod:

31.12.2020.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	U hiljadama EUR	
					Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	166	18	-	-	-	184
Gotovinski	13.077	2.521	1.845	119	-	17.562
Kupovina automobila	72	4	-	-	-	76
Ostalo	1.193	279	150	52	-	1.674
Ukupno stanovništvo	14.508	2.822	1.995	171	-	19.496
Velika preduzeća	2.914	-	-	-	-	2.914
Srednja preduzeća	17.529	-	-	-	-	17.529
Mala preduzeća	39.515	316	1.276	35	-	41.142
Privredni klijenti	59.958	316	1.276	35	-	61.585
Ukupno	74.466	3.138	3.271	206	-	81.081
od čega: restrukturirana	10.065	50	381	-	-	10.496
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

31.12.2019.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	U hiljadama EUR	
					Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	-	28	49	-	-	77
Gotovinski	6.952	2.469	1.456	53	-	10.930
Kupovina automobila	19	-	19	-	-	38
Ostalo	338	199	91	24	-	652
Ukupno stanovništvo	7.309	2.696	1.615	77	-	11.697
Srednja preduzeća	711	37	61	-	-	809
Mala preduzeća	8.769	1.136	2.279	132	-	12.316
Privredni klijenti	9.480	1.173	2.340	132	-	13.125
Ukupno	16.789	3.869	3.955	209	-	24.822
od čega: restrukturirana	1.204	380	240	-	-	1.824
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2020. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

Potraživanja od klijenata u Stage 3 prikazana su u tabelama ispod:

31.12.2020.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	U hiljadama EUR
						Ukupno
Stambeni	17	-	-	-	-	17
Gotovinski	6.085	321	289	7	2.435	9.137
Kupovina automobila	-	-	-	-	16	16
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	-	-	-	-	1	1
Ostalo	240	88	14	11	294	647
Ukupno stanovništvo	6.342	409	303	18	2.746	9.818
Velika preduzeća	973	-	-	-	-	973
Srednja preduzeća	10.993	-	16	-	63	11.072
Mala preduzeća	22.005	246	1.084	50	4.101	27.486
Privredni klijenti	33.971	246	1.100	50	4.164	39.531
Ukupno	40.313	655	1.403	68	6.910	49.349
od čega:						
restrukturirana	7.095	-	188	-	563	7.846
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

31.12.2019.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	U hiljadama EUR
						Ukupno
Stambeni	-	-	-	-	87	87
Gotovinski	93	37	150	11	2.125	2.416
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	-	-	-	-	1	1
Ostalo	54	34	13	10	157	268
Ukupno stanovništvo	147	71	163	21	2.370	2.772
Velika preduzeća	6.141	-	1.881	-	2.556	10.578
Srednja preduzeća	7.678	-	-	-	-	7.678
Mala preduzeća	1.087	528	687	-	1.993	4.295
Privredni klijenti	14.906	528	2.568	-	4.549	22.551
Ukupno	15.053	599	2.731	21	6.919	25.323
od čega:						
restrukturirana	7.678	114	2.568	-	2.349	12.709
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2020. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

Potraživanja od klijenata u Stage 3 prikazana su u tabelama ispod:

31.12.2020.	U hiljadama EUR						
	Bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	S 3 potraživanja	Restruktuirana S 3 potraživanja	Ispravka vrijednosti S3	Učeće S3 potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbeđenja za S3
Stanovništvo	100.224	(5.027)	9.818	50	(2.147)	9,80%	18.490
Stambeni	330	(2)	17	-	-	5,15%	71
Gotovinski	93.436	(4.732)	9.137	34	(1.960)	9,77%	17.465
Kupovina automobila	443	(11)	16	-	(6)	3,61%	18
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	1	-	1	-	-	100,00%	104
Ostalo	6.014	(282)	647	16	(181)	10,76%	832
Privredni klijenti	129.739	(9.541)	39.531	7.796	(4.900)	30,47%	85.575
Pojoprivreda	3.355	(100)	435	410	(28)	12,97%	140
Prerađivačka industrija	10.311	(316)	3.578	188	(179)	34,70%	11.070
Električna energija	1.393	(114)	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	28.747	(2.619)	10.779	4.505	(1.738)	37,50%	22.959
Trgovina na veliko i malo	33.845	(1.674)	9.053	952	(879)	26,75%	16.175
Uslužne delatnosti	1.012	(26)	-	323	-	0,00%	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	3.952	(230)	1.853	42	(101)	46,89%	6.251
Ostalo	47.124	(4.462)	13.833	1.376	(1.975)	29,35%	28.980
Ukupno	229.963	(14.568)	49.349	7.846	(7.047)	21,46%	104.065
Potraživanja od banaka	22.217	(157)	-	-	-	0,00%	-

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)-

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

Potraživanja od klijenata u Stage 3 prikazana su u tabelama ispod:

31.12.2019.	Bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	S 3 potraživanja	Restruktuirana S 3 potraživanja	Ispravka vrijednosti S3	Učešće S3 potraživanja u bruto izloženosti	U hiljadama EUR	
							Iznos sredstava obezbeđenja za S3	Iznos sredstava obezbeđenja za S3
Stanovništvo	102.521	(3.445)	2.772	42	(1.087)	2,70%	4.991	
Stambeni	962	(38)	87	29	(19)	9,04%	423	
Gotovinski	95.141	(3.207)	2.416	13	(954)	2,54%	4.420	
Kupovina automobila	565	(8)	-	-	-	0,00%	-	
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	1	-	1	-	-	100,00%	104	
Ostalo	5.852	(192)	268	-	(114)	4,58%	44	
Privredni klijenti	140.795	(10.959)	22.551	12.667	(6.024)	16,02%	45.657	
Poljoprivreda	3.393	(69)	33	-	(13)	0,97%	58	
Prerađivačka industrija	8.969	(155)	177	7	(41)	1,97%	372	
Električna energija	1.505	(109)	-	-	-	0,00%	-	
Građevinarstvo	24.270	(2.142)	1.254	-	(353)	5,17%	2.997	
Trgovina na veliko i malo	37.612	(1.590)	766	268	(451)	2,04%	3.733	
Uslužne delatnosti	914	(26)	19	-	(11)	2,08%	-	
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	3.569	(480)	687	687	(405)	19,25%	3.288	
Ostalo	60.563	(6.388)	19.615	11.705	(4.750)	32,39%	35.209	
Ukupno	243.316	(14.404)	25.323	12.709	(7.111)	10,41%	50.648	
Potraživanja od banaka	20.871	(7)	-	-	-	0,00%	-	

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

U tabelama ispod, prikazane su promjene Stage 3, odnosno problematičnih potraživanja:

	Bruto 31.12.2019.	Novi S3 klijenti	Smanjenje postojećih S3 klijenata	Uvećanje postojećih S3 klijenata	Zatvoreni S3 klijenti	U hiljadama EUR Bruto 31.12.2020.
Stambeni	87	17	(71)	-	(16)	17
Gofovinski	2.416	7.334	(256)	1	(358)	9.137
Kupovina automobile	-	16	-	-	-	16
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	1	-	-	-	-	1
Ostalo	268	447	(31)	75	(112)	647
Stanovništvo	2.772	7.814	(358)	76	(486)	9.818
Velika preduzeća	10.578	973	-	-	(10.578)	973
Srednja preduzeća	7.678	11.072	-	-	(7.678)	11.072
Mala preduzeća	4.295	25.828	(242)	12	(2.407)	27.486
Država	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	22.551	37.873	(242)	12	(20.663)	39.531
Ukupno	25.323	45.687	(600)	88	(21.149)	49.349
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

U tabelama ispod, prikazane su promjene Stage 3, odnosno ispravke problematičnih potraživanja:

	Bruto 31.12.2019.	Novi S3 klijenti	Smanjenje postojećih S3 klijenata	Uvećanje postojećih S3 klijenata	Zatvoreni S3 klijenti	U hiljadama EUR Bruto 31.12.2020.
Stambeni	(19)	-	-	-	16	-
Gotovinski	(954)	(985)	76	(214)	117	(1.960)
Kupovina automobile	-	(6)	-	-	-	(6)
Ostalo	(114)	(81)	13	(23)	24	(181)
Stanovništvo	(1.087)	(1.072)	92	(237)	157	(2.147)
Velika preduzeća	(2.702)	(92)	-	-	2.702	(92)
Srednja preduzeća	(1.326)	(1.313)	-	-	1.326	(1.313)
Mala preduzeća	(1.996)	(2.239)	90	(111)	761	(3.495)
Privredni klijenti	(6.024)	(3.644)	90	(111)	4.789	(4.900)
Ukupno	(7.111)	(4.716)	182	(348)	4.946	(7.047)
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

5.2.4.1. Restruktuirani krediti i plasmani

U tabelama ispod dat je pregled restrukturiranih potraživanja:

U hiljadama EUR

31.12.2020.	Restruktuirana potraživanja- Bruto izloženost	S 1 restrukturirana potraživanja	S 2 restrukturirana potraživanja	S 3 restrukturirana potraživanja	Ispravka vrijednosti restrukturiranih potraživanja	Ispravka vrijednosti S 1 restrukturiranih potraživanja	Ispravka vrijednosti S 2 restrukturiranih potraživanja	Ispravka vrijednosti S 3 restrukturiranih potraživanja	Učešće rest potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obebeđenja za restrukturirana potraživanja
Stanovništvo	664	-	614	50	(78)	-	(74)	(4)	1%	848
Gotovinski	635	-	601	34	(77)	-	(74)	(3)	1%	516
Ostalo	29	-	13	16	(1)	-	-	(1)	0%	332
Privredni klijenti	17.678	-	9.882	7.796	(2.834)	-	(1.670)	(1.164)	14%	41.493
Poljoprivreda	410	-	-	410	(11)	-	-	(11)	12%	140
Prerađivačka industrija	720	-	532	188	(66)	-	(55)	(11)	7%	1.809
Građevinarstvo	4.524	-	19	4.505	(563)	-	-	(563)	16%	10.442
Trgovina na veliko i malo	1.806	-	854	952	(328)	-	(95)	(233)	5%	4.310
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	42	-	-	42	-	-	-	-	1%	38
Ostalo	10.176	-	8.477	1.699	(1.866)	-	(1.520)	(346)	22%	24.754
Ukupno	18.342	-	10.496	7.846	(2.912)	-	(1.744)	(1.168)	8%	42.341
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	0%	-

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

5.2.4.1. Restruktuirani krediti i plasmani (nastavak)

U tabelama ispod dat je pregled restrukturiranih potraživanja:

U hiljadama EUR

31.12.2019.	Restruktuirana potraživanja- Bruto izloženost	S 1 restrukturirana potraživanja	S2 restrukturirana potraživanja	S3 restrukturirana potraživanja	Ispravka vrijednosti restrukturiranih potraživanja	Ispravka vrijednosti S 1 restrukturiranih potraživanja	Ispravka vrijednosti S 2 restrukturiranih potraživanja	Ispravka vrijednosti S 3 restrukturiranih potraživanja	Učešće rest potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obaveđenja za restrukturirana potraživanja
Stanovništvo	1.097	999	56	42	(57)	(40)	-	(17)	1%	3.426
Stambeni	54	25	-	29	(16)	-	-	(16)	6%	572
Gotovinski	1.043	974	56	13	(41)	(40)	-	(1)	1%	2.854
Privredni klijenti	32.138	17.703	1.768	12.667	(5.605)	(674)	(85)	(4.846)	23%	60.502
Poljoprivreda	302	302	-	-	(9)	(9)	-	-	9%	199
Prerađivačka industrija	585	-	578	7	-	-	-	-	7%	1.271
Građevinarstvo	4.731	4.482	249	-	(383)	(364)	(19)	-	19%	13.182
Trgovina na veliko i malo	1.869	1.373	228	268	(269)	(51)	(14)	(204)	5%	10.899
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	1.308	73	548	687	(458)	(6)	(47)	(405)	37%	3.408
Ostalo	23.343	11.473	165	11.705	(4.486)	(244)	(5)	(4.237)	39%	31.543
Ukupno	33.235	18.702	1.824	12.709	(5.662)	(714)	(85)	(4.863)	14%	63.928
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	0%	-

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)
5.2. Kreditni rizik (nastavak)
5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)
5.2.4.1. Restruktuirani krediti i plasmani (nastavak)

U tabelama ispod dat je pregled restrukturiranih potraživanja:

	Bruto 31.12.2019.	Nova restruktuirana S1 potraživanja	Smanjenje restrukturiranih S1 potraživanja	Uticaj kursa	Druge promjene	Bruto 31.12.2020.	Neto 31.12.2020.
Stambeni Gotovinski Stanovništvo	25 974 999	- - -	(6) (974) (980)	- - -	(19) - (19)	- - -	- - -
Srednja preduzeća Mala preduzeća Država Privredni klijenti	2.073 8.627 7.003 17.703	- - - -	(918) (7.893) (7.003) (15.814)	- - - -	(1.155) (734) - (1.889)	- - - -	- - - -
Ukupno	18.702	-	(16.794)	-	(1.908)	-	-
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)
5.2. Kreditni rizik (nastavak)
5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)
5.2.4.1. Restruktuirani krediti i plasmani (nastavak)

U tabelama ispod dat je pregled restrukturiranih potraživanja:

**PROMJENE RESTUKTUIRANIH S2
POTRAŽIVANJA**

U hiljadama EUR

	Bruto 31.12.2019.	Nova restrukturirana S2 potraživanja	Smanjenje restrukturiranih S2 potraživanja	Uticaj kursa	Druge promjene	Bruto 31.12.2020.	Neto 31.12.2020.
Gotovinski	56	553	(8)	-	-	601	545
Ostalo	-	13	-	-	-	13	13
Stanovništvo	56	566	(8)	-	-	614	558
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-	-
Srednja preduzeća	558	8.373	-	-	-	8.931	8.373
Mala preduzeća	1.210	771	(472)	-	-	1.509	299
Ostalo	-	-	-	-	(558)	(558)	(558)
Privredni klijenti	1.768	9.144	(472)	-	(558)	9.882	8.114
Ukupno	1.824	9.710	(480)	-	(558)	10.496	8.672
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)
5.2. Kreditni rizik (nastavak)
5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)
5.2.4.1. Restruktuirani krediti i plasmani (nastavak)

U tabelama ispod dat je pregled restrukturiranih potraživanja:

**PROMJENE RESTUKTUIRANIH S3
POTRAŽIVANJA**

U hiljadama EUR

	Bruto 31.12.2019.	Nova restruktuirana S3 potraživanja	Smanjenje restrukturiranih S3 potraživanja	Uticaj kursna	Druge promjene	Bruto 31.12.2020.	Neto 31.12.2020.
Stambeni	29	-	(29)	-	-	-	(29)
Gotovinski	13	-	-	-	21	34	21
Ostalo	-	5	-	-	11	16	16
Stanovništvo	42	5	(29)	-	32	50	8
Velika preduzeća	3.814	-	(3.814)	-	-	-	(3.814)
Srednja preduzeća	7.678	4.315	(6.302)	-	-	5.691	(1.987)
Mala preduzeća	1.175	991	(61)	-	-	2.105	930
Privredni klijenti	12.667	5.306	(10.177)	-	-	7.796	(4.871)
Ukupno	12.709	5.311	(10.206)	-	32	7.846	(4.863)
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2020. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

5.2.4.2. Krediti i potraživanja od komitenata pokriveni kolateralima

	S 1 klijenti						S 2 klijenti						S 3 klijenti											
	Nekretnine		Depoziti		Ostali kolaterali		Ukupno		Nekretnine		Depoziti		Ostali kolaterali		Ukupno		Nekretnine		Depoziti		Ostali kolaterali		Ukupno	
31.12.2020.																								
Stambeni	129	-	-	129	184	-	184	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	-	-	-	-	-	17	
Gotovinski	13.825	1.532	51.380	66.737	5.571	858	5.571	858	11.133	17.562	5.186	371	3.580	9.137	5.186	371	3.580	9.137	5.186	371	3.580	9.137	9.137	
Kupovina automobila	15	-	336	351	-	-	-	-	76	76	-	-	16	16	-	-	16	16	-	-	16	16	16	
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	
Ostalo	385	182	3.126	3.693	281	101	281	101	1.292	1.674	81	45	521	647	81	45	521	647	81	45	521	647	647	
Stanovništvo	14.354	1.714	54.842	70.910	6.036	959	6.036	959	12.501	19.496	5.285	416	4.117	9.818	5.285	416	4.117	9.818	5.285	416	4.117	9.818	9.818	
Velika preduzeća	1.704	-	1.805	3.509	145	-3	145	-3	2.772	2.914	855	-	118	973	855	-	118	973	855	-	118	973	973	
Srednja preduzeća	128	2	3.565	3.695	14.352	83	14.352	83	3.094	17.529	10.935	-	137	11.072	10.935	-	137	11.072	10.935	-	137	11.072	11.072	
Mala preduzeća	14.726	252	6.441	21.419	31.837	580	31.837	580	8.725	41.142	22.892	713	3.881	27.486	22.892	713	3.881	27.486	22.892	713	3.881	27.486	27.486	
Privredni klijenti	16.558	254	11.811	28.623	46.334	660	46.334	660	14.591	61.585	34.682	713	4.136	39.531	34.682	713	4.136	39.531	34.682	713	4.136	39.531	39.531	
Ukupno	30.912	1.968	66.653	99.533	52.370	1.619	52.370	1.619	27.092	81.081	39.967	1.129	8.253	49.349	39.967	1.129	8.253	49.349	39.967	1.129	8.253	49.349	49.349	
Potraživanja od banaka	-	-	22.217	22.217	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

5.2.4.2. Krediti i potraživanja od komitenata pokriveni kolateralima (nastavak)

	S 1 klijenti					S 2 klijenti					S 3 klijenti				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	
															U hiljadama EUR
Stambeni	798	-	-	-	798	77	-	-	77	87	-	-	-	87	
Gotovinski Kupovina	19.735	3.276	-	58.784	81.795	4.314	96	6.520	10.930	946	18	-	1.452	2.416	
automobila	19	-	-	508	527	-	-	38	38	-	-	-	-	-	
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ostalo	534	247	-	4.151	4.932	6	71	575	652	1	-	-	-	1	
Stanovništvo	21.086	3.523	-	63.443	88.052	4.397	167	7.133	11.697	1.034	33	-	1.705	2.772	
Velika preduzeća	2.051	4	-	9.305	11.360	-	-	-	-	1.881	6.141	623	1.933	10.578	
Srednja preduzeća	16.329	93	-	4.756	21.178	72	-	737	809	7.678	-	-	-	7.678	
Mala preduzeća	48.368	1.657	1	15.552	65.578	11.037	410	869	12.316	3.673	-	-	622	4.295	
Država	-	-	-	7.003	7.003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Privredni klijenti	66.748	1.754	1	36.616	105.119	11.109	410	1.606	13.125	13.232	6.141	623	2.555	22.551	
Ukupno	87.834	5.277	1	100.059	193.171	15.506	577	8.739	24.822	14.266	6.174	623	4.260	25.323	
Potraživanja od banaka	-	-	4	20.867	20.871	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

5.2.4.2. Krediti i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

Fer vrijednost sredstava obezbjeđenja

	<u>31. decembar 2020.</u>	<u>U hiljadama EUR 31. decembar 2019.</u>
Depoziti	31.407	39.045
Zaloga	69.538	87.030
Hipoteke i fiducije	377.024	369.298
Polise	9.797	7.544
Garancije	350	2.741
Ukupno	<u>488.116</u>	<u>505.658</u>
U hiljadama EUR		
Grupno procijenjeni plasmani	<u>31. decembar 2020.</u>	<u>31. decembar 2019.</u>
Depoziti	29.392	31.629
Zaloga	24.279	43.243
Hipoteke i fiducije	181.648	215.177
Polise	9.722	7.544
Garancije	350	2.294
	<u>245.391</u>	<u>299.887</u>
U hiljadama EUR		
Individualno procijenjeni plasmani	<u>31. decembar 2020.</u>	<u>31. decembar 2019.</u>
Depoziti	2.015	7.416
Zaloga	45.259	43.787
Hipoteke i fiducije	195.376	154.121
Polise	75	-
Garancije	-	447
Ukupno	<u>242.725</u>	<u>205.771</u>

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)
5.2. Kreditni rizik (nastavak)
5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)
5.2.4.3. Geografska koncentracija

Geografska koncentracija izloženosti Banke kreditnom riziku je prikazana u sljedećoj tabeli:

31.12.2020.

	Potraživanja od S1 i S2 klijenata				U hiljadama EUR			
	Crna Gora	Evropska Unija	SAD i Kanada	Ostale zemlje	Crna Gora	Evropska Unija	SAD i Kanada	Ostale zemlje
Stanovništvo	82.996	4.304	-	3.106	9.651	2	-	165
Stambeni	313	-	-	-	17	-	-	-
Gotovinski	76.996	4.285	-	3.018	8.976	-	-	161
Kupovina automobila	427	-	-	-	16	-	-	-
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	-	-	-	-	1	-	-	-
Ostalo	5.260	19	-	88	641	2	-	4
Privredni klijenti	88.565	1.643	-	-	39.531	-	-	-
Poljoprivreda	2.920	-	-	-	435	-	-	-
Prerađivačka industrija	6.734	-	-	-	3.578	-	-	-
Električna energija	1.393	-	-	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	17.969	-	-	-	10.779	-	-	-
Trgovina na veliko i malo	24.790	-	-	-	9.053	-	-	-
Uslužne delatnosti	1.012	-	-	-	-	-	-	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	2.099	-	-	-	1.853	-	-	-
Ostalo	31.648	1.643	-	-	13.833	-	-	-
Ukupno	171.561	5.947	-	3.106	49.182	2	-	165
Potraživanja od banaka	5.003	16.400	-	814	-	-	-	-
Hartije od vrijednosti	85.556	32.359	1.565	9.768	-	-	-	-

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)
5.2. Kreditni rizik (nastavak)
5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)
5.2.4.3. Geografska koncentracija

Geografska koncentracija izloženosti Banke kreditnom riziku je prikazana u slijedećoj tabeli:
31.12.2019.

	Potraživanja od S1 i S2 klijenata				U hiljadama EUR Potraživanja od S3 klijenta			
	Crna Gora	Evropska Unija	SAD i Kanada	Ostale zemlje	Crna Gora	Evropska Unija	SAD i Kanada	Ostale zemlje
Stanovništvo	92.927	4.021	-	2.801	2.734	3	-	35
Stambeni	875	-	-	-	87	-	-	-
Gotovinski	86.039	3.980	-	2.706	2.381	-	-	35
Kupovina automobila	565	-	-	-	-	-	-	-
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	-	-	-	-	1	-	-	-
Ostalo	5.448	41	-	95	265	3	-	-
Privredni klijenti	116.400	1.844	-	-	20.618	1.933	-	-
Poljoprivreda	3.360	-	-	-	33	-	-	-
Prerađivačka industrija	8.792	-	-	-	177	-	-	-
Električna energija	1.505	-	-	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	23.016	-	-	-	1.254	-	-	-
Trgovina na veliko i malo	36.846	-	-	-	766	-	-	-
Uslužne delatnosti	10.663	-	-	-	8.611	-	-	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	2.882	-	-	-	687	-	-	-
Ostalo	29.336	1.844	-	-	9.090	1.933	-	-
Ukupno	209.327	5.865	-	2.801	23.352	1.936	-	35
Potraživanja od banaka	5.002	15.351	-	518	-	-	-	-
Hartije od vrijednosti	96.691	24.449	542	13.076	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2020. godine

HIPOTEKARNA BANKA A.D., PODGORICA

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

5.2.4.4. Industrijska koncentracija

Koncentracija po djelatnostima izloženosti Banke kreditnom riziku, sa umanjenjem za obezvrjeđene vrijednosti je prikazana u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	Kreditni potraživanja od banaka i krediti i potraživanja od klijenata	Finansije	Transport, esobracaj i telekomunikacije	Usluge pružanja i emisija ishrane	Trgovina na veliko i malo i popravka motornih vozila i motocikla	Trgovina na veliko i malo i popravka motornih vozila i motocikla	Građevinarstvo	Energetika	Vadenje rude i kamena	Administracija i pomoćne usluzne djelatnosti	Trgovina nekretnima	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Proizvodnja	Ostalo	Fizička lica	Ukupno
4.856	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.204	-	22.060
700	10.041	20.755	32.171	26.128	1.640	4.047	2.131	3.722	3.256	9.996	5.610	95.198	215.395	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.107	-	1.107
85.387	621	35	49	-	-	-	-	95	-	-	41.963	-	-	-	-	128.150
90.943	10.662	20.790	32.220	26.128	1.640	4.047	2.131	3.817	3.256	9.996	65.884	95.198	366.712	99.076	384.534	
103.488	11.552	18.685	36.080	22.128	1.396	4.817	2.709	3.184	3.324	8.813	69.282	99.076	384.534	99.076	384.534	

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Kreditni rizik (nastavak)

5.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

5.2.4.5. Vanbilansna evidencija

Ročnost vanbilansnih stavki po kojima je Banka izložena kreditnom riziku je sljedeća:

	Nepovučene kreditne linije	Garancije	Akreditivi	U hiljadama EUR
				Ukupno
31. decembar 2020. godine				
Do 1 godine	32.726	61.138	249	94.113
Od 1 do 5 godina	3.042	13.170	-	16.212
Preko 5 godina	840	0	-	840
	36.608	74.308	249	111.165

	Nepovučene kreditne linije	Garancije	Akreditivi	U hiljadama EUR
				Ukupno
31. decembar 2019. godine				
Do 1 godine	29.406	65.729	533	95.668
Od 1 do 5 godina	5.672	15.194	-	20.866
Preko 5 godina	587	1.425	-	2.012
	35.665	82.348	533	118.546

5.3. Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnim rizicima. Tržišni rizici se javljaju u slučaju otvorenih pozicija, a zbog promjene kamatnih stopa i promjene kursa valute. Limiti za izloženost tržišnim rizicima su interno propisani i usklađeni sa limitima propisanim od strane Centralne banke Crne Gore.

5.3.1. Devizni rizik

Finansijska pozicija i novčani tokovi Banke su izloženi efektima promjena kursa valuta. Izloženost deviznom riziku se redovno prati putem usklađivanja sa limitima propisanim od strane Centralne banke Crne Gore.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.3. Tržišni rizik (nastavak)

5.3.1. Devizni rizik (nastavak)

Izloženost riziku od promjena kursa valuta na dan 31. decembra 2020. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR	<u>USD</u>	<u>GBP</u>	<u>CHF</u>	<u>Ostalo</u>	<u>Ukupno</u>
Devizna sredstva	16.337	1.658	525	84	18.604
Obaveze u devizama	<u>16.053</u>	<u>1.668</u>	<u>556</u>	<u>47</u>	<u>18.324</u>
Neto otvorena pozicija:					
- 31. decembra 2020. godine	<u>284</u>	<u>(10)</u>	<u>(31)</u>	<u>37</u>	<u>280</u>
- 31. decembra 2019. godine	<u>264</u>	<u>2</u>	<u>(3)</u>	<u>50</u>	<u>313</u>
% osnovnog kapitala:					
- 31. decembra 2020. godine	<u>1%</u>	<u>0%</u>	<u>0%</u>	<u>0%</u>	
- 31. decembra 2019. godine	1%	0%	0%	0%	
Agregatna otvorena pozicija:					
- 31. decembra 2020. godine	280				
- 31. decembra 2019. godine	<u>313</u>				
% osnovnog kapitala:					
- 31. decembra 2020. godine	0,67%				
- 31. decembra 2019. godine	<u>0,86%</u>				

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.3. Tržišni rizik (nastavak)

5.3.1. Devizni rizik (nastavak)

U sljedećoj tabeli je prikazan scenario promjene deviznog kursa u rasponu od +10% do -10% u odnosu na EUR.

	Ukupno	Iznos u stranoj valuti	U hiljadama EUR Promjena kursa	
			10%	-10%
Sredstva				
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	163.390	1.133	113	(113)
<i>Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti</i>				
Kredit i potraživanja od banaka	22.060	5.289	529	(529)
Kredit i potraživanja od klijenata	215.395	-	-	-
Hartije od vrijednosti	1.107	-	-	-
Ostala finansijska sredstva	1.786	1.669	167	(167)
<i>Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat</i>				
Hartije od vrijednosti	128.150	10.354	1.035	(1.035)
Ostala poslovna potraživanja	2.433	159	16	(16)
Ukupno sredstva	534.231	18.604	1.860	(1.860)
Obaveze				
<i>Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti</i>				
Depoziti banaka	1.214	-	-	-
Depoziti klijenata	428.346	16.850	1.685	(1.685)
Kredit klijenata koji nisu banke	22.048	-	-	-
Rezerve	1.453	-	-	-
Ostale obaveze - bilans	13.301	1.474	147	(147)
Subordinisani dug	22.256	-	-	-
Ukupne obaveze	488.618	18.324	1.832	(1.832)
Ostale obaveze (garancije i akreditivi) - vanbilans	74.558	1	-	-
Senzitivnost neto izloženosti deviznom riziku				
na promjene kursa stranih valuta:				
- 31. decembar 2020. godine			28	(28)
- 31. decembar 2019. godine			5	(5)

Na dan 31. decembra 2020. godine, pod pretpostavkom da su svi ostali parametri nepromijenjeni promjenom deviznog kursa EUR u odnosu na ostale valute za +10% odnosno -10%, dobit Banke bi se povećala, odnosno smanjila za iznos od EUR 28 hiljada (31. decembar 2019. godine: dobit bi se povećala, odnosno smanjila za iznos od EUR 5 hiljada). Uzrok male izloženosti Banke promjeni deviznog kursa je činjenica da je najveći dio potraživanja i obaveza Banke izražen u EUR.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.3. Tržišni rizik (nastavak)

5.3.2. Rizik od promjene kamatnih stopa

Naredna tabela prikazuje kamatonosna i nekamatonosna sredstva i obaveze Banke na dan 31. decembra 2020. godine:

	U hiljadama EUR		
	<u>Kamatonosno</u>	<u>Nekamatonosno</u>	<u>Ukupno</u>
SREDSTVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	11.426	151.964	163.390
<i>Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti</i>			
Kredit i potraživanja od banaka	22.060	-	22.060
Kredit i potraživanja od klijenata i ostala finansijska sredstva	215.395	-	215.395
Hartije od vrijednosti	1.107	-	1.107
Ostala finansijska sredstva	704	1.082	1.786
<i>Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat</i>			
Hartije od vrijednosti	118.667	9.483	128.150
Ostala poslovna potraživanja	-	2.433	2.433
Ukupna sredstva	369.359	164.962	534.321
OBAVEZE			
<i>Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti</i>			
Depoziti banaka	-	1.214	1.214
Depoziti klijenata	384.751	43.595	428.346
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	22.048	-	22.048
Subordinisani dug	22.256	-	22.256
Ukupno obaveze	429.055	44.809	473.864
Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:			
- 31. decembar 2020. godine	(59.696)	120.153	60.457
- 31. decembar 2019. godine	(51.817)	112.752	60.935

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.3. Tržišni rizik (nastavak)

5.3.2. Rizik od promjene kamatnih stopa (nastavak)

Sljedeća tabele prikazuju godišnje aktivne i pasivne kamatne stope monetarnih finansijskih instrumenata.

Aktivne kamatne stope koje su primjenjivane na odobrene kredite pravnim i fizičkim licima u toku 2020. godine su sljedeće:

Vrsta kredita	Kamatna stopa
Pravna lica:	
- kratkoročni krediti iz sredstava Banke	0-11,5%p.a.
- kratkoročni krediti iz drugih izvora	3%-9,25%p.a.
- kratkoročni krediti bankama i drugim finansijskim organizacijama	1,6%p.a.
- dugoročni krediti iz sredstava Banke	1,3%-10%p.a.
- dugoročni krediti iz drugih izvora	4,2%-9,25%p.a.
- krediti za mala i srednja preduzeća do 24 mjeseca	po stopama iz sredstava banke
- krediti za mala i srednja preduzeća preko 24 mjeseca	po stopama iz sredstava banke
- krediti za preduzetnike do 24 mjeseca	4,5%-9,25%p.a.
- krediti za preduzetnike preko 24 mjeseca	7%-9,25%p.a.

Vrsta kredita	Kamatna stopa
Fizička lica:	
- gotovinski krediti	0,6%p.m.-10,5%p.a.
- potrošački krediti	0-10%p.a.
- krediti za kupovinu automobila	4,99%p.a.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.3. Tržišni rizik (nastavak)

5.3.2. Rizik od promjene kamatnih stopa (nastavak)

Pasivne kamatne stope koje su primjenjivane na primljene depozite pravnih i fizičkih lica tokom 2020. godine su sljedeće:

Vrsta depozita	Kamatna stopa
Pravna lica:	
Depoziti po viđenju	-
Kratkoročni depoziti	0-1,4%p.a.
Dugoročni depoziti	0-2,5%p.a.

Vrsta depozita	Kamatna stopa
Fizička lica:	
Depoziti po viđenju	
Štednja po viđenju:	
- EUR	0,01%p.a.
- ostale valute	-
Oročeni depoziti u EUR:	
- mjesec dana	0,01%p.a.
- tri mjeseca	0-0,08%p.a.
- šest mjeseci	0,05%-1,2%p.a.
- 12 mjeseci	0,25%-2%p.a.
- 24 mjeseca	1,2%-1,8%p.a.
- 36 mjeseci	1%-2,5%p.a.
Oročeni depoziti u stranim valutama:	
- tri mjeseca	-
- šest mjeseci	-
- 12 mjeseci	0,25%p.a-0,8%p.a.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.3. Tržišni rizik (nastavak)

5.3.2. Rizik od promjene kamatnih stopa (nastavak)

Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2020. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

	U hiljadama EUR					
	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
Osjetljiva aktiva						
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	11.426	-	-	-	-	11.426
<i>Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti</i>						
Kredit i potraživanja od klijenata	17.060	-	-	5.000	-	22.060
Kredit i potraživanja od banaka	19.724	19.109	19.133	41.546	115.884	215.396
Hartije od vrijednosti	1.107	-	-	-	-	1.107
Ostala finansijska sredstva	704	-	-	-	-	704
<i>Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat</i>						
Hartije od vrijednosti	1.508	13.661	162	1.979	101.357	118.667
Ukupno	51.529	32.770	19.295	48.525	217.241	369.360
% od ukupne kamatonosne aktive	14%	9%	5%	13%	59%	100%
Osjetljiva pasiva						
<i>Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti</i>						
Kamatonosni depoziti banaka	-	-	-	-	-	-
Kamatonosni depoziti klijenata	59.181	47.347	49.477	97.740	131.006	384.751
Kamatonosne pozajmice klijenata	50	155	887	2.775	18.181	22.048
Subordinisani dug	-	-	-	10.000	12.256	22.256
Ukupno	59.231	47.502	50.364	110.515	161.443	429.055
% od ukupne kamatonosnih obaveza	14%	11%	12%	26%	38%	100%
Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:						
- 31. decembra 2020. godine	(7.702)	(14.732)	(31.069)	(61.990)	55.799	(59.695)
- 31. decembra 2019. godine	(17.859)	1.984	(42.214)	(29.653)	35.925	(51.817)
Kumulativni GAP:						
- 31. decembra 2020. godine	(7.702)	(22.434)	(53.503)	(115.493)	(59.695)	
- 31. decembra 2019. godine	(17.859)	(15.874)	(58.089)	(87.742)	(51.817)	

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.3. Tržišni rizik (nastavak)

5.3.2. Rizik od promjene kamatnih stopa (nastavak)

U sljedećoj tabeli je prikazan efekat promjene varijabilnih kamatnih stopa za potraživanja i obaveze iskazane u EUR u rasponu od +0,4% b.p. do -0,4% b.p.

U hiljadama EUR	2020.	+0.4 b.p. EUR KS	-0.4 b.p. EUR KS
Sredstva			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	11.426	-	-
sa fiksnom kamatnom stopom	-	-	-
sa varijabilnom kamatnom stopom	11.426	46	(46)
<i>Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti</i>			
Kredit i potraživanja od banaka	22.060	-	-
Kredit i potraživanja od klijenata	215.395	-	-
sa fiksnom kamatnom stopom	215.395	-	-
sa varijabilnom kamatnom stopom	-	-	-
Hartije od vrijednosti	1.107	-	-
sa fiksnom kamatnom stopom	1.107	-	-
<i>Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat</i>			
Hartije od vrijednosti	118.667	-	-
sa fiksnom kamatnom stopom	118.667	-	-
sa varijabilnom kamatnom stopom	-	-	-
	368.655	46	(46)
Obaveze			
<i>Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti</i>			
Depoziti banaka	-	-	-
Depoziti klijenata	384.751	-	-
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	22.048	-	-
sa fiksnom kamatnom stopom	22.048	-	-
sa varijabilnom kamatnom stopom	-	-	-
Subordinisani dug	22.256	-	-
	429.055	-	-
Neto izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:			
- 31. decembar 2020. godine	(60.400)	46	(46)

Na dan 31. decembra 2020. godine, pod pretpostavkom da su svi ostali parametri nepromijenjeni promjenom kamatnih stopa za 4 b.p. (+/-0,4%), dobit Banke bi se povećala, odnosno smanjila za iznos od EUR 46 hiljada (31. decembar 2019. godine: dobit bi se povećala, odnosno smanjila za iznos od EUR 64 hiljada). Uzrok male izloženosti Banke promjeni varijabilnih kamatnih stopa je činjenica da je najveći dio potraživanja i obaveza Banke ugovoren sa fiksnom kamatnom stopom.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.3. Tržišni rizik (nastavak)

5.3.2. Rizik od promjene kamatnih stopa (nastavak)

U sljedećoj tabeli je prikazan efekat promjene kamatnih stopa za hartije od vrijednosti iskazane u EUR u rasponu od 50 b.p. do 200 b.p. na dan 31.12.2020.godine:

U hiljadama EUR

HOV - fiksna stopa	Iznos	Promjena kamatnih stopa	Prosječni ponderisani bp	Promjena u EUR	Znak
Kratkoročno	18.416	50 b.p.	8	92	+/-
Srednjoročno	2.987	100 b.p.	2	30	+/-
Dugoročno	98.371	200 b.p.	164	1.967	+/-
Ukupno	119.774		174	2.089	+/-

5.4. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće moći obezbijediti dovoljno novčanih sredstava za izmirenje obaveza u trenutku njihove dospelosti, ili rizik da će Banka za izmirivanje dospjelih obaveza morati obezbjeđivati novčana sredstva po razumnoj cijeni i blagovremeno.

Usklađenost i kontrolisana neusklađenost dospjeća i kamatnih stopa po osnovu sredstava i obaveza su od velikog značaja za rukovodstvo Banke. Nije uobičajeno da Banka ima kompletno usklađenu poziciju, budući da poslovne transakcije često imaju neodređen rok dospjeća i da su različitih vrsta. Neusklađena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali i povećava rizik od gubitka.

Dospjeća sredstava i obaveza i sposobnost Banke da po prihvatljivim troškovima obezbijedi izvore sredstava po dospjeću obaveza, važan su činilac u procjeni likvidnosti Banke i njene izloženosti promjenama kamatnih stopa i kurseva.

Potrebe za likvidnošću za pokrivanje garancija odnosno aktiviranih akreditiva su znatno manje od iznosa preuzetih obaveza, budući da Banka ne očekuje da treća strana povuče ugovorena sredstva. Ukupni neizmireni iznos ugovorne obaveze kojom se odobrava kredit sa produženim rokom dospjeća ne mora nužno dovesti do budućih zahtjeva za likvidnim sredstvima, s obzirom da će mnoge od ovih obaveza isteći ili biti okončane bez finansiranja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2020. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.4. Rizik likvidnosti

Ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza po očekivanom roku dospjeća sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine prikazana je u pregledu koji slijedi:

U hiljadama EUR

	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	151.964	-	-	-	11.426	-	163.390
<i>Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti</i>							
Kredit i potraživanja od banaka	22.060	-	-	-	-	-	22.060
Kredit i potraživanja od klijenata	10.878	18.110	18.630	40.934	98.823	28.020	215.395
Hartije od vrijednosti	1.107	-	-	-	-	-	1.107
Ostala finansijska sredstva	1.786	-	-	-	-	-	1.786
<i>Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat</i>							
Hartije od vrijednosti	8.010	13.661	162	4.967	59.424	41.926	128.150
Ostala poslovna potraživanja	2.433	-	-	-	-	-	2.433
Ukupno	198.238	31.771	18.792	45.901	169.673	69.946	534.321
Finansijske obaveze							
<i>Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti</i>							
Depoziti banaka	1.214	-	-	-	-	-	1.214
Depoziti klijenata	37.475	29.286	30.044	52.781	236.511	42.249	428.346
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	50	155	887	2.775	7.419	10.762	22.048
Subordinisani dug	-	-	-	10.071	4.062	8.123	22.256
Ukupno	38.739	29.441	30.931	65.627	247.992	61.134	473.864
Ročna neusklađenost							
- 31. decembra 2020. Godine	159.499	2.330	(12.139)	(19.726)	(78.319)	8.812	60.457
- 31. decembra 2019. godine	108.984	7.537	(32.240)	(2.251)	(51.852)	30.757	60.935
Kumulativni GAP:							
- 31. decembra 2020. Godine	159.499	161.829	149.690	129.964	51.645	60.457	
- 31. decembra 2019. godine	108.984	116.521	84.281	82.030	30.178	60.935	
% od ukupnog izvora sredstva							
- 31. decembra 2020. godine	29.85%	0.44%	(2.27%)	(3.69%)	(14.66%)	1.65%	
- 31. decembra 2019. godine	20,72%	1,43%	(6,13%)	(0,43%)	(9,86%)	5,85%	

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Struktura sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2020. godine ukazuje na postojanje ročne neusaglašenosti očekivanog perioda dospjeća sredstava i obaveza za period od 3-6 mjeseci, 6-12 mjeseci i od 1-5 godina.

Likvidnost Banke kao njena sposobnost da u roku izvršava dospjele obaveze zavisi sa jedne strane od bilansne strukture, a sa druge strane od usklađenosti tokova priliva i odliva sredstava. Kod kumulativnog Gap-a ne postoji ročna neusklađenost. Na dan 31. decembra 2020. godine, depoziti po viđenju u gore navedenoj tabeli su prikazani na osnovu očekivanih dospjeća korišćenjem modela baziranom na istorijskim podacima Banke. Banka primjenjuje navedeni pristup upravljanja likvidnošću od 31. decembra 2012. godine.

Ročna usklađenost finansijskih obaveza prema preostalom roku dospjeća (nediskontovani tokovi gotovine) sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine prikazana je u pregledu koji slijedi:

		U hiljadama EUR						
		Po viđenju	Do 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2020. godine								
OBAVEZE								
Obaveze prema bankama		1.214	-	-	-	-	-	1.214
Obaveze prema klijentima		322.524	9.891	13.494	45.839	35.067	1.531	428.346
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata		50	155	887	2.775	7.419	10.762	22.048
Subordinisani dug		-	-	-	10.071	4.062	8.123	22.256
		323.788	10.046	14.381	58.685	46.548	20.416	473.864

		U hiljadama EUR						
		Po viđenju	Do 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2019. godine								
OBAVEZE								
Obaveze prema bankama		1.418	-	-	-	-	-	1.418
Obaveze prema klijentima		299.076	3.321	12.261	70.002	31.374	3.558	419.592
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata		121	-	-	80	9.150	12.984	22.335
Subordinisani dug		(105)	-	-	-	14.155	8.000	22.050
		300.510	3.321	12.261	70.082	54.679	24.542	465.395

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.5. Operativni rizici

Operativni rizik predstavlja rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed propusta (nenamjernih i namjernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih internih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usljed nastupanja nepredvidivih spoljnih događaja, uključujući i događaje sa malom vjerovatnoćom dešavanja.

Izloženost operativnom riziku se redovno prati putem usklađivanja sa limitima propisanim od strane Centralne banke Crne Gore. Cilj upravljanja operativnim rizikom je da se obezbijedi da nivo izloženosti operativnom riziku bude u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima i politikama Banke, odnosno minimiziranje gubitaka po osnovu operativnih rizika.

Proaktivna identifikacija i procjena rizika se vrši jednom godišnje i na taj način se procjenjuje izloženost operativnim rizicima, uzimajući u obzir mogućnost, odnosno učestalost nastanka, kao i njihov potencijalni uticaj na Banku.

5.6. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

	Knjigovodstvena vrijednost		U hiljadama EUR Fer vrijednost	
	2020.	2019.	2020.	2019.
Finansijska sredstva				
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	163.390	137.133	163.390	137.133
<i>Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti</i>				
Kredit i potraživanja od banaka	22.060	20.864	22.060	20.864
Kredit i potraživanja od klijenata	215.395	228.912	215.395	228.912
Hartije od vrijednosti	1.107	-	1.107	-
Ostala finansijska sredstva	1.786	1.965	1.786	1.965
<i>Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat</i>				
Hartije od vrijednosti	128.150	134.758	128.150	134.758
Investicije u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala	-	5	-	5
Ostala sredstva	2.433	2.428	2.433	2.428
	534.321	526.065	534.321	526.065
Finansijske obaveze				
<i>Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti</i>				
Depoziti banaka i centralnih banaka	1.214	1.148	1.214	1.148
Depoziti klijenata	428.346	419.592	428.346	419.592
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	22.048	22.335	22.048	22.335
Subordisani dug	22.256	22.050	22.256	22.050
	473.864	465.125	473.864	465.125

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)**5.6. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)***Hijerarhija fer vrijednosti finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti*

Računovodstveni propisi važeći u Crnoj Gori definišu hijerarhiju tehnika vrednovanja na osnovu toga da li su inputi koje zahtijevaju te tehnike vrednovanja raspoloživi ili ne. Raspoloživi inputi odslikavaju tržišne podatke dobijene iz nezavisnih izvora; inputi koji nisu raspoloživi uključuju tržišne pretpostavke Banke. Ove dvije vrste inputa stvorile su sljedeću hijerarhiju fer vrijednosti:

- Nivo 1 – Kotirane vrijednosti (nekorigovane) na aktivnom tržištu istih sredstava i obaveza. Ovaj nivo uključuje kotirane instrumente kapitala.
- Nivo 2 – Unosi koji ne predstavljaju kotirane vrijednosti uključene u Nivo 1, a koji su raspoloživi i tiču se datog sredstva ili obaveze, bilo direktno (tj. u vidu cijena/vrijednosti) ili indirektno (u vidu zaključaka na osnovu cijena/vrijednosti).
- Nivo 3 – unosi za sredstva i obaveze koji nisu zasnovani na raspoloživim tržišnim podacima. Ovaj Nivo uključuje ulaganja u kapital pod tržišnim pretpostavkama Banke (ne postoje raspoloživi podaci).

Ova hijerarhija zahtijeva upotrebu raspoloživih tržišnih podataka kada isti postoje. Prilikom procjene fer vrijednosti Banka uzima u obzir raspoložive tržišne vrijednosti kad god je to moguće. Na dan 31. decembar 2020. godine tržišne cijene hartija od vrijednosti vrednovanih po fer vrijednosti u portfoliju Banke u okviru Nivoa 1 i Nivoa 2 su bile dostupne.

Procijenjena fer vrijednost finansijskih instrumenata, prema hijerarhiji fer vrijednosti, data je u narednoj tabeli:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	U hiljadama EUR Ukupno
31.12.2020.				
Finansijska sredstva				
-po fer vrijednosti kroz ostali rezultat	119.950	5.950	2.250	128.150
Ukupno	119.950	5.950	2.250	128.150
31.12.2019.				
Finansijska sredstva				
-po fer vrijednosti kroz ostali rezultat	124.265	5.984	4.509	134.758
Ukupno	124.265	5.984	4.509	134.758

Tehnike vrednovanja i pretpostavke korišćene za vrednovanje finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti

Fer vrijednost hartija od vrijednosti (koje su klasifikovane u okviru Nivoa 1 i Nivoa 2) kroz ostali ukupni rezultat je zasnovana na tržišnim cijenama. Na dan 31. decembar 2020. godine, navedene tržišne cijene hartija od vrijednosti su bile dostupne.

Ukoliko cijene nisu uočljive ni direktno ni indirektno za hartije od vrijednosti (koje su klasifikovane u okviru Nivoa 3) kroz ostali ukupni rezultat, primjenjuje se mark to model metoda koja predstavlja proces diskontovanja novčanih tokova finansijskog instrumenta odgovarajućom diskontnom stopom dobijenom kroz konstrukciju krive prinosa.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

5.7. Upravljanje kapitalom

Upravljanje kapitalom ima za cilj:

- usaglašenost sa propisima regulatora,
- zaštitu sposobnosti Banke da održi stalnost poslovanja kako bi bila u mogućnosti da obezbijedi isplate akcionarima i naknade ostalim vlasnicima, i
- obezbjeđenje kapitala za podršku daljeg razvoja Banke.

Rukovodstvo Banke vrši kontrolu adekvatnosti kapitala korišćenjem metodologije i limita propisanih od strane Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG”, br. 60/08, 41/09, 55/12, 44/17, 82/17 i 86/18). Banka kvartalno dostavlja izvještaje o stanju i strukturi kapitala Centralnoj banci Crne Gore.

Sopstvena sredstva Banke sastoje se od:

- osnovnog kapitala (uplaćeni akcijski kapital, neraspoređena dobit iz prethodnih godina, dobit tekuće godine, umanjena za gubitak);
- dopunskog kapitala (rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja: zakonske, statutarne i druge rezerve, subordinisani kredit), i
- umanjenih za nematerijalna ulaganja, nedostajuće rezerve i direktna ili indirektna ulaganja u drugu banku ili drugu kreditnu ili finansijsku instituciju u iznosu većem od 10% kapitala tih institucija.

Iznos sopstvenih sredstava mora uvijek biti jednak ili veći od:

- a) minimalnog novčanog dijela osnovnog kapitala u iznosu od EUR 5 miliona, kao što propisuje Zakon o bankama,
- b) ukupnog iznosa potrebnog kapitala za sve rizike.

U skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, Banka je obavezna da održava minimalan stepen adekvatnosti kapitala, izražen koeficijentom solventnosti kapitala od 10%. Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama i propisima Centralne banke Crne Gore. Na dan 31. decembra 2020. godine, koeficijent solventnosti obračunat od strane Banke u finansijskim iskazima iznosi 17,62% (31. decembra 2019: 16,29%).

6. PRIHODI I RASHODI KAMATA I SLIČNI PRIHODI I RASHODI

Prihodi od kamata		
U hiljadama EUR	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Depoziti:		
- Inostrane banke	-	57
- Ostalo	8	38
	<u>8</u>	<u>95</u>
Kredit:		
- Banke	80	80
- Državne organizacije	284	211
- Vlada Crne Gore	167	233
- Preduzeća	6.330	7.502
- Fizička lica	7.641	7.440
Prihodi od naknada koji se priznaju u prihode u kamata:	820	1.333
	<u>15.322</u>	<u>16.799</u>
Hartije od vrijednosti:	<u>2.901</u>	<u>2.797</u>
Poslovi otkupa:	-	22
Ostali prihodi od kamata:	8	28
Ukupno prihodi od kamata	<u>18.239</u>	<u>19.741</u>
Rashodi kamata		
U hiljadama EUR	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Depoziti:		
- Banke	90	74
- Finansijske institucije	52	40
- Države organizacije	64	78
- Preduzeća	157	244
- Fizička lica	973	1.262
	<u>1.336</u>	<u>1.698</u>
Kredit i ostale pozajmice:	<u>485</u>	<u>512</u>
Subordinisani dug:	<u>1.275</u>	<u>881</u>
Poslovi lizinga:	<u>104</u>	-
Ukupno rashodi od kamata	<u>3.200</u>	<u>3.091</u>

7. NETO PRIHODI/RASHODI PO OSNOVU OBEZVRIJEĐENJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE NE VRIJEDNUJU PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA

U hiljadama EUR	2020.	2019.
Neto rezervisanja/(ukidanje rezervisanja) po osnovu:		
- kredita	3.459	3.821
- depozita kod banaka	4	(3)
- hartije od vrijednosti	21	(207)
- vanbilansnih stavki	3	(335)
- ostalo	31	447
	3.518	3.723

7.1. Promjene na računima ispravke vrijednosti

	31.12.2019.	Novi plasmani -povećanje ispravke vrednosti	Postojeci - smanjenje ispravke vrednosti	Postojeci plasmani - povećanje ispravke vrednosti	Zatvoreni plasmani - ukidanje ispravke vrijednosti	31.12.2020.
Stanovništvo	3.445	893	(519)	1.632	(424)	5.027
Privredni klijenti	10.959	5.654	(595)	1.144	(7.621)	9.541
Ukupno	14.404	6.547	(1.114)	2.776	(8.045)	14.568
Potraživanja od banaka	7	146	(1)	6	(1)	157

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2020. godine

HIPOTEKARNA BANKA A.D., PODGORICA

7. NETO PRIHODI/RASHODI PO OSNOVU OBEZVRIJEĐENJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE NE VRIJEDNUJU PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA

7.2. Promjene na rezervisanjima

Promjene na računima ispravke vrijednosti nenaplativih potraživanja i rezervisanja

31.12.2019.

U hiljadama EUR	Kredit i potraživanja od clijenata (napomena 17.2)	Kamate (napomena 17.2)	Stecena aktiva (napomena 21)	Rezerve za operativni rizik, rizik zemlje i sudske sporove (napomena 23)	Ostala potraživanja (napomene 17.2 i 21)	Ostala finansijska sredstva	Rezervisanja na vanbilansnu evidenciju (napomena 23)	Obezvrjeđenje HoV (napomena 18)	Kredita i potraživanja od banaka (napomena 17.1)	Ukupno
Stanje na početku godine	12.485	210	1.517	392	570	140	1.427	1.116	10	17.867
Obezvrjeđenje vrijednosti u toku godine, neto	3.821	(4)	-	96	451	-	(335)	(207)	(3)	3.819
Ukidanja/ispravke koja nisu imala efekte na bilans uspjeha	(2.147)	(9)	(850)	(62)	3	-	-	(15)	-	(3.080)
Stanje na kraju godine	14.159	197	667	426	1.024	140	1.092	894	7	18.606

31.12.2020.

U hiljadama EUR	Kredit i potraživanja od clijenata (napomena 17.2)	Kamate (napomena 17.2)	Stecena aktiva (napomena 21)	Rezerve za operativni rizik, rizik zemlje i sudske sporove (napomena 23)	Ostala potraživanja (napomene 17.2 i 21)	Ostala finansijska sredstva	Rezervisanja na vanbilansnu evidenciju (napomena 23)	Obezvrjeđenje HoV (napomena 18)	Kredita i potraživanja od banaka (napomena 17.1)	Ukupno
Stanje na početku godine	14.159	197	667	426	1.024	140	1.092	894	7	18.606
Obezvrjeđenje vrijednosti u toku godine, neto	3.318	8	-	6	19	(1)	3	21	150	3.524
Ukidanja/ispravke koja nisu imala efekte na troškove obezvrjeđenja i rezervisanja	(3.032)	(146)	590	(95)	(16)	-	-	(3)	-	(2.702)
Stanje na kraju godine	14.445	59	1.257	337	1.027	139	1.095	912	157	19.428

8. TROŠKOVI REZERVISANJA

U hiljadama EUR

Neto rezervisanja po osnovu:
- sudskih sporova
- ostalo

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
	9	58
	(3)	38
	<u>6</u>	<u>96</u>

9. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA

Prihodi od naknada

U hiljadama EUR

Naknade po kreditima
Naknade po vanbilasnim poslovima
Naknade za usluge platnog prometa i e-banking
Naknade za usluge plaćanja prema inostranstvu
Naknade po osnovu kartičnog i bankomatskog poslovanja
Ostale naknade i provizije

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
	316	411
	917	1.130
	2.554	3.021
	1.395	2.086
	6.671	9.168
	968	1.173
	<u>12.821</u>	<u>16.989</u>

Rashodi od naknada

U hiljadama EUR

Naknade Centalnoj Banci
Naknade za usluge međunarodnog platnog prometa
Naknade po osnovu premije za zaštitu depozita
Naknade po primljenim kreditima i garancijama
Naknade po osnovu kartičnog i bankomatskog poslovanja
Ostale naknade i provizije

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
	722	739
	259	357
	2.089	2.049
	66	43
	4.489	7.177
	268	410
	<u>7.893</u>	<u>10.775</u>

10. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

U hiljadama EUR

Neto zarade
Porezi, prirezi i doprinosi na zarade
Ostale neto naknade zaposlenima
Otpremnine i jubilarne nagrade
Naknade članovima Odbora direktora
Naknade članovima Odbora za razvoj
Naknade članovima Odbora za kreditni rizik
Naknade članovima Investicionog Komiteta
Naknade članovima Odbora za reviziju
Neto trošak prevoza
Putni troškovi i dnevnice
Obuka zaposlenih
Troškovi rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade (napomena 23)
Date pomoći zaposlenima
Ostali troškovi

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
	2.822	2.597
	1.899	1.895
	78	217
	48	-
	126	124
	72	72
	36	35
	7	7
	42	42
	40	35
	310	382
	15	24
	4	10
	18	11
	34	35
	<u>5.551</u>	<u>5.486</u>

11. OPŠTI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

U hiljadama EUR	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Troškovi zakupa	311	1.153
Troškovi obezbjeđenja objekata i transporta novca	514	550
Troškovi električne energije i goriva	153	153
Čišćenje	168	121
Održavanje kompjutera i opreme	255	249
Porezi vezani za poslovni prostor	4	12
Troškovi održavanja vozila	45	48
Osiguranje	554	554
Revizija i supervizija	337	317
Sudski troškovi	2	6
Ostale stručne naknade	32	50
Troškovi advokatskih usluga	40	58
Konsultantske usluge	291	431
Troškovi intelektualnih usluga	198	88
Telefon	95	101
Troškovi komunikacionih mreža	129	121
Poštarina	25	27
Kancelarijski materijal	178	188
Komunalne usluge	19	21
Troškovi reprezentacije	346	637
Reklamiranje i marketing	378	497
Pretplate i donacije	327	243
Održavanje softwer-a	441	418
Iznajmljivanje opreme	135	546
Usluge processinga	442	500
Troškovi kartičnog poslovanja	120	130
Ostali troškovi	530	583
	<u>6.069</u>	<u>7.802</u>

Značajno smanjenje troškova zakupa poslovnih prostora (31. decembar 2020. godine: EUR 311 hiljada, 31. decembar 2019. godine: EUR 1.153 hiljada), uslovljeno je primjenom MSFI 16 – Lizing, dok po istoj osnovi trošak amortizacije je povećan za EUR 1.204 hiljada (31. decembar 2019. godine: nula) (Napomena 12).

12. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

U hiljadama EUR	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Nekretnine i oprema (napomena 19)	849	685
Nematerijalnih ulaganja (napomena 20)	489	392
Imovina sa pravom korišćenja (napomena 19)	1.204	-
	<u>2.542</u>	<u>1.077</u>

13. OSTALI PRIHODI

U hiljadama EUR

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Prihod od dividendi	99	58
Ostali prihodi poslovanja	12	-
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	113	20
Ostali prihodi	421	168
	<u>645</u>	<u>246</u>

14. OSTALI RASHODI

U hiljadama EUR

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	8	701
Razne takse	49	34
Vanredni troškovi	13	51
	<u>70</u>	<u>786</u>

15. POREZ NA DOBIT

a) Komponente poreza na dobit

U hiljadama EUR

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Obračunati tekući porez	349	520
Obračunati odloženi porez	(3)	6
	<u>346</u>	<u>526</u>

b) Usaglašavanje iznosa poreza na dobit u bilansu uspjeha i proizvoda rezultata prije oporezivanja i propisane poreske stope

U hiljadama EUR

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Rezultat u bilansu uspjeha prije oporezivanja	3.834	5.389
Porez na dobit po zakonskoj stopi od 9%	324	456
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	12	64
Ostalo	10	6
Porez na dobit iskazan u bilansu uspjeha	<u>346</u>	<u>526</u>

Poreska stopa korišćena za 2020. i 2019. godinu iznosi 9% i primjenjuje se na oporezivu dobit pravnih lica u Crnoj Gori, u skladu sa Zakonom o porezu na dobit.

15. POREZ NA DOBIT (NASTAVAK)

c) Odložena poreska sredstva i obaveze

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Odložena poreska obaveza kao rezultat knjiženih nerealizovanih dobitaka po osnovu hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	(23)	(209)
Odložena poreska sredstva po osnovu privremene razlike između knjigovodstvene i poreske osnovice za nekretnine i opremu	27	24
	4	(185)

16. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD CENTRALNIH BANAKA

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Gotovina u blagajni:	24.723	17.184
- u EUR	23.590	15.795
- u stranoj valuti	1.133	1.389
Žiro račun	114.835	85.910
Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore	22.853	31.819
Ostalo	979	2.220
	163.390	137.133

Obavezna rezerva Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine predstavlja izdvojena sredstava u skladu sa regulativom Centralne banke Crne Gore na koju se odnosi „Odluka o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG”, br. 88/17 i 43/20). U skladu sa navedenim, banke obračunavaju obaveznu rezervu na depozite po viđenju i oročene depozite.

Obaveznu rezervu banke obračunavaju primjenom stope od:

- 5.5% - na dio osnovice koju čine depoziti po viđenju i depoziti ugovoreni sa ročnošću do jedne godine, odnosno do 365 dana;
- 4.5% - na dio osnovice koju čine depoziti ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine, odnosno preko 365 dana.

Na depozite ugovorene sa ročnošću preko jedne godine, odnosno 365 dana, koji imaju klauzulu o mogućnosti razročenja tih depozita u roku kraćem od jedne godine, odnosno u roku kraćem od 365 dana, primjenjuje se stopa od 5.5%.

Obračunavanje obavezne rezerve vrši se primjenom propisanih stopa na odgovarajući dio osnovice u toku prethodnog obračunskog perioda. Period održavanja je mjesečni period, od treće srijede u mjesecu i traje do dana koji prethodi trećoj srijedi sljedećeg mjeseca.

Obračunatu obaveznu rezervu Banka izdvaja na račun obavezne rezerve u zemlji i/ili na račune Centralne banke u inostranstvu i ne može se izdvajati i držati u drugom obliku. Obavezna rezerva se izdvaja u EUR. Sredstva izdvojena na račune Centralne banke u inostranstvu, ne mogu se transferisati na druge račune u inostranstvu, već se mogu transferisati isključivo na transakcioni račun Banke u RTGS sistemu.

Na 50% sredstava obavezne rezerve izdvojene u skladu sa Odlukom, Centralna banka plaća banci mjesečno, do osmog u mjesecu za prethodni mjesec, naknadu obračunatu po stopi od EONIA umanjenoj za 10 baznih poena na godišnjem nivou, s tim da ova stopa ne može biti manja od nule.

16. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD CENTRALNIH BANAKA (NASTAVAK)

Ukoliko Banka planira povlačenje sredstava obavezne rezerve sa računa Centralne banke u inostranstvu, u iznosu većem od EUR 500.000, dužna je da najavi i o tome pisanim putem obavijesti Centralnu banku najkasnije tri radna dana prije dana povlačenja sredstava obavezne rezerve.

Banka može za održavanje dnevne likvidnosti da koristi do 50% izdvojenih sredstava obavezne rezerve. Na korišćeni iznos obavezne rezerve koji vrati istog dana, banka ne plaća naknadu. Banka je dužna da na iznos sredstava obavezne rezerve koji ne vrati istog dana, plaća mjesečno naknadu po stopi utvrđenoj posebnim propisom Centralne banke.

Kada Centralna banka utvrdi da je banka nepravilno obračunala i/ili izdvojila obaveznu rezervu ili je nije izdvojila u propisanom roku, odnosno da ne održava obaveznu rezervu u propisanom iznosu, banka je dužna da za utvrđeni iznos nepravilno obračunate ili neblagovremeno izdvojene obavezne rezerve mjesečno plaća naknadu po stopi utvrđenoj posebni propisom Centralne banke.

17. FINANSIJSKA SREDSTVA PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI

17.1. Krediti i potraživanja od banaka

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Korespondentni računi kod inostranih banaka	17.209	15.871
Depoziti kod banaka i ostalih depozitnih institucija, nerezidenti	5	-
Kreditni bankama	5.003	5.000
	22.217	20.871
<i>Minus</i>		
Obevrjeđenje vrijednosti kredita i potraživanja od banaka	(157)	(7)
	22.060	20.864
	Stanje 31. decembar 2019.	Stanje 31. decembar 2020.
Ispravka vrijednosti kredita i potraživanja od banaka (Napomena 7.2)	(7)	(157)

17. FINANSIJSKA SREDSTVA PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI (NASTAVAK)

17.2. Krediti i potraživanja od clijenata

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Dospjeli krediti:		
- opštine (javne organizacije)	2	-
- privredna društva u privatnom vlasništvu	2.293	1.843
- privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	-	277
- fizička lica	1.303	1.040
- ostalo	14	1.814
Kratkoročni krediti:		
- Vlada Crne Gore	-	-
- opštine (javne organizacije)	103	-
- privredna društva u privatnom vlasništvu	27.047	17.816
- privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	-	-
- fizička lica	3.192	2.517
- ostalo	1.081	70
Dugoročni krediti:		
- Vlada Crne Gore	-	7.000
- opštine (javne organizacije)	95	255
- privredna društva u privatnom vlasništvu	93.718	98.586
- privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	2.884	9.017
- fizička lica	95.326	98.706
- ostalo	2.279	3.809
	229.337	242.750
Kamatna potraživanja:		
- krediti	202	326
Vremenska razgraničenja:		
- kamata po kreditima	1.142	1.059
- naknade	(733)	(819)
Factoring	5	-
Depoziti kod ostalih depozitnih institucija	-	-
Pale garancije	10	-
	626	566
	229.963	243.316
<i>Minus:</i>		
Obezvrijeđenje vrijednosti kredita, palih garancija i faktoringa (napomena 7.2)	(14.445)	(14.159)
Obezvrijeđenje vrijednosti kamata (napomena 7.2)	(59)	(197)
Obezvrijeđenje vrijednosti vremenskih razgraničenja	(64)	(48)
	(14.568)	(14.404)
	215.395	228.912

17. FINANSIJSKA SREDSTVA PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI (NASTAVAK)

17.2. Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

Koncentracija po djelatnostima ukupno neto plasiranih kredita komitentima od strane Banke je sljedeća:

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3.256	3.324
Rudarstvo	4.047	4.817
Prerađivačka industrija	9.996	8.813
Snadbijevanje vodom	361	736
Građevinarstvo	26.128	22.128
Trgovina	32.171	36.022
Saobraćaj i skladištenje	8.686	11.552
Usluge pružanja smještaja i ishrane	20.755	17.136
Informisanje i komunikacija	1.355	1.525
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	700	1.974
Trgovina nekretninama	3.722	3.089
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	2.762	4.480
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2.131	2.709
Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	-	7.002
Obrazovanje	132	69
Zdravstvo i socijalna zaštita	239	412
Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	298	427
Ostale uslužne djelatnosti	2.264	2.284
Nerezidenti-pravna lica	1.194	1.337
Stanovništvo	95.198	99.076
	215.395	228.912

17. FINANSIJSKA SREDSTVA PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI (NASTAVAK)

17.2. Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

Promjene na kreditima i potraživanjima od klijenata i ispravci vrijednosti prikazane su u sledećim tabelama:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno
KREDITI					
31.12.2019.	193.170	24.823	15.612	9.711	243.316
Nova potraživanja	42.950	39.097	28.933	8.397	119.377
Prelazak iz nivo-a 1	-	35.407	15.018	-	50.425
Prelazak iz nivo-a 2	6.022	-	4.113	-	10.135
Prelazak iz nivo-a 3	41	516	-	-	557
Naplata (smanjenje postojećih)	(13.010)	(9.959)	(3.935)	(12)	(26.916)
Uvećanje kod postojećih	1.541	1.211	697	-	3.449
Zatvoreni	(80.753)	(7.915)	(8.320)	(7.678)	(104.666)
Otpis	(3)	-	(2.713)	(1.881)	(4.597)
Prelasci u druge nivoe	(50.425)	(10.135)	(557)	-	(61.117)
31.12.2020.	99.533	73.045	48.848	8.537	229.963
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno
ISPRAVKE					
31.12.2019.	(5.591)	(1.703)	(4.411)	(2.699)	(14.404)
Nova potraživanja	(601)	(1.878)	(2.533)	(1.536)	(6.548)
Prelazak iz nivo-a 1	-	(1.297)	(487)	-	(1.784)
Prelazak iz nivo-a 2	(384)	-	(358)	-	(742)
Prelazak iz nivo-a 3	(4)	(41)	-	-	(45)
Naplata (smanjenje postojećih)	294	496	324	-	1.114
Uvećanje kod postojećih	(61)	(926)	(1.771)	(17)	(2.775)
Zatvoreni	2.686	457	421	1.326	4.890
Otpis	-	-	2.390	764	3.154
Prelasci u druge nivoe	1.785	742	45	-	2.572
31.12.2020.	(1.876)	(4.150)	(6.380)	(2.162)	(14.568)

Na dan 31.12.2020.godine, portfolio Banke na individualnoj ispravci vrijednosti iznosi EUR 102.698 hiljada, a na kolektivnoj ispravci vrijednosti EUR 127.265 hiljade.

Na dan 31.12.2020.godine, ispravka vrijednosti za portfolio koji je na individualnoj ispravci iznosi EUR 9.515 hiljada, a za portfolio koji je na kolektivnoj ispravci EUR 5.053 hiljade.

Na dan 31.12.2020.godine, na individualnoj ispravci se nalazi 449, a na kolektivnoj 42.011 kreditnih partija.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2020. godine

17. FINANSIJSKA SREDSTVA PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI (NASTAVAK)

17.3 Hartije od vrijednosti

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Nerezidenti	1.107	-
	1.107	-

18. FINANSIJSKA SREDSTVA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPNI REZULTAT

18.1. Hartije od vrijednosti

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Dužničke hartije od vrijednosti		
Vlada Crne Gore	85.387	96.514
Nerezidenti	35.161	31.840
	120.548	128.354
Vlasničke hartije od vrijednosti		
Rezidenti	179	177
Nerezidenti	7.423	6.227
	7.602	6.404
	128.150	134.758

18.2 Ispravka vrijednosti za hartije od vrijednosti

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Dužničke hartije od vrijednosti	(912)	(894)
	(912)	(894)

Hartije od vrijednosti koje su klasifikovane kao finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine u iznosu od EUR 85.387 hiljada odnose se na državne obveznice, državne euroobveznice i zapise sa dospeljećem od 182 dana, Ministarstva finansija Vlade Crne Gore, nominalne vrijednosti EUR 84.374 hiljada.

Euroobveznice čiji je rok dospeljeća od 2021. godine do 2029. godine, sa kuponskom kamatnom stopom koja iznosi 5,75% za seriju koja dospeljeva 2021. godine, 3,375% za seriju koja dospeljeva 2025. godine, 2,55% za seriju koja dospeljeva 2029. godine, 2,875% za seriju koja dospeljeva 2027. godine, imaju nominalnu vrijednost od EUR 45.318 hiljada.

Dužničke hartije od vrijednosti - nerezidenti koje su klasifikovane kao finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine u iznosu od EUR 35.161 hiljada, dospeljevaju u periodu od januara 2021. do aprila 2032. godine, sa kamatnom stopom koja se kreće od 0,25% do 7,25%.

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Kretanja na nekretninama, opremi i ostalim sredstvima za 2020. i 2019. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

	Građevinski objekti	Kompjuterska oprema	Ostala oprema	Investicije u toku	Imovina sa pravom korišćenja	Ukupno
Nabavna vrijednost						
Stanje, 1. januar 2019. godine	93	1.469	4.980	74	-	6.616
Povećanja	-	143	142	782	-	1.067
Prenos Otuđenja i rashodovanja	-	12	692	(704)	-	-
Stanje, 31. decembar 2019. godine	(93)	(59)	(252)	-	-	(404)
	<u>-</u>	<u>1.565</u>	<u>5.562</u>	<u>152</u>	<u>-</u>	<u>7.279</u>
Prva primjena MSFI 16						
Stanje, 1. januar 2020. godine	-	-	-	-	4.289	4.289
	<u>-</u>	<u>1.565</u>	<u>5.562</u>	<u>152</u>	<u>4.289</u>	<u>11.568</u>
Povećanja Modifikacija perioda zakupa	-	207	409	245	-	861
Prenos Otuđenja, rashodovanja i prestanak ugovora	-	220	115	(335)	931	931
Stanje, 31. decembar 2020. godine	-	(112)	(681)	-	(140)	(933)
	<u>-</u>	<u>1.880</u>	<u>5.405</u>	<u>62</u>	<u>5.080</u>	<u>12.427</u>
Ispravka vrijednosti						
Stanje, 1. januar 2019. godine	8	1.184	3.362	-	-	4.554
Amortizacija (napomena 12)	2	143	540	-	-	685
Otuđenja i rashodovanja	(10)	(58)	(244)	-	-	(312)
Stanje, 31. decembar 2019. godine	-	1.269	3.658	-	-	4.927
Amortizacija (napomena 12)	-	269	580	-	1.204	2.053
Otuđenja i rashodovanja	-	(111)	(656)	-	-	(767)
Stanje, 31. decembar 2020. godine	-	1.427	3.582	-	1.204	6.213
Sadašnja vrijednost:						
- 31. decembra 2020. godine	<u>-</u>	<u>453</u>	<u>1.823</u>	<u>62</u>	<u>3.876</u>	<u>6.214</u>
- 31. decembra 2019. godine	<u>-</u>	<u>296</u>	<u>1.904</u>	<u>152</u>	<u>-</u>	<u>2.352</u>

Na dan 31. decembra 2020. godine Banka nema imovinu pod zalogom radi obezbjeđenja otplate kredita i drugih obaveza.

Investicije u toku se najvećim dijelom odnose na plaćanja koje se odnose na nabavku i instalaciju bankomata u iznosu od 47 hiljadu EUR, kao i nabavku stalaka za POS terminale u iznosu od 10 hiljada EUR.

20. NEMATERIJALNA IMOVINA

Nematerijalna sredstva se najvećim dijelom sastoje iz licenci i softvera. U pregledu koji slijedi prikazana su kretanja na nematerijalnim sredstvima u toku 2020. i 2019. godine:

	Ostala nematerijalna ulaganja	Licence	Softver	Nematerijalna sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost					
Stanje, 1. januar 2019. godine	526	875	2.517	165	4.083
Povećanja		345	239	79	663
Prenos	-	-	179	(179)	-
Otuđenja i rashodovanja	(205)	-	-		(205)
Stanje, 31. decembar 2019. godine	321	1.220	2.935	65	4.541
Povećanja	-	66	251	204	521
Prenos	-	-	107	(153)	(46)
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(43)	-	(43)
Stanje, 31. decembar 2020. godine	321	1.286	3.250	116	4.973
Ispravka vrijednosti					
Stanje, 1. januar 2019. godine	526	338	1.453	-	2.317
Amortizacija (napomena 12)	-	32	360	-	392
Otuđenja i rashodovanja	(205)	-	-	-	(205)
Stanje, 31. decembar 2019. godine	321	370	1.813	-	2.504
Amortizacija (napomena 12)	-	98	391	-	489
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(39)	-	(39)
Stanje, 31. decembar 2020. godine	321	468	2.165	-	2.954
Sadašnja vrijednost:					
- 31. decembra 2020. godine	-	818	1.085	116	2.019
- 31. decembra 2019. godine	-	850	1.122	65	2.037

Povećanja na nematerijalnim sredstvima tokom 2020. godine odnose se uglavnom na povećanje softvera tj. implementaciju novih aplikacija, u okviru aplikativnog softvera Dabar u iznosu od EUR 244 hiljada, kao i novim uslugama, funkcionalnostima i softverskim poboljšanjima vezana za kartično i elektronsko bankarstvo (sertifikacija unattended POS terminala, 3D Secure 2.0, UNAC POS koncentrator) u iznosu od EUR 84 hiljada.

Investicije u toku za nematerijalna ulaganja iznose EUR 116 hiljada. Ove investicije se najvećim dijelom odnose na softverske projekte vezane za kartično i bankomatsko poslovanje.

Banka u skladu sa IAS 38 ne amortizuje licence sa neograničenim vijekom trajanja. Korisni vijek trajanja se preispituje na kraju svakog izvještajnog perioda.

21. OSTALA SREDSTVA

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Sredstva stečena po osnovu naplate potraživanja	1.275	686
Unaprijed plaćeni troškovi	771	813
Potraživanja iz kastodi poslova	46	40
Avansi	203	203
Ostala potraživanja po naknadama i provizijama	247	223
Potraživanja od državnih fondova	65	80
Potraživanja od kupaca	224	185
Potraživanja po kartičnom poslovanju	707	715
Potraživanja od zaposlenih	77	69
Ostala finansijska potraživanja	70	71
Ostala poslovna potraživanja	968	987
Obezvrijeđenje vrijednosti ostalih sredstava	(2.220)	(1.644)
	2.433	2.428

Sredstva stečena po osnovu naplate potraživanja u iznosu od EUR 1.275 hiljada na dan 31. decembra 2020. godine (31. decembra 2019: EUR 686 hiljada) se odnose na sredstva stečena na osnovu aktiviranja sredstava obezbjeđenja kredita, a koja su u vlasništvu Banke u periodu dužem od 12 mjeseci. Sredstva stečena po osnovu naplate potraživanja se evidentiraju po nižoj od ukupne vrijednosti potraživanja i procijenjene vrijednosti.

Ispravka vrijednosti ostalih sredstava najvećim delom odnosi se na sredstva stečena po osnovu naplate potraživanja u iznosu EUR 1.257 hiljada (31. decembra 2019: EUR 667 hiljada) i EUR 963 hiljada na ispravku vrijednosti ostalih poslovnih potraživanja (31. decembra 2019: EUR 977 hiljada).

22. FINANSIJSKE OBAVEZE KOJE SE ISKAZUJU PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI

22.1. DEPOZITI BANAKA I CENTRALNIH BANAKA

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Depoziti po viđenju	1.169	1.103
Oročeni depoziti	45	45
	1.214	1.148

Depoziti banaka u iznosu od 1.214 EUR hiljada na dan 31. decembar 2020. godine (31. decembra 2019 EUR 1.148 hiljada) se odnose na oročene i depozite po viđenju, od čega se EUR 582 hiljada odnose na nekamatonske depozite po viđenju od domaćih banaka, a EUR 587 hiljade se odnose na nekamatonske depozite po viđenju inostranih banaka.

22. FINANSIJSKE OBAVEZE KOJE SE ISKAZUJU PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI

22.2. DEPOZITI KLIJENATA

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Depoziti po viđenju:		
- finansijske institucije	1.174	1.065
- privredna društva u privatnom vlasništvu	121.188	101.728
- privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	16.621	27.015
- opštine (javne organizacije)	2.710	2.882
- fondovi	713	1.739
- fizička lica	146.016	142.510
- neprofitne organizacije	7.926	7.219
- vlada Crne Gore	3.775	2.562
- ostali	12.069	11.724
	312.192	298.444
Sredstva na escrow računu:	2.188	309
Kratkoročni depoziti:		
- finansijske institucije	1.200	500
- privredna društva u privatnom vlasništvu	5.490	1.363
- privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	3.000	100
- opštine (javne organizacije)	650	-
- fizička lica	41.321	8.560
- vlada Crne Gore	5.108	
- ostali	1.450	1.461
	58.219	11.984
Dugoročni depoziti:		
- finansijske institucije	3	1.006
- privredna društva u privatnom vlasništvu	20.271	18.640
- privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	-	10.612
- opštine (javne organizacije)	654	1.253
- fizička lica	32.887	71.716
- neprofitne organizacije	59	96
- vlada Crne Gore	251	350
- ostali	5	3.020
	54.130	106.693
<i>Obaveze za kamate i ostala pasiva</i>		
Vremenska razgraničenja-depoziti:	1.617	2.162
	428.346	419.592

Depoziti po viđenju fizičkih lica u EUR su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 0% do 0.01% na godišnjem nivou. Kratkoročno i dugoročno oročeni depoziti fizičkih lica u EUR su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 0% do 6,30% godišnje u zavisnosti od paketa štednje koji se izabere i iznosa koji se oročava (do EUR 50 hiljada i preko EUR 50 hiljada). Kratkoročno i dugoročno oročeni depoziti fizičkih lica u stranoj valuti su deponovani u zavisnosti od valute, uz kamatnu stopu u rasponu od 0% do 1.50% na godišnjem nivou.

Kratkoročno i dugoročno oročeni depoziti privrednih društava u EUR su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 0% do 2.50% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja i iznosa koji se oročava (do EUR 100 hiljada i preko EUR 100 hiljada). Na kratkoročne i dugoročne oročene depozite u drugim valutama kamatna stopa je 0.25%. Na depozite po viđenju pravnih lica obračunava se kamata u rasponu od 0% do 0.40% na godišnjem nivou.

22. FINANSIJSKE OBAVEZE KOJE SE ISKAZUJU PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI (NASTAVAK)

22.3. KREDITI KLIJENATA KOJI NIJESU BANKE

U hiljadama EUR	Period (Godina)	Godišnja kamatna stopa	31.12.2020.	31.12.2019.
Evropska investiciona banka (2009.)	12	4,032%	297	583
Evropska investiciona banka (2009.)	12	3,923%	165	325
Evropska investiciona banka (2010.)	12	3,604%	695	1.137
Evropska investiciona banka (2010.)	12	3,168%	454	670
Evropska investiciona banka (2010.)	12	3,019%	447	661
Evropska investiciona banka (2011.)	12	3,841%	889	1.222
Evropska investiciona banka (2011.)	12	3,181%	288	378
Evropska investiciona banka (2012.)	12	2,398%	822	1.015
European Bank for Reconstruction and Development (2020.)	2.5	2.880%	5.000	-
			9.057	5.991
Investiciono razvojni fond Crne Gore A.D., Podgorica (2005. do 2015.)	2.11 – 15.3	1% - 5,78%	12.910	16.189
Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća (2007. i 2010.)	7.6	1%	50	121
			12.960	16.310
			22.017	22.301
<i>Vremenska razgraničenja</i> Nedospjela kamata			31	34
Ukupno			22.048	22.335

Sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine, Banka ima obaveze prema Evropskoj investicionoj banci („EIB“) po osnovu dugoročnih kredita u iznosu EUR 4.057 hiljada (31. decembra 2019. godine: EUR 5.991 hiljada). Krediti su odobreni za podsticanje razvoja malih i srednjih privrednih društava u Crnoj Gori, uz grejs period u trajanju do maksimum dvije godine. Sredstvo obezbjeđenja urednog vraćanja navedenih obaveza prema EIB-u predstavlja garancija Vlade Crne Gore.

Banka je u toku 2020. godine potpisala i ugovor sa EBRD-om, u iznosu od 5 miliona eura, kojim je obezbijedila pomoć malim i srednjim preduzećima koja su pogođena uticajem pandemije novog korona virusa.

23. REZERVE

U hiljadama EUR

	<u>31. decembar 2020.</u>	<u>31. decembar 2019.</u>
Rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu:		
- vanbilansnih izloženosti (napomena 7.2.)	1.095	1.092
- operativnog rizika i rizika zemlje (napomena 7.2.)	310	363
- sudskih sporova (napomena 7.2.)	27	63
Rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade	<u>21</u>	<u>17</u>
	<u>1.453</u>	<u>1.535</u>

Procjena na dan

	<u>31. decembar 2020.</u>	<u>31. decembar 2019.</u>
	%	%
Diskontna stopa – za otpremnine zaposlenih	2,88	2,55
Kretanje radne snage	4,66	5,46
Stopa inflacije	(0,26)	0,35

Kretanje na rezervisanjima za naknade zaposlenima prikazano je u narednoj tabeli:

U hiljadama EUR

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Stanje na početku godine	17	12
Rezervisanja u toku godine (napomena 10)	4	10
Korišćenje rezervacija	<u>-</u>	<u>(5)</u>
Stanje na dan 31. decembar 2020. godine	<u>21</u>	<u>17</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2020. godine

24. OSTALE OBAVEZE

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Obaveze po komisionim poslovima	185	18
Primljeni avansi	2.820	3.657
Obaveze za ostale poreze	47	63
Obaveze po osnovu odbijanja od platnog spiska	30	5
Obaveze prema dobavljačima	464	572
Ukalkulisane obaveze	393	404
Obaveze po osnovu lizinga-imovina sa pravom korišćenja	3.866	-
Obaveze po osnovu kastodi poslova	3.865	4.213
Privremeni račun	798	1.142
Ostale obaveze	833	1.074
	13.301	11.148

Obaveze po osnovu lizinga (u hiljadama EUR)

	Poslovni prostor	Tehnička oprema	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2020. godine	3.056	1.190	4.246
Nove nabavke	-	-	-
Trošak kamate	81	23	104
Raskid ugovora	(26)	(115)	(141)
Modifikacija cijene zakupa	538	384	922
Lizing plaćanja	(853)	(412)	(1.265)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	2.796	1.070	3.866

Dospjeće obaveza po osnovu lizinga (u hiljadama EUR)

	Do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Obaveze po osnovu lizinga	321	716	1.915	914	3.866

25. AKCIJSKI KAPITAL

Vlasnička struktura Banke na dan 31. decembra 2020. i 2019. godine prikazana je u sljedećem pregledu:

Naziv akcionara	31. decembar 2020.			31. decembar 2019.		
	Broj akcija	U hiljadama EUR	% učešća	Broj akcija	U hiljadama EUR	% učešća
Generali Financial Holdings FCP-FIS - Sub-Fund 2	5.281	2.700	16,87	5.281	2.700	16,87
Cerere s.p.a.	4.360	2.229	13,93	4.360	2.229	13,93
Gorgoni Lorenzo	4.063	2.077	12,98	4.063	2.077	12,98
Gorgoni Antonia	3.131	1.601	10,00	3.131	1.601	10,00
Todorović Miljan	2.316	1.184	7,40	2.316	1.184	7,40
Ostali	12.154	6.215	38,82	12.154	6.215	38,82
Ukupno	31.305	16.006	100,00	31.305	16.006	100,00

26. SUBORDINISANI DUG

Pregled stanja subordinisanog duga na dan 31. decembra 2020. i 2019. godine prikazana je u sljedećem pregledu:

U hiljadama EUR	Godina emitovanja duga	Period/ godina	Godišnja kamatna stopa	31.12.2020.	31.12.2019.
Subordinisane obveznice HB01	2014.	7	6,00%	10.022	10.014
Subordinisane obveznice HB02	2017.	6	5,90%	4.087	4.053
Subordinisane obveznice HB03	2019.	6	5,00%	8.147	7.983
				22.256	22.050

27. USAGLAŠENOST SA PROPISIMA CBCG

Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama i propisima Centralne banke Crne Gore.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka („Sl. list CG“, br. 38/11, 55/12 i 82/17), sopstvena sredstva Banke predstavljaju zbir osnovnog kapitala Banke i dopunskog kapitala Banke, umanjen za odbitne stavke. Sopstvena sredstva Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine iznose EUR 51.092 hiljada (31. decembra 2018. godine: EUR 48.858 hiljada).

Osnovni kapital Banke, formiran u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, na dan 31. decembra 2020. godine iznosi EUR 41.492 hiljada (31. decembra 2019. godine: EUR 36.458 hiljada). Osnovni kapital Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine čine osnovni elementi sopstvenih sredstava Banke: uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, naplaćene emisione premije, uvećani za iznos nerasporedjene dobiti iz prethodnih godina, iznos kojim se ublažavaju negativni efekti na sopstvena sredstva Banke zbog prelaska na vrednovanje stavki aktive primjenom MSFI 9, utvrđen u skladu sa stavovima 5 i 6 člana 4 Odluke o adekvatnosti kapitala banaka, iznos nematerijalne imovine i nerealizovani gubitak po osnovu vrijednosnog uskladjivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, po fer vrijednosti, kao i pozitivnu razliku između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke.

Dopunski elementi sopstvenih sredstava koji se uključuju u dopunski kapital na dan 31. decembra 2020. godine iznose EUR 9.600 hiljada i čini ih Subordinisani dug za koji su ispunjeni uslovi iz člana 6 Odluke o adekvatnosti kapitala banaka tj. subordinisane obveznice koje je emitovala Banka, nominalne vrijednosti u iznosu od EUR 22.000 hiljada, pri čemu je, u skladu sa članom 8 Odluke Banka dužna da se, pri izračunavanju sopstvenih sredstava, pridržava sljedećih razmjera:

- 1) ukupni iznos dopunskog kapitala ne smije prelaziti iznos osnovnog kapitala banke;
- 2) ukupni zbir subordinisanog duga i kumulativnih povlašćenih akcija ne smije prelaziti 50% osnovnog kapitala;

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, a koja je u primjeni na dan 31. decembra 2020. godine, Banka je obavezna da održava minimalan stepen koeficijenta solventnosti od 10%. Koeficijent solventnosti Banke na dan 31. decembra 2020. godine, iznosi 17,62% (31. decembra 2019. godine: 16,29%) i veći je od propisanog minimuma. Na dan 31. decembra 2020. godine nijedan pokazatelj poslovanja Banke ne odstupa od propisanog minimuma kako se to zahtijeva u skladu sa zakonskom regulativom Centralne banke Crne Gore.

U hiljadama EUR	Propisani limiti	Ostvareni pokazatelji poslovanja	
		2020.	2019.
Kapital	Minimalni iznos osnivačkog kapitala EUR 5 miliona	53.544	51.900
Koeficijent solventnosti	Minimum 10%	17.62%	16,29%
Ukupna izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica	Maksimum 25% sopstvenih sredstava Banke	15%	14%
Zbir svih velikih izloženosti Banke	Maksimum 800% sopstvenih sredstava Banke	107%	112%
Ukupna izloženost prema svim licima povezanim sa bankom	Maksimum 200% sopstvenih sredstava Banke	14%	19%
Ukupna izloženost prema akcionaru koji nema kvalifikovano učešće u banci	Maksimum 10% sopstvenih sredstava Banke	7%	7%
Pokazatelj minimalne likvidnosti	0,9 na dnevnom nivou/1 na dekadnom nivou	RLS 2,42 / DPL 2,42	RLS 1,39 / DPL 1,39
Devizni rizik - neto otvarana pozicija za pojedinačnu valutu	15% osnovnog kapitala banka	1%	1%

28. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Nepovučene kreditne linije	18.540	19.042
Neopozivi dokumentarni akreditivi izdati za plaćanje u inostranstvu	-	277
Ostali akreditivi izdati za plaćanje u inostranstvu	249	256
Izdate garancije		
- Izdate plative garancije	27.311	36.488
- Izdate činidbene garancije	27.567	25.097
- Ostale vrste garancija	19.431	20.763
	93.098	101.923
Kolateral po osnovu potraživanja (Napomena 5.2.4.2.)	488.116	505.658
Ostale stavke vanbilansne izloženosti Banke	171.829	157.399
Evidentna kamata	635	1.354
Ukupno	660.580	664.411
Ukupno	753.678	766.334

Ostale vrste garancija uključuju tenderske, carinske i avansne tipove garancija. Ostale stavke vanbilansne izloženosti Banke se najvećim dijelom odnose na dobijene kreditne obligacije po kastodi i brokerskim poslovima u iznosu EUR 151.579 hiljada (2019.godine: EUR 138.545 hiljada) i opozive kreditne obligacije u iznosu EUR 18.068 hiljada (2019.godine: EUR 16.623 hiljada). Dobijene kreditne obligacije po kastodi i brokerskim poslovima obuhvataju dobijene kreditne obligacije po kastodi poslovima u iznosu EUR 97.015 hiljada (2019.godine: EUR 70.285 hiljada) i dobijene kreditne obligacije po brokerskim poslovima u iznosu EUR 54.564 hiljada (2019.godine: EUR 68.260 hiljada).

29. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Za potrebe iskaza o tokovima gotovine, pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se priznaju sva sredstva sa rokom dospjeća kraćim od tri mjeseca, i to: gotovina i slobodna raspoloživa sredstva kod Centralne banke Crne Gore, drugih banaka i depozitnih institucija.

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Gotovina u blagajni u EUR	23.590	15.795
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	1.133	1.389
Sredstva u procesu naplate	979	2.220
Žiro račun	114.835	85.910
Korespondentni računi kod inostranih banaka	17.209	15.872
Depoziti kod CBCG	22.853	31.819
	180.599	153.005

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2020. godine

30. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Zakonom o bankama („Sl. list CG” br. 17/08, 44/10, 40/11 i 73/17) je definisano da značajan uticaj na poslovanje Banke, imaju lica koja postavljaju najmanje jednog predstavnika u Odboru direktora ili sličan organ, bilo kroz vlasništvo nad akcijama, na osnovu saglasnosti sa vlasnicima ili na bilo koji drugi način. U skladu sa Zakonom o bankama, transakcije sa povezanim licima su prikazane u narednim tabelama:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Sredstva		
Kredit i potraživanja od banaka		
Podravska Banka d.d., Koprivnica	15	128
	15	128
Kredit i potraživanja od klijenata		
Montinari Dario	531	475
Montinari Andrea	3.526	3.385
Gorgoni Mario	8	10
	4.065	3.870
Investicione HOV - raspoložive za prodaju		
Podravska Banka d.d., Koprivnica	2.251	2.368
	2.251	2.368
Ostala finansijska potraživanja		
Sigilfredo Montinari	7	7
	7	7
Ukupno sredstva	6.338	6.373
Obaveze		
Depoziti banaka		
Podravska Banka d.d., Koprivnica	432	302
	432	302
Depoziti klijenata		
Miljan Todorović	332	281
Sigilfredo Montinari	47	7
Gorgoni Lorenzo	-	47
Cerere s.p.a.	1	3
Gorgoni Mario	21	24
Gorgoni Paolo	2	2
	403	364
Ostale obaveze		
Sigilfredo Montinari	24	-
Podravska Banka d.d., Koprivnica	-	1
	24	1
Ukupno obaveze	859	667

Rashodi iz transakcija sa povezanim licima u toku 2020. godine iznosili su EUR 188 hiljada (2019. godina: EUR 218 hiljada), dok su prihodi iznosili EUR 142 hiljade (2019. godina: EUR 490 hiljada).

31. SUDSKI SPOROVI

Na dan 31. decembar 2020. godine protiv Banke se vodi 26 sudskih sporova od strane pravnih i fizičkih lica. Ukupna vrijednost sporova iznosi EUR 1.227 hiljada. Ishod sporova za sada nije moguće pouzdano procijeniti, obzirom da rukovodstvo Banke, na osnovu mišljenja pravnog savjetnika, ne očekuje negativne ishode sporova koji bi mogli imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje Banke za 2020. godinu. Ukupan iznos sudskih sporova sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine u kojima je Banka tužilac iznosi EUR 5.714 hiljade.

32. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna i razrijeđena zarada po akciji izračunava se tako što se neto dobit koja pripada akcionarima Banke podijeli sa ponderisanim prosječnim brojem običnih akcija u opticaju za period.

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Osnovna i razrijeđena zarada po akciji		
Neto profit u hiljadama EUR	3.488	4.863
Ponderisani prosječan broj običnih akcija u opticaju	<u>31.305</u>	<u>31.305</u>
Zarada po akciji u EUR	<u>111,42</u>	<u>155,34</u>

33. PORESKI RIZICI

Poreski zakoni Crne Gore se često različito tumače i predmet su čestih izmjena. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva Banke. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od kada je obaveza nastala. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženih finansijskim izvještajima pravilno iskazane.

34. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja uticaj Covid pandemije se nastavlja. Uz snažnu kapitalnu i likvidonosnu poziciju, Banka aktivno prati razvoj događaja i procjenjuje uticaj na poslovanje, finansijske rezultate, finansijski položaj i novčane tokove.

Na dan izdavanja ovih izvještaja Banka nije identifikovala značajne događaje koji bi zahtjevali korekcije priloženih finansijskih izvještaja.

35. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi valuta koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u EUR na dan 31. decembra 2020. i 2019. godine bili su:

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
USD	1,2281	1,1189
CHF	1,0857	1,0871
GBP	<u>0,90307</u>	<u>0,852081</u>

36. OPŠTI PODACI O BANCI

U skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i na činu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka („Sl. list CG“, br. 15/12, 18/13 i 24/18) opšti podaci o Banci su prezentirani kako slijedi:

Naziv Banke:	Hipotekarna banka AD, Podgorica
Adresa:	Ulica Josipa Broza Tita broj 67, 81000 Podgorica
Matični broj:	02085020
Telefon/Fax:	+382 77 700 001
Adresa internet stranice:	http://www.hipotekarnabanka.com
Adresa elektronske pošte:	hipotekarna@hb.co.me
Broj filijala:	Banka ima centralu i 21 filijalu
Broj zaposlenih na dan 31. decembar 2020.	218
Žiro račun:	907-52001-93

Deset najvećih akcionara Banke na dan 31. decembra 2020. godine su:

Ime i prezime / naziv kompanije	Podaci o akcijama	
	broj akcija	procentualno učešće
HIPOTEKARNA BANKA AD PODGORICA-ZBIRNI		
KASTODI RAČUN 2	5.281	16,87%
CERERE S.R.L.	4.360	13,93%
GORGONI LORENZO	4.063	12,98%
GORGONI ANTONIA	3.131	10,00%
TODOROVIĆ MILJAN	2.316	7,40%
IBIS SRL	1.524	4,87%
MONTINARI DARIO	1.445	4,62%
MONTINARI SIGILFREDO	1.445	4,62%
MONTINARI ANDREA	1.444	4,61%
MONTINARI PIERO	1.444	4,61%

Ukupan iznos akcionarskog kapitala na dan 31. decembra 2020. godine: EUR 16.006 hiljada.

Podaci o članovima Odbora direktora i Uprave na 31.12.2020.

Odbor direktora	Ime i prezime
Predsjednik	Sigilfredo Montinari
Član	Božana Kovačević
Član	Goran Varat
Član	Renata Vinković
Član	Esad Zaimović
Uprava	Ime i prezime
Glavni izvršni direktor	Esad Zaimović
Izvršni direktor za rizike	Jelena Vuletić
Izvršni direktor za poslove sa pravnim licima i finansijska tržišta	Ana Golubović
Izvršni direktor za poslove sa fizičkim licima i napredne kanale prodaje	Nikola Špadijer

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ ZA 2020. GODINU

POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA HIPOTEKARNE BANKE

O BANCI

Hipotekarna banka AD Podgorica ("Banka") pruža najširi opseg bankarskih i finansijskih proizvoda i usluga pravnim i fizičkim licima u Crnoj Gori, u skladu sa izdatim dozvolama nadležnih institucija.

Uslovi za osnivanje i poslovanje banaka u Crnoj Gori su regulisani Zakonom o bankama i Zakonom o privrednim društvima, kao i podzakonskim aktima Centralne banke Crne Gore („CBCG“).

Pružanje usluga na tržištu hartija od vrijednosti, koje Banka obavlja, uređeno je Zakonom o tržištu kapitala i podzakonskim aktima, Komisije za tržište kapitala. Banka obavlja i poslove platnog prometa, koji su uređeni Zakonom o platnom prometu, uključujući i pripadajuće podzakonske akte CBCG.

Banka obavlja i poslove zastupanja u osiguranju, koji su uređeni Zakonom o osiguranju i relevantnim podzakonskim aktom Agencije za nadzor osiguranja.

Banka podliježe kontroli i nadzoru CBCG, Komisije za tržište kapitala i Agencije za nadzor osiguranja.

Na 31.12.2020. godine, ukupan broj zaposlenih, radno angažovanih, u Banci je 218, od čega je 10 magistara (4,5%), 97 sa visikom stručnom spremom (44,5%), 59 sa zvanjem bečelora (27,1%) i 52 sa srednjom stručnom spremom (23,9%).

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE I PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Skupštinu Banke čine njeni akcionari.

U skladu sa članom 15b Zakona o preuzimanju akcionarskih društava:

1) Struktura kapitala Banke:

- Akcijski kapital Banke iznosi 16.005.933,45 EUR, a čini ga 31.305 komada običnih akcija koje glase na ime;
- Nominalna vrijednost jedne akcije iznosi 511,29 EUR;
- Akcije su dematerijalizovane, neograničeno prenosive i glase na ime. Izvod iz registra kod Centralne Depozitarne Agencije AD Podgorica je jedini dokaz o vlasništvu nad akcijama; Akcionar Banke, koji je vlasnik običnih akcija, ima slijedeća prava:
  1. pravo da prisustvuje sjedici skupštine akcionara,
  2. pravo upravljanja srazmjerno učešću u kapitalu ove klase akcija,
  3. pravo raspolaganja akcijama, saglasno pozitivnim propisima,
  4. pravo preče kupovine akcija novih emisija,
  5. pravo na besplatne akcije u slučaju povećanja akcijskog kapitala iz sredstava Banke, srazmjerno svom ulogu,
  6. pravo na dividendu, nakon raspodjele vlasnicima povlašćenih akcija, kada Skupština Banke odluči da se dividenda isplaćuje,
  7. pravo dostave, na lični zahtjev, kopije bilansa stanja i bilansa uspijeha, kao i izvještaja spoljnjeg revizora,
  8. pravo uvida, trideset dana prije održavanja Skupštine akcionara, kao i na samoj Skupštini, u finansijske izvještaje uključujući i izvještaje spoljnjeg revizora,
  9. pravo na srazmjeran dio imovine u slučaju likvidacije Banke i druga prava, saglasno pozitivnim propisima.

- 2) Ne postoje ograničenja prenosa akcija odnosno hartija od vrijednosti;
- 3) Značajno direktno i indirektno učešće u kapitalu:

Generali Financial Holdings FCP-Sif	16.8695 %
Cerere S.P.A. - Italija	13.9275 %
Lorenzo Gorgoni - Italija	12.9788 %
Antonia Gorgoni - Italija	10.0016 %
Miljan Todorović - Italija	7.3982 %
Podravska Banka DD - Hrvatska	2.9931%
Ibis Srl - Italija	4.8682 %
Dario Montinari - Italija	4.6159 %
Sigilfredo Montinari - Italija	4.6159 %
Piero Montinari - Italija	4.6127 %
Andrea Montinari - Italija	4.6127 %

- 4) Ne postoje hartije od vrijednosti koje daju posebna kontrolna prava;
- 5) Na sticanje akcija od strane zaposlenih, primjenjuju se pozitivni zakonski i drugi propisi;
- 6) Ne postoje ograničenja prava glasa, kao što su, ograničenja prava glasa vlasnika određenog procenta hartija od vrijednosti ili određenog broja akcija, rokovima za ostvarivanje prava glasa i sl.;
- 7) Ne postoji sporazum između akcionara sa kojima je emitent upoznat i koja mogu imati za posljedicu ograničenja prenosa hartije od vrijednosti i/ili glasačkih prava;
- 8) Način imenovanja i razrješenja članova Odbora direktora definisan je pozitivnim zakonskim i drugim propisima;
- 9) Ovlašćenja članova odbora direktora, definisana su pozitivnim zakonskim i drugim propisima;
- 10) Ne postoje značajni sporazumi u kojima je emitent ugovorna strana i koji proizvode pravno dejstvo, mijenjaju se ili okončavaju nakon preuzimanja emitenta po sprovođenju javne ponude za preuzimanje i njihovim pravnim dejstvima, osim ako su sporazumi po svojoj prirodi takvi da bi njihovo objavljivanje imalo značajne štetne posljedice po emitenta, pod uslovom da emitent nije izričito obavezan da objavi te podatke u skladu sa zakonom;
- 11) Izvršni direktori i pojedini direktori organizacionih dijelova Banke, imaju ugovorne klauzule o kojima se ugovara plaćanje nadoknade prestanka mandata, u visini od 6 (šest) do 18 (osamnaest) mjesečnih neto zarada.

Odbor direktora Banke upravlja Bankom. Članove Odbora direktora bira i imenuje Skupština akcionara. Struktura Odbora direktora i njegovih tijela:

1.1. Odbor direktora Banke:

- Sigilfredo Montinari, predsjednik
- Božana Kovačević, zamjenik predsjednika
- Renata Vinković, član
- Goran Varat, član
- Esad Zaimović, član

1.2. Odbor za reviziju Banke:

- Draško Popović, predsjednik
- Božana Kovačević, član
- Goran Knežević, član

1.3. Odbor za upravljanje kreditnim rizikom Banke:

- Renata Vinković, predsjednik
- Sigilfredo Montinari, član
- Esad Zaimović, član

Odbor direktora Banke održava sjednice, po potrebi, a najmanje jednom mjesečno.

Tokom 2020. godine, Odbor direktora Banke je odlučivao o pitanjima iz svoje nadležnosti, te u kontinuitetu nadzirao poslovanje Banke, periodičnim razmatranjem izvještaja o finansijskom stanju i poslovanju. Takođe, redovno su razmatrani izvještaji stalnih i povremenih tijela Banke, kontrolnih funkcija, kao i o funkcionisanju sistema internih kontrola.

Odbor direktora Banke je razmatrao i izvještaje o obavljenim kontrolama CBCG, kao i izvještaje drugih nadzornih institucija.

Izvršni direktori organizuju i vode poslovanje Banke i vrše nadzor nad radom zaposlenih u Banci, na dnevnoj osnovi. Banka ima četiri izvršna direktora.

Izvršni direktori Banke:

- Esad Zaimović, glavni izvršni direktor
- Nikola Špadijer, Izvršni direktor za poslove sa fizičkim licima i napredne kanale prodaje
- Ana Golubović, izvršni direktor za poslove sa pravnim licima i finansijska tržišta
- Jelena Vuletić, izvršni direktor za rizike

PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Banka je uspostavila korporativno upravljanje u skladu sa zakonskom regulativom, propisima CBCG i najboljom praksom.

Cilj uspostavljenog korporativnog upravljanja je obezbjeđivanje transparentne organizacione strukture i podjele dužnosti i odgovornosti korporativnih organa i njihovih tijela, ostvarivanje efektivnog nadzora, funkcionisanje internih kontrola, s naglaskom na upravljanje rizicima, zaštitu imovine i reputacije Banke.

Skupština akcionara Banke

Akcionari Banke ostvaruju svoja prava na Skupštini akcionara Banke.

Skupština akcionara Banke odlučuje o pitanjima koja su propisana Zakonom o bankama, Zakonom o privrednim društvima i Statutom Banke.

Odbor direktora Banke saziva Skupštinu akcionara, a pravo sazivanja imaju i akcionari s najmanje 5% učešća u akcionarskom kapitalu Banke, saglasno Zakonu o privrednim društvima i Statutu Banke.

Sazivanje Skupštine akcionara Banke, postupanje na Skupštini, kvorum, donošenje odluka i druga pitanja od značaja za rad Skupštine akcionara, utvrđuju se Zakonom o privrednim društvima, Statutom i internim aktima Banke.

Odbor direktora i izvršni direktori

Obaveze i odgovornosti članova Odbora direktora Banke i Izvršnih direktora Banke utvrđeni su Zakonom o bankama, Zakonom o privrednim društvima i Statutom Banke.

Postupak imenovanja i razrješenja, odnosno opoziva članova Odbora direktora Banke i Izvršnih direktora Banke utvrđeni su Zakonom o bankama, Zakonom o privrednim društvima i Statutom Banke.

Odbor direktora

U skladu sa zakonskim propisima i Statutom Banke, Odbor direktora upravlja Bankom i vrši nadzor nad njenim poslovanjem.

Članove Odbora direktora Banke bira Skupština akcionara, uz prethodno izdato odobrenje CBCG. Mandat članovima Odbora direktora Banke traje 4 godine i mogu biti ponovo birani. Članovi Odbora direktora Banke moraju ispunjavati uslove, propisane Zakonom o bankama, Zakonom o privrednim društvima, relevantnom Odlukom CBCG i internim aktima Banke. Ispunjenost propisanih uslova i lični ugled članova Odbora direktora treba da obezbijedi stručno, zakonito, sigurno i stabilno upravljanje poslovanjem Banke, budući da su zajednički odgovorni za uspostavljanje sistema upravljanja rizicima, usklađenost poslovanja Banke sa propisima, finansijsku stabilnost Banke i tačnost izvještavanja.

Odbor direktora Banke, pored Odbora za reviziju, ima formirane i sljedeća tijela: Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Odbor za upravljanje kreditnim rizikom i Investicioni Komitet. Članovi navedenih odbora/tijela imaju u svom sastavu i člana Odbora direktora.

Izvršni direktori Banke

U skladu sa zakonskim propisima i Statutom Banke, izvršni direktori organizuju i vode poslovanje Banke i vrše nadzor nad radom zaposlenih u Banci, na dnevnoj osnovi.

Banka, saglasno odredbama Statuta Banke, ima najmanje dva a najviše pet izvršnih direktora, od kojih je jedan glavni izvršni direktor.

Izvršne direktore Banke, uz prethodno izdato odobrenje CBCG, bira Odbor direktora Banke. Izvršni direktori Banke moraju ispunjavati uslove, propisane Zakonom o bankama, Zakonom o privrednim društvima, relevantnom Odlukom CBCG i internim aktima Banke. Budući da Izvršni direktori Banke vode poslove Banke, na dnevnoj osnovi, odgovorni su i za upravljanje rizicima kojima je Banka izložena u poslovanju. Prilikom preduzimanja pravnih radnji u ime i za račun Banke, glavni izvršni direktor mora obezbijediti potpis još jednog izvršnog direktora.

Izvršni direktori Banke su zaposleni u Banci sa punim radnim vremenom.

IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Kao članica Udruženja banaka Crne Gore, Privredne komore Crne Gore i Unije poslodavaca Crne Gore, Banka se pridržava ciljeva i smjernica kodeksa poslovnog ponašanja navedenih relevantnih organizacija i u njimu sadržanih načela.

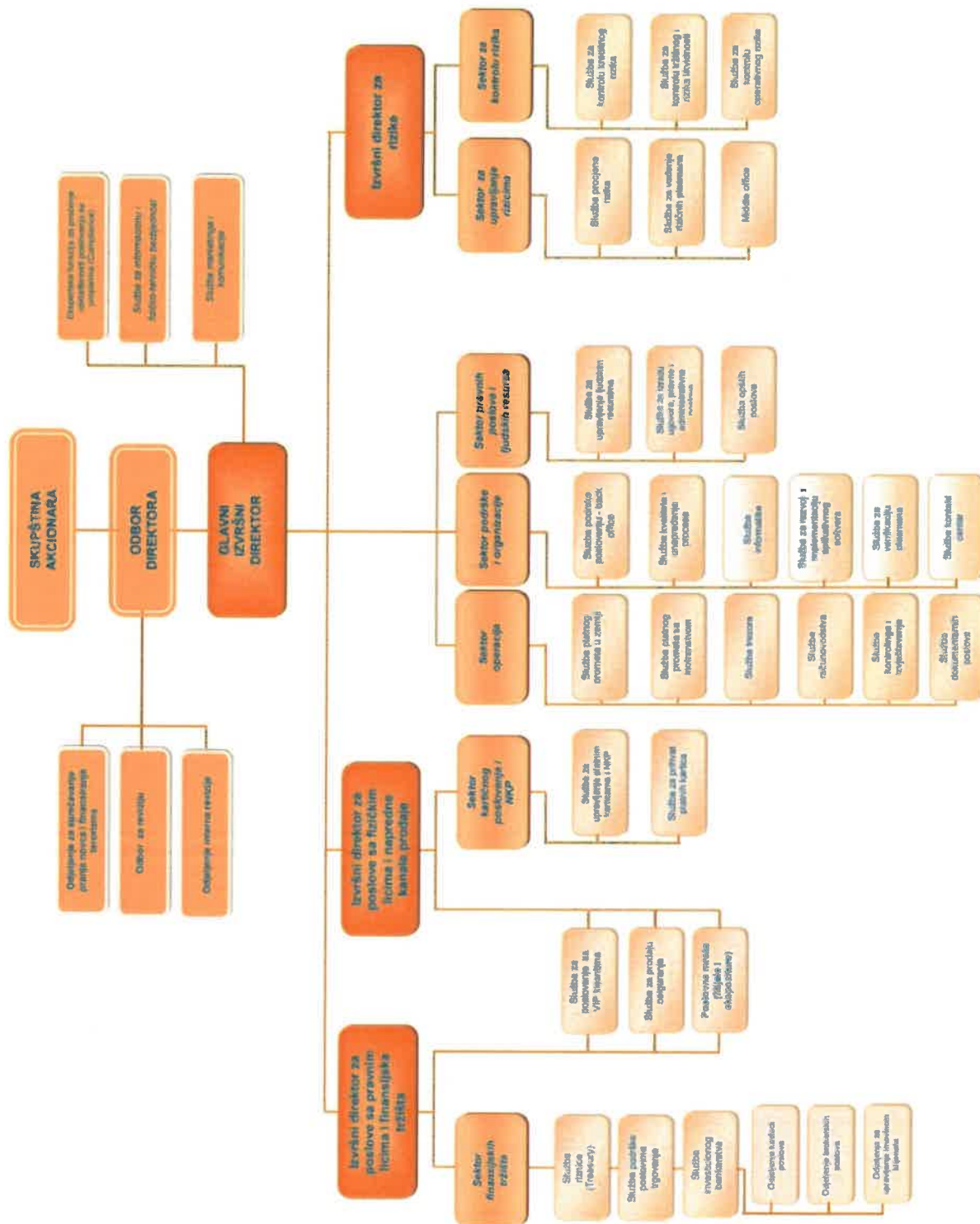
Banka je član Montenegroberze AD Podgorica.

Kodeks korporativnog upravljanja u Crnoj Gori - Kodeks, koji je usvojio Odbor direktora Montenegroberze AD Podgorica u 2009. godini, namijenjen akcionarskim društvima čiji su finansijski instrumenti uključeni na berzansku kotaciju, sadrži skup pravila i principa za unapredjenje prakse korporativnog upravljanja, a implementacija se zasniva na principu "primijeni ili objasni", pa slijedi dodatno objašnjenje načina regulisanja pitanja sprječavanja i rješavanja korporativnih sukoba.

Naime, internim aktima Banke su regulisana pitanja sukoba interesa. Banka je usvojila Etički kodeks, koji u najširem smislu reguliše modalitete poželjnog i zabranjenog postupanja, a i pitanja sprječavanja i rješavanja sukoba interesa zaposlenih. Dalje, Banka je, u skladu sa propisima koji regulišu tržište kapitala, uredila, pored ostalog, pitanja sprječavanja negativnog uticaja sukoba interesa prilikom pružanja investicionih i pomoćnih usluga, obavljanja investicionih aktivnosti, uzevši u obzir interese Banke, drugih lica i klijenata. Takođe, Statutom Banke uređeno je sprječavanje i rješavanje sukoba interesa članova Odbora direktora. Kako Odbor direktora Banke upravlja Bankom, to, po analogiji, podrazumijeva i da rješava pitanja eventualnih (korporativnih) sukoba koji mogu nastati između akcionara i Banke. Prethodno, naročito, iz razloga što je Odbor direktora Banke odgovoran za obezbjeđivanje poslovanja Banke, saglasno zakonu, drugim propisima i internim aktima Banke, pa, samim tim, i za svođenje štetnih posljedica po Banku na najmanju mjeru, a koje mogu nastati i iz odnosa Banke i njenih akcionara. Niti jedan akcionar Banke do sada nije bio u sukobu sa Bankom, niti je podnosio tužbu protiv Banke.

Na osnovu prethodno navedenog, u skladu sa odredbama člana 14 Zakona o računovodstvu („Sl. List Crne Gore“, broj 52/2016), Izvršni direktori Banke izjavljuju da primjenjuju Kodeks korporativnog upravljanja u Crnoj Gori, kao i kodekse poslovnog ponašanja relevantnih organizacija, čija je članica.

ORGANIZACIONA ŠEMA BANKE

RUKOVODSTVO BANKE

IZVRŠNI DIREKTORI	Esad Zaimović, glavni izvršni direktor Nikola Špadijer, izvršni direktor za poslove sa fizičkim licima i napredne kanale prodaje Ana Golubović, izvršni direktor za poslove sa pravnim licima i finansiska tržišta Jelena Vuletić, izvršni direktor za rizike
ODJELJENJE INTERNE REVIZIJE	Veselin Ivanović
EKSPERTSKA FUNKCIJA ZA PRAĆENJE USKLAĐENOSTI POSLOVANJA SA PROPISIMA (COMPLIANCE)	Danka Dragičević
ODJELJENJE ZA SPREČAVANJE PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORIZMA	Mirjana Jovanović
SEKTORI	Gojko Maksimović, direktor Sektora finansijskih tržišta Nataša Lakić, direktor Sektora operacija Nikola Milović, direktor Sektora podrške i organizacije Božo Đurašković, direktor Sektora pravnih poslova i ljudskih resursa Goran Smolović, direktor Sektora za kontrolu rizika Milana Stevanović, v.d. direktor Sektora za upravljanje rizicima
SAMOSTALNE SLUŽBE	Haris Dizdarević, direktor Službe za informacionu i fizičko-tehničku bezbjednost

RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I REZULTATI POSLOVANJA BANKE

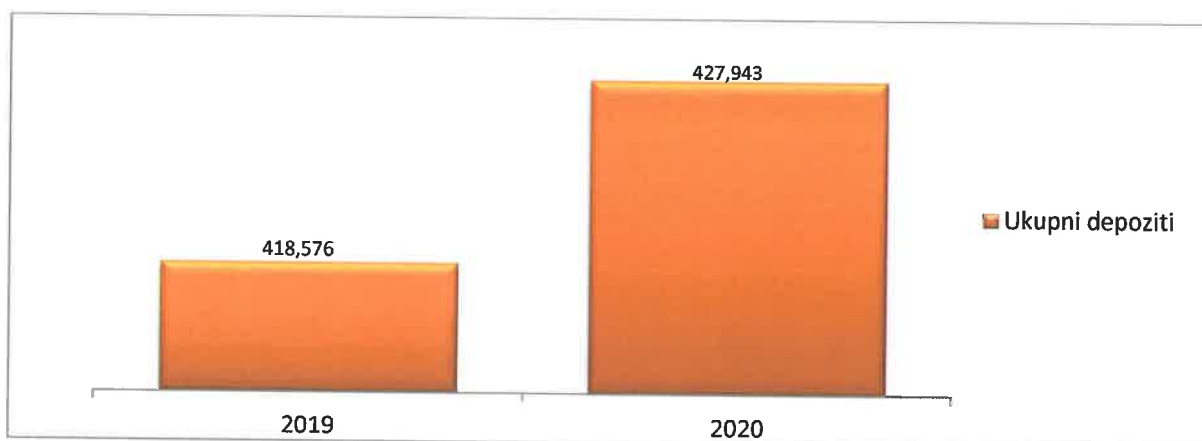
POSLOVNE OPERACIJE

DEPOZITI

U 2020. godini je, u odnosu na 2019.godinu, ostvaren rast depozita od 2,24%, što pokazuje da je povjerenje građana i privrede u Banku, i pored visokog nivoa depozita i u prethodnoj godini, raslo i u 2020. godini, kao i prethodnih godina. Pored stabilnog nivoa svih vrsta depozita, posebno je značajan rast depozita po viđenju koji je iznosio 5,23%.

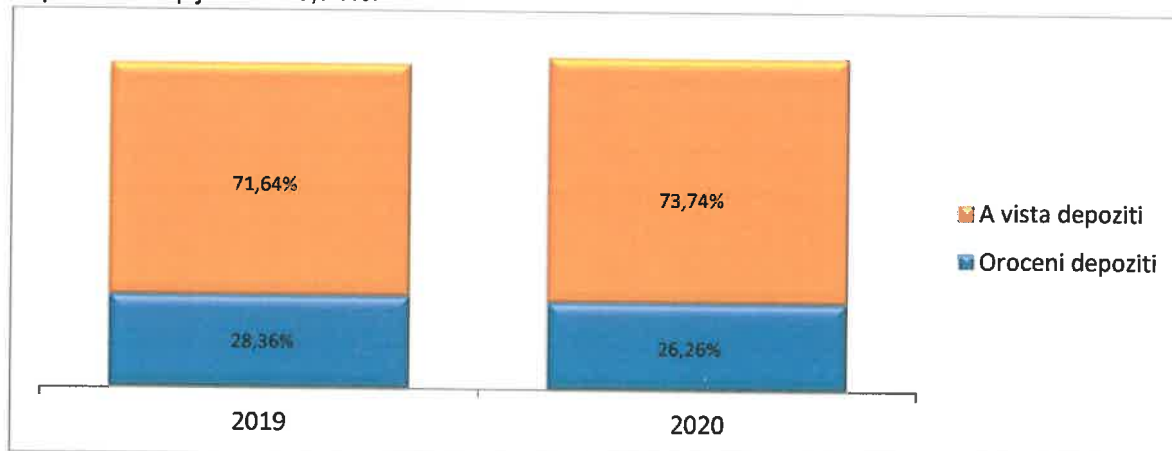
Stanje ukupnih depozita:

godina	Ukupni depoziti ('000 EUR)	% promjene
2019	418.576	-
2020	427.943	2.24%

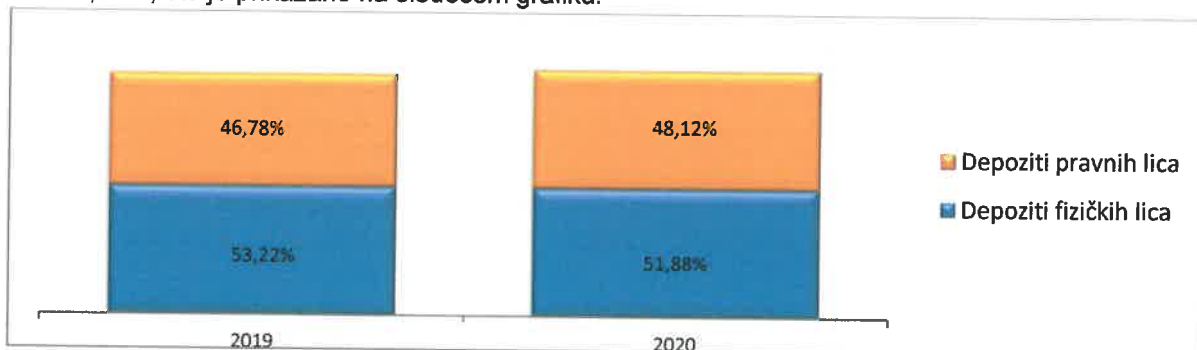

Navedeni porast depozita je rezultat rasta broja klijenata, kao i porasta povjerenja u Banku. Zahvaljujući svim atributima koji karakterišu Banku, a to su prije svega sigurnost, profesionalnost i kvalitet ponude, prepoznati smo kao banka kojoj treba ukazati povjerenje, čime smo nastavili pozitivan trend porasta depozita.

Banka je održala adekvatnu strukturu depozita sa aspekta učešća oročenih i depozita po viđenju u ukupnim depozitima. Učešće oročenih depozita u ukupnim depozitima iznosi 26,26%, dok su a *vista* depoziti zastupljeni sa 73,74%.

U ukupnim depozitima, učešće depozita pravnih lica je bilo 48,12% dok je učešće depozita fizičkih lica bilo 51,88%, što je prikazano na sledećem grafiku:

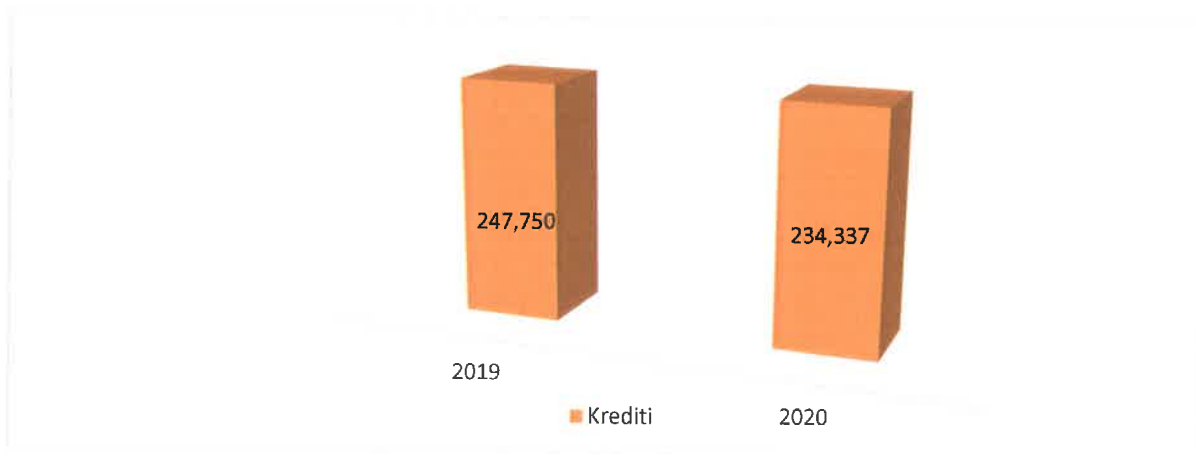

PLASMANI

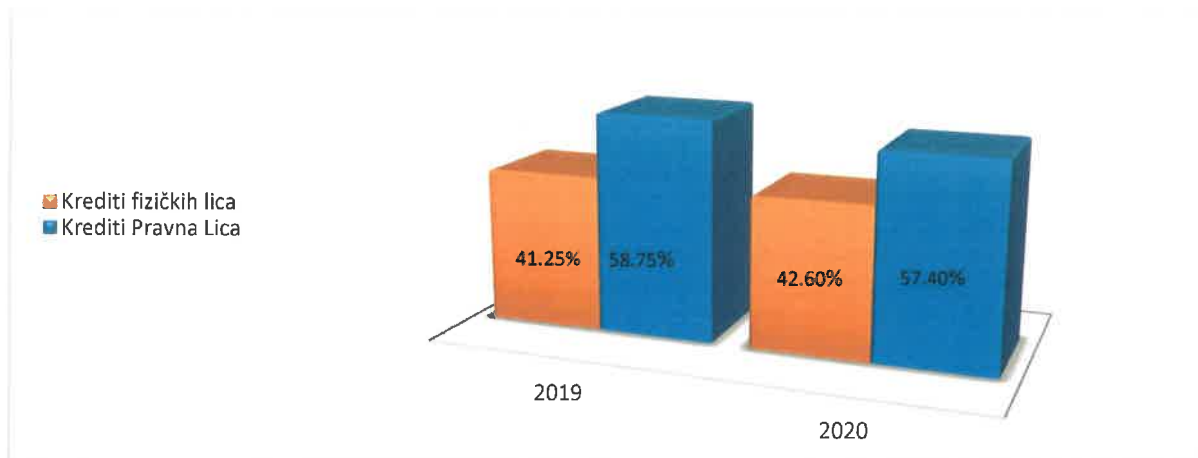
Za Banku, kao i za mnoge finansijske i druge institucije, 2020.godina je zbog pandemije COVID-19 nosila mnogo izazova. Uprkos velikoj neizvjesnosti, smanjenju društvenog bruto proizvoda, nedostatku turističke sezone, zakonske obaveze za sprovođenje moratorijuma nad kreditima za građane i ugrožene djelatnosti, Banka je uspjela očuvati i obim i strukturu i kvalitet svog kreditnog portfolija.

Svim klijentima koji su imali potrebu za moratorijumom, restrukturiranjem, Banka je djelovala na konstruktivan način. Kreditni portfolio je neznatno smanjen u poslednjem mjesecu 2020.godine i predmetno ostupanje je u skladu sa očekivanjima Banke za veličinu portfolija.

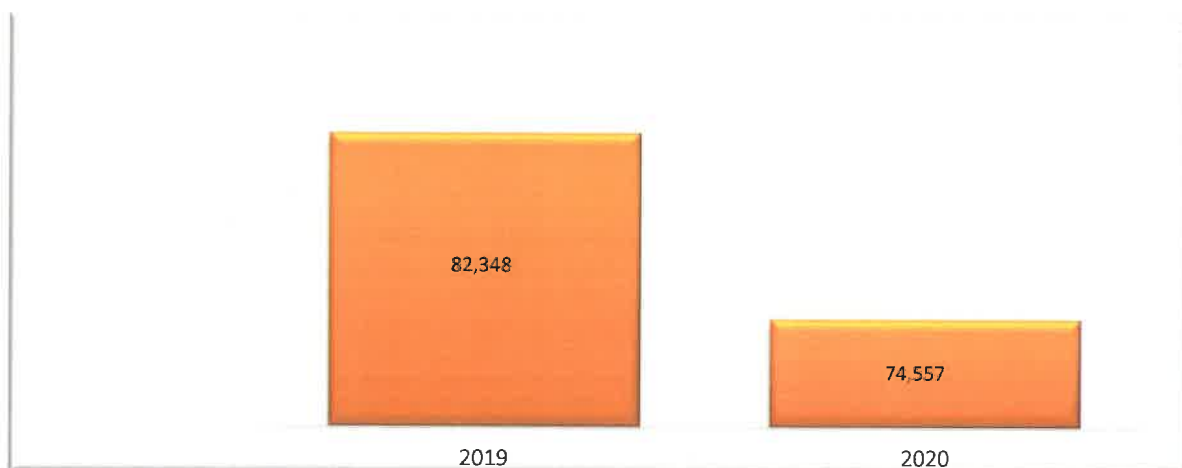
	Kreditni ('000 EUR)	Promjena u %
2019	247.750	-
2020	234.337	-5.41%

U strukturi ukupnih kredita, krediti stanovništvu čine 42,60%, dok je udio kredita pravnih lica 57,40% ukupnog kreditnog portfolija.

Prikaz stanja garancija u 2020. godini ('000):

Banka je nastavila uspješnu saradnju i sa Investiciono razvojnim fondom („IRF“) na polju plasiranja kredita pod povoljnim uslovima.

U svojoj ponudi za pravna lica, Banka ima gotovinske kredite, revolving kredite, kredite za plaćanje obaveza dobavljačima, za kupovinu automobila, za refinansiranje obaveza kod drugih banaka, za finansiranje izvoznih potraživanja, za kupovinu opreme, za adaptaciju poslovnih prostora, za pripremu turističke sezone, overdraft kredite, faktoring, kao i sve vrste garancija.

Banka, takođe, nudi širok spektar kredita za stanovništvo: gotovinske, namjenske, studentske, kredite za kupovinu automobila, za adaptaciju i izgradnju, za pomorce, za razvoj turizma, poljoprivredne kredite, overdraft kredite, limite za kupovinu na rate i dr., kao i sve vrste garancija.

RAZVOJ NOVIH PROIZVODA I USLUGA

Banka je i u 2020.godini održala kontinuitet u lansiranju inovativnih proizvoda.

Posebno bi istakli unapređenje programa Premuim kartice. Naime, Banka je svim korisnicima, bez povećavanja cijene proizvoda, omogućila korišćenje dodatnih benefita:

- Izbor dvije, od četiri ponuđene, vrste osiguranja,
- Mogućnost kupovine na 24 mjesečne rate kod značajnog dijela partnera, bez kamate i naknade.

Također, u 2020. godini smo realizovali projekat kod Mastercarda - MDES for Merchants program - M4M (servis za tokenizaciju i digitalizaciju kartica u wallet). Ova usluga koristi token sa određenim kriptogramom povezanim sa transakcijom kako bi pružila bezbjednu transakciju sa karticama registrovanim na web lokacijama (wallet). Usluga pomaže trgovcima da smanje prevarne transakcije na minimum, istovremeno poboljšavajući procenat odobrenih transakcija.

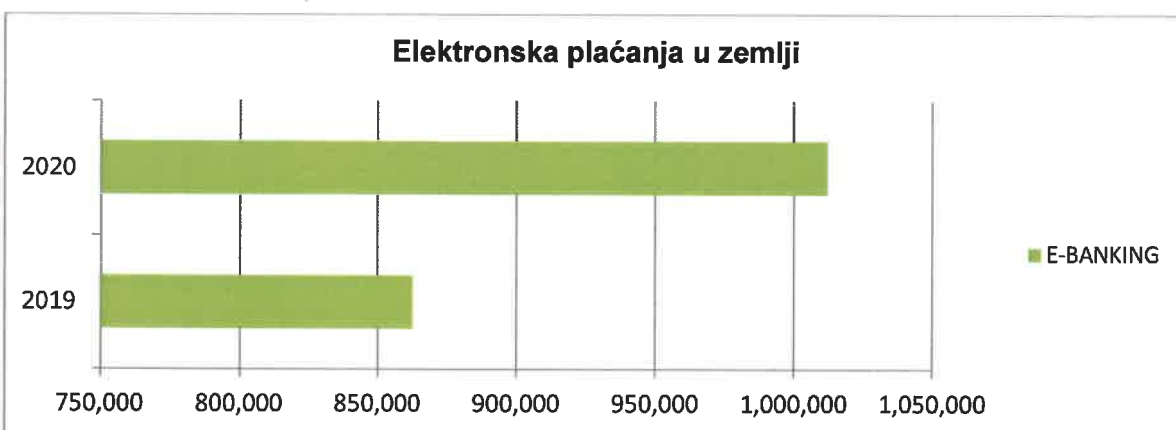
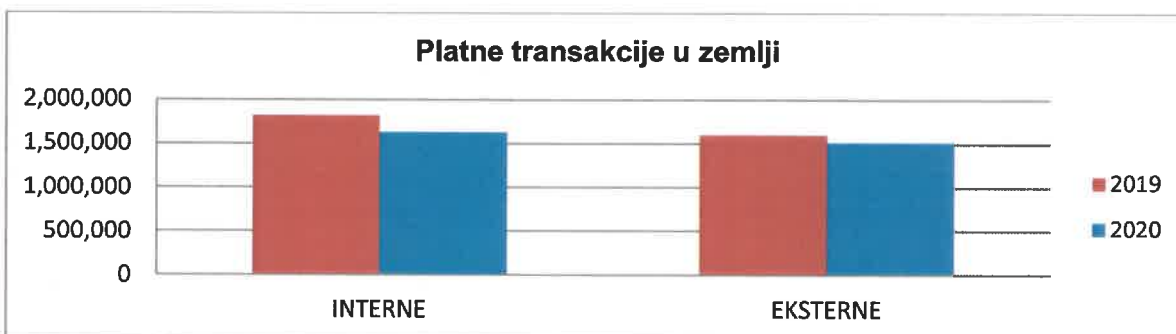
PLATNI PROMET

Usled pandemije Covid-19, koja je imala negativan efekat na cjelokupnu svjetsku privredu, primjetno je da su se efekti iste odrazili i na segment platnog prometa, koji je tokom 2020.godine bilježio smanjenje u ukupnom broju operacija. Sa druge strane, pandemija Covid-19 je i pozitivno uticalo na povećanje interesovanja korisnika finansijskih usluga za upotrebom elektronskih bankarskih servisa, što je za rezultat imalo povećan broj elektronskih platnih transakcija u ukupnim platnim transakcijama Banke.

Domaći platni promet

Ukupan broj transakcija plaćanja Banke u domaćem platnom prometu se smanjio za 8%, a broj priliva za 5% u odnosu na 2019. godinu.

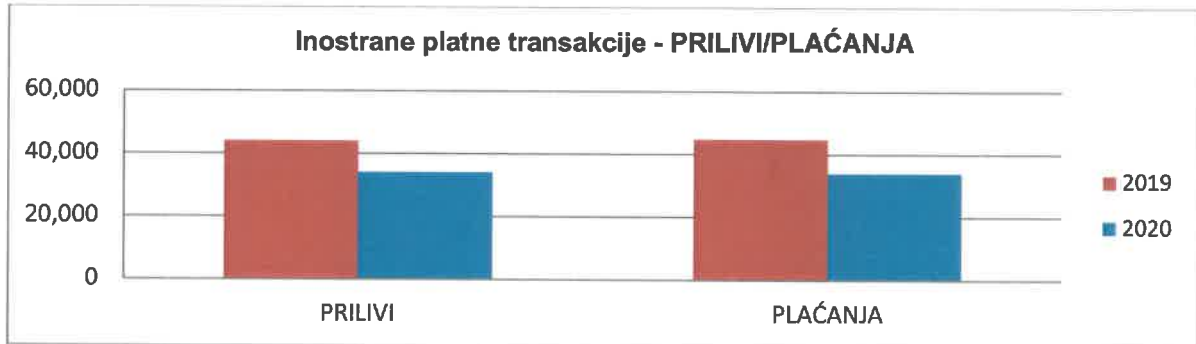
Ipak, u 2020.godini, primjetan je porast broja elektronskih transakcija plaćanja (e-banking) za 14% u odnosu na prošlu godinu.

Inostrani platni promet

Broj transakcija plaćanja prema inostranstvu se smanjio za 24%, a broj ostvarenih priliva za 23%, u odnosu na prethodnu godinu.

Medjutim, u strukturi plaćanja prema inostranstvu zabilježen je porast broja elektronskih plaćanja u odnosu na ukupna plaćanja i ista su činila 50% ukupnog broja plaćanja, što je porast od 11% u odnosu na prethodnu godinu.

UPRAVLJANJE SREDSTVIMA

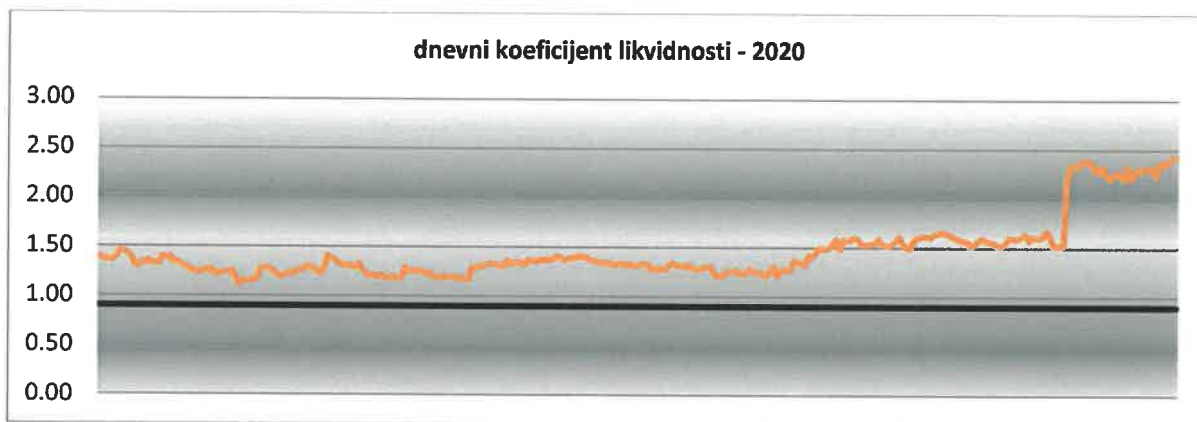
Obezbjeđivanje optimalne likvidnosti je osnovni uslov za sigurno i efikasno poslovanje svake banke. Banka potrebnu likvidnost treba da obezbjedi racionalnim upravljanjem sredstvima i obavezama, u cilju održavanja odgovarajućeg srazmjera između likvidne aktive i ukupnih obaveza.

Tokom 2020. godine Banka je stavila akcenat na stabilizaciju domaćih izvora finansiranja, proširenje deponentske baze, smanjivanje kratkoročnih u korist dugoročnih izvora finansiranja.

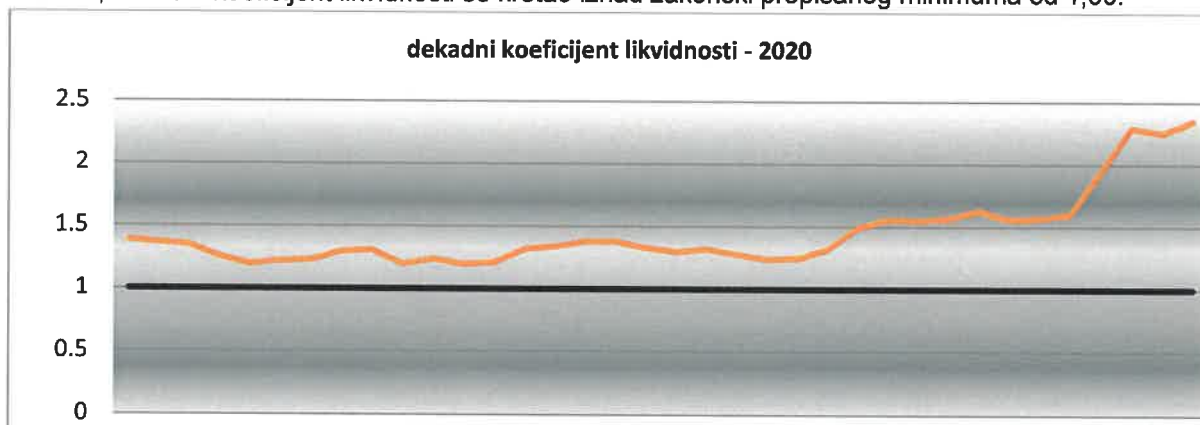
Krajem juna mjeseca 2020.godine, Banka je potpisala ugovor o kreditu sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj („EBRD“), vrijedan 5 miliona EUR, kojim je obezbijedila pomoć malim i srednjim preduzećima koja su pogođena uticajem pandemije novog korona virusa. Kredit je potpisan u okviru Paketa solidarnosti EBRD-a.

U cilju obezbjeđivanja brzih novčanih izvora, Banka je zaključila Global Master Repurchase Agreement („GMRA“) sa Raiffeisen Bank International AG Vienna. Navedeni Ugovor omogućava Banci dobijanje brzih izvora likvidnosti, odnosno, dobijanja novčanih sredstava na ino računu, u slučaju hitne potrebe.

Služba riznice, u okviru Sektora finansijskih tržišta, je u 2020. godini, racionalnim upravljanjem likvidnošću, uspjela da održi nivo likvidnih sredstava kao i ukupnu likvidnu poziciju Banke na zadovoljavajućem nivou. Uz to je dnevnim, sedmičnim, dekadnim i mjesečnim planiranjima raspoloživih likvidnih sredstava vršila usklađivanje izvora sredstava sa plasmanima. Kroz tijesnu saradnju sa ostalim sektorima i službama u Banci, vršena je adekvatna alokacija raspoloživih sredstava. Sve to je Banci omogućilo da redovno izvršava svoje obaveze prema kreditorima, kao i da izađe u susret svim zahtjevima klijenata u najkraćim rokovima. Dnevni koeficijent likvidnosti, koji se računa po metodologiji koju je propisala CBCG, kretao se tokom cijele 2020. godine iznad zakonski propisanog minimuma od 0,90. (Od 25.11.2020. godine izvještaji RLS su sastavljeni po izmijenjenoj metodologiji CBCG kojom je omogućeno da se u obavezama uključuje 20% avista depozita, umjesto dotada važećih 30%).

Takođe, dekadni koeficijent likvidnosti se kretao iznad zakonski propisanog minimuma od 1,00.

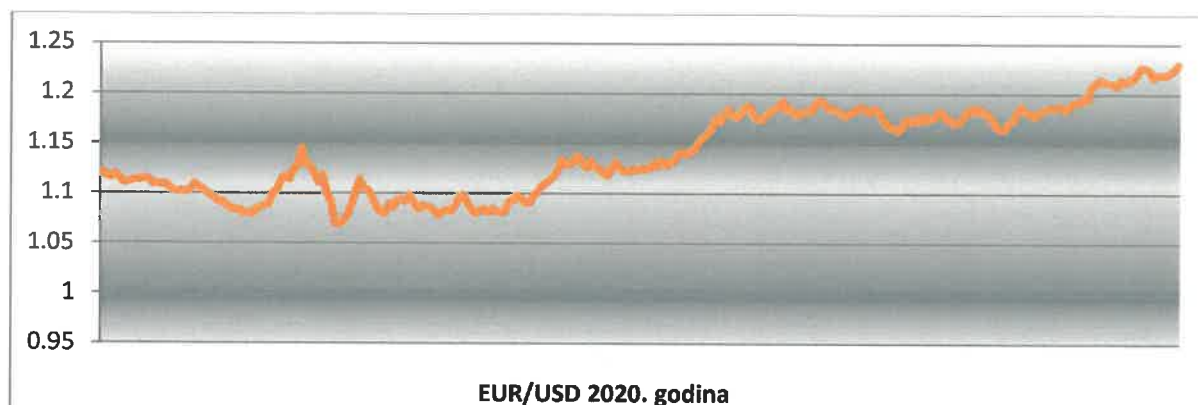
U cilju upravljanja likvidnošću na rok, Banka je redovno pratila pokazatelje strukturne likvidnosti kroz ročnu usklađenost finansijske aktive i pasive, pregled dospijeca većih depozita, kao i utvrđivanjem stabilnog dijela a-vista depozita po internom modelu i održavala istu u zadovoljavajućim okvirima.

Obzirom da je 2020. godinu obilježio pad kamata na depozite klijenata i uzimajući u obzir opreznost klijenata kada je u pitanju raspolaganje sopstvenim sredstvima, može se konstatovati da je i u svim tim okolnostima Banka prepoznata kao jedna od najpouzdanijih i najlikvidnijih banaka u bankarskom sistemu Crne Gore. U prilog ovoj tvrdnji idu podaci koji pokazuju da je na kraju 2019. godine ukupni nivo depozita Banke iznosio 418,58 miliona EUR, a na kraju 2020. godine 427,94 miliona EUR, što je rast od 2,24%. Viškovi likvidnih sredstava, osim kroz kreditnu aktivnost, plasirani su i u utržive hartije od vrijednosti.

U 2020. godini Banka je učestvovala na aukcijama državnih zapisa i ostvarila zadovoljavajuće prinose. Takođe, kroz aktivnosti Sektora finansijskih tržišta, Banka je plasirala sredstva u hartije od vrijednosti kako u Crnoj Gori tako i na globalnom tržištu.

Ukupna vrijednost portfelja hartija od vrijednosti na kraju 2020. godine iznosila je 129,26 miliona EUR. U odnosu na kraj 2019. godine, portfelj hartija od vrijednosti se smanjio za oko 5 miliona EUR. U strukturi portfelja hartija od vrijednosti najveće učešće imaju državne crnogorske dužničke hartije od vrijednosti sa učešćem od oko 84 miliona EUR, odnosno oko 65%. Od ukupnog portfelja hartija od vrijednosti iznos od 10 miliona EUR se odnosi na kratkoročne Državne zapise.

U 2020. godini zabilježena su velika kolebanja valutnih kurseva, naročito valutnog para EUR/USD koji ima najveći uticaj na izloženost Banke riziku promjene deviznog kursa.

Na kraju 2020. godine ukupan prihod od kursnih razlika iznosio je 461 hiljadu EUR, što je manje nego u 2019. godini.

Cijelu 2020. godinu je obilježila pandemija Covid-19 što je imalo ogromnih posljedica na globalni ekonomski sistem. Zaključavanja mnogih država usled pandemije dovela su do drastičnog pada ekonomske aktivnosti. U skladu sa tim i domaća ekonomska aktivnost je pretrpjela značajne posljedice krize izazvane novim korona-virusom.

INVESTICIONO BANKARSTVO

Crnogorsko tržište kapitala

Ukupan promet ostvaren na Montenegroberzi AD Podgorica u 2020.godini iznosio je 62.725.508 EUR, što predstavlja pad od oko 80% u odnosu na ostvareni promet u 2019.godini. Kada pogledamo podatke o broju zaključenih poslova, vidimo da je u 2020.godini zaključeno oko 38% manje poslova nego 2019.godine.

Indeks MNSE10 (koji prati kretanje cijene 10 najlikvidnijih kompanija) je u protekloj godini ostvario pad od oko 8,33% i posljednjeg trgovačkog dana našao se na vrijednosti od 712,83. MONEX je u protekloj godini zabilježio pad od 9,43% i posljednjeg trgovačkog dana našao se na vrijednosti od 10.328,64 poena.

Brokerski i kastodi poslovi

Ukupan promet koji je Banka ostvarila na Montenegroberzi AD Podgorica u 2020.godini iznosio je 5.234.664 EUR, što čini 8,35% ukupnog prometa. Posmatrajući realizovani promet, Banka je četvrta po učešću u ukupnom prometu ostvarenom na Montenegroberzi.

Strukturu ostvarenog prometa Banke:

Tip hartije	Broj transakcija	Ostvareni promet
Akcije	244	3.703.369
Državne obveznice	8	158.533
Korporativne obveznice	32	1.372.762
UKUPNO	284	5.234.664

Ukupan promet u 2020.godini, ostvaren trgovanjem subordiniranim obveznicama Banke HBO1, HBO2 i HBO3 iznosio je 1.372.762 EUR.

Pregled trgovanja obveznicama Banke:

Naziv obveznice	Broj transakcija	Ostvareni promet
HBO1	28	951.756
HBO2	2	30.720
HBO3	2	400.000
UKUPNO	32	1.372.762

Promet na inostranom tržištu koji je ostvarila Banka za račun klijenata u 2020. godini iznosio je 90,5 miliona EUR. Najveći dio navednih transakcija se odnosi na OTC transakcije sa obveznicama.

U tabeli ispod predstavljen je pregled zaključenih transakcija na međunarodnom tržištu za period od 01.01. do 31.12.2020. godine, i u odnosu na prethodnu godinu, Banka je ostvarila duplo veći promet.

Ukupan broj izvršenih transakcija	467
Ukupna vrijednost izvršenih transakcija (EUR):	cca 26.628.008
Ukupna vrijednost izvršenih transakcija (USD):	cca 76.178.185

Na dan 31.12.2020. godine klijenti Banke držali su na čuvanje hartije od vrijednosti, vrijednosti od oko 97 miliona EUR, što je za oko 38,6% veći iznos (odnosno za oko 27 miliona EUR) u odnosu na kraj 2019. godine. Važno je istaći da od ukupnog iznosa klijentskog portfelja, vrijednost inostranih hartija od vrijednosti iznosi oko 64,5 miliona EUR. Time je Banka ostala jedan od lidera u oblasti kastodi poslovanja u Crnoj Gori.

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I POKAZATELJI

BILANS USPJEHA

od 1. januara do 31. decembra 2020. godine (u '000 EUR)

	POZICIJA	31-Dec-2020	31-Dec-2019
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	18.239	19.741
3.	Rashodi od kamata i slični rashodi	3.200	3.091
I.	NETO PRIHODI OD KAMATA (1 + 2 - 3)	15.039	16.650
4.	Prihodi od naknada i provizija	12.821	16.989
5.	Rashodi naknada i provizija	7.893	10.775
II.	NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA (4 - 5)	4.928	6.214
6.	Neto dobitak / gubitak usled prestanka priznavanja finansijske instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	212	150
7.	Neto dobitak/gubitak po osnovu finansijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja	153	-
10.	Neto gubici/dobici od kursnih razlika	461	788
11.	Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja ostale imovine	152	311
12.	Ostali prihodi	645	246
13.	Troškovi zaposlenih	5.551	5.486
14.	Troškovi amortizacije	2.542	1.077
15.	Opšti i administrativni troškovi	6.069	7.802
17.	Neto prihodi/rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspjeha	3.518	3.723
18.	Troškovi rezervisanja	6	96
19.	Ostali rashodi	70	786
III.	DOBITAK/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA: I+II+6+7+8+9+10+11+12-13-14-15-16-17-18-19	3.834	5.389
21.	Porez na dobit	346	526
22.	NETO PROFIT/GUBITAK (III - 21)	3.488	4.863

BILANS STANJA

na dan 31. decembra 2020. godine (u '000 EUR)

Red. br.	SREDSTVA	31-Dec-2020	31-Dec-2019
1.	Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	163.390	137.133
2.	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	240.348	251.741
2.a.	Kredit i potraživanja od banaka	22.060	20.864
2.b.	Kredit i potraživanja od klijenata	215.395	228.912
2.c.	Hartije od vrijednosti	1.107	-
2.d.	Ostala finansijska sredstva	1.786	1.965
3.	Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	128.150	134.758
3.c.	Hartije od vrijednosti	128.150	134.758
8.	Investicije u pridružena društva, zavisna društva i zajedničke poduhvate po metodi kapitala	-	5
10.	Nekretnine, postrojenja i oprema	6.214	2.352
11.	Nematerijalna sredstva	2.019	2.037
13.	Odložena poreska sredstva	27	24
15.	Ostala sredstva	2.433	2.428
16.	UKUPNA SREDSTVA:	542.581	530.478
	OBAVEZE		
17.	Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti	451.662	443.122
17.a.	Depoziti banaka i centralnih banaka	1.214	1.148
17.b.	Depoziti klijenata	428.346	419.592
17.d.	Kredit klijenata koji nijesu banke	22.048	22.335
17.f.	Ostale finansijske obaveze	54	47
22.	Rezerve	1.453	1.535
24.	Tekuće poreske obaveze	342	514
25.	Odložene poreske obaveze	23	209
26.	Ostale obaveze	13.301	11.148
27.	Subordinisani dug	22.256	22.050
28.	UKUPNE OBAVEZE:	489.037	478.578
	KAPITAL		
29.	Akcijski kapital	16.006	16.006
30.	Emisione premije	7.444	7.444
31.	Neraspoređena dobit	25.425	20.541
32.	Dobit/gubitak tekuće godine	3.488	4.863
33.	Ostale rezerve	1.181	3.046
35.	UKUPAN KAPITAL: (29. do 34.)	53.544	51.900
36.	UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE: (28. + 35.)	542.581	530.478

Kapital

Ukupan kapital Banke na dan 31.12.2020. iznosi 53,544 miliona EUR. U odnosu na prethodnu godinu, kapital je povećan za 3,17%.

Na dan 31. decembar 2020. godine nominalna vrijednost akcionarskog kapitala iznosi 16,006 miliona EUR. Akcionarski kapital sastoji se od 31.305 akcija, svaka nominalne vrijednosti 511,29 EUR.

U vlasničkoj strukturi Banke strana pravna i fizička lica učestvuju sa 74% akcijskog kapitala, dok je preostali akcijski kapital u vlasništvu domaćih pravnih i fizičkih lica.

Račun dobiti i gubitka

Banka je u 2020.godini ostvarila dobit u iznosu 3,488 miliona EUR. Prihodi od kamata u odnosu na prethodnu godinu manji su za 7,61% i iznose 18,239 miliona EUR, što je posljedica smanjenja kreditne aktivnosti, uslijed nastanka pandemije Covid-19, kao i naplate vanbilansne kamate u toku 2019. godine.

Prihodi od naknada u odnosu na prethodnu godinu manji su za 24,53% i iznose 12,821 miliona EUR. Osim ranije navedenog pada kreditne aktivnosti koji je uticao na pad prihoda od naknada, nastanak pandemije je uticao i na pad prihoda od naknada koje se odnose na platni promet i kartično poslovanja. Neto prihodi od naknada iznose 29,97% neto prihoda iz redovnog poslovanja Banke.

Ostali prihodi u odnosu na prethodnu godinu veći su za 8,51% i iznose 1,623 miliona EUR.

Troškovi redovnog poslovanja, uključujući amortizaciju, iznose 14,232 miliona EUR i manji su za 6,06% u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje troškova posljedica je smanjenih aktivnosti Banke koje se odnose na razvoj poslovne mreže, broj zaposlenih, ostale troškove koji prate poslovanje Banke. Prethodno navedeno u najvećoj mjeri je takodje uslovljeno nastankom pandemije.

Procjena kreditnih rizika i formiranje rezervi za rizične plasmane i potencijalne obaveze Banke, temelje se na primjeni načela konzervativne politike i primjene važećih zakonskih propisa.

Ukupno izdvojene rezerve na pozicije aktive i pasive iznose 18,536 miliona EUR sa stanjem na dan 31.decembar 2020. godine.

Raspodjela dobiti

Odbor direktora, uz iniciranje istog od strane menadžmenta Banke, predlaže Skupštini akcionara da se ne vrši raspodjela ostvarene dobiti u 2020. godini u cilju povećanja ukupnog kapitala Banke.

Pokazatelji

Pozicija Banke u crnogorskom bankarskom sistemu na osnovu poslednjih, javno poznatih, podataka o finansijskim izvještajima svih banaka u Crnoj Gori na 31.12.2020.godine:

- Rang po tržišnom učešću: Banka zauzima 3. mjesto;
- Rang po neto profitu: Banka zauzima 2.mjesto.

Finansijski pokazatelji poslovanja na 31.12.2020.godine:

- ROAA – 0,65%
- ROAE – 6,62%
- SSB – 51.092 miliona EUR
- Koeficijent solventnosti – 17,62%.

ULAGANJA U CILJU ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Prilikom obavljanja svoje djelatnosti, Banka se stara o racionalnom korišćenju prirodnih resursa, odnosno o obezbjeđivanju mjera zaštite životne sredine.

Posebna pažnja ovom segmentu je bila data prilikom korišćenja kreditnih sredstava iz kreditnih linija evropskih institucija, prije svega EBRD.

Banka je prethodne godine započela istraživanja i analizu o svim segmentima poslovanja u kontekstu uticaja na obnovljive izvore energije, životnu sredinu i nakon dobijenih rezultata će sagledati potrebu za unapređenja načina i materijala koje koristimo u svakodnevnom radu.

PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Raspoloživi statistički pokazatelji u prvom kvartalu 2020. ukazivali su na trend rasta u pojedinim privrednim sektorima. Pojavom pandemije Covid-19, performanse crnogorske privrede su dominantno pod njenim uticajem, tako da koncem marta 2020.godine, već nastupaju i značajni izazovi, koje prate visok stepen neizvjesnosti i negativni efekti po građane, realnu ekonomiju i finansijski sistem.

Pored primjene obavezujućih mjera za ublažavanje negativnih posljedica pandemije Covid-19, Banka je tokom čitave protekle godine podržavala potrebe svojih klijenata posebnim mjerama, naročito, linijama za podsticanje likvidnosti turističke privrede kroz model beskamatnog kreditiranja ljetovanja u Crnoj Gori, ne samo svojih klijenata, već i svih kreditno sposobnih građana naše Države. Uz obavezujuće, a i posebne mjere Banke za ublažavanje negativnih posljedica pandemije na građane, uspjeli smo da realizujemo unaprjeđenje i uvedemo dodatne pogodnosti za korisnike naše najpopularnije platne kartice, i to uvođenjem dvije vrste osiguranja, po izboru, kao i produžavanjem obročne otplate cijene pribavljene robe/usluge do 24 mjeseca.

U 2020. smo pružali snažnu podršku društvenoj zajednici u različitim oblastima, ali je ipak za posebno isticanje i uspostavljanje Platforme za prikupljanje, putem interneta, bespovratnih novčanih sredstava za borbu sa pandemijom Covid-19. Zaposleni, naši klijenti i građanstvo su snažno podržali akciju Banke, tako da su donacije višestruko premašile planirani iznos. Banka je snosila sve troškove realizacije internet transakcija, tako da je prikupljeni novac u cjelosti uplaćen Vladi Crne Gore.

Pandemija se nastavlja i u 2021.godini, pa i pored otpočinjanja imunizacije stanovništva, neizvjesne su razmjere posljedica na realnu ekonomiju i finansijski sistem.

U 2021.godini ćemo nastaviti da aktivno pružamo bankarske usluge, velikim dijelom, putem digitalnih kanala, s trendom inovacija u poslovnim aktivnostima i politikom posvećenosti potrebama klijenata.

Nakon odgađanja primjene sistemskih zakona, u 2021. nam predstoji usklađivanje s kompleksnom regulativom, harmonizovanom sa standardima EU, ali smo prilagođeni za suočavanje s izazovima.

Istrajavaćemo s podrškom društvenoj zajednici u različitim oblastima – obrazovanju, kulturi, zdravlju, čime ćemo doprinosti društvenom i ekonomskom napretku.

Očekujemo da će zaposleni svojim profesionalnim radom i u 2021. doprinijeti uspjehu i ugledu koji Banka ima na tržištu.

ISTRAŽIVANJA, RAZVOJ I ULAGANJA U OBRAZOVANJE ZAPOSLENIH

Kao i prethodne godine, istina sada nešto u smanjenom obimu imajući u vidu globalnu pandemiju Covid-19, Banka kontinuirano prati i učestvuje u istraživanjima tržišta, kao i analizama koje objavljuju renomirane agencije, tako da pribavljene podatke koristi za pozicioniranje brenda.

Kako smo to i ranije navodili, ključni elementi uspješnosti i naše organizacione kulture zasnivaju se na znanjima, vještinama i posvećenosti naših zaposlenih. Stoga, Banka kontinuirano planira razvoj i unapredjenje vještina zaposlenih, kako organizovanjem edukacija, uz pomoć iskusnih, kompetentnih zaposlenih, tako i angažovanjem renomiranih inostranih konsultanata/konsultantskih firmi, specijalizovanih za upravljanje ljudskim resursima. Osobito smatramo važnim da naglasimo specijalističke edukativne seminare namijenjene našem prodajnom osoblju, odnosno zaposlenima koji su na pozicijama gdje se najčešće ostvaruje komunikacija sa klijentima, a s ciljem unapređenja njihovih vještina komunikacije, stilova prilagođenih različitim fazama te komunikacije, kao i dalje razvijanje vještina razumijevanja potreba klijenata, a u najboljem njihovom interesu. Dodatno, Banka je privržena konceptu kontinuiranog razvoja zaposlenih na menadžerskim pozicijama, pa angažuje eksterne konsultantske timove, za unapredjenje njihovih vještina, saglasno savremenim standardima.

OTKUP SOPSTVENIH AKCIJA

Tokom 2020.godine Banka nije otkupljivala sopstvene akcije.

FINANSIJSKI INSTRUMENTI OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA BANKE

Od finansijskih instrumenata koje je Banka koristila, a koji su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, finansijskog stanja i dobiti ili gubitaka izdvajaju se tri serije subordinisanih obveznica koje je Banke izdala 2014., 2017. i 2019. godine, a koje su pozitivno uticale na povećanje dugoročnih izvora finansiranja i učvršćenja pokazatelja kapitalne adekvatnosti Banke.

MREŽA POSLOVNIH JEDINICA BANKE

Filijala Podgorica

Adresa: Ul. Slobode br. 91
Tel: +382 19905
E-mail: filijala.podgorica@hb.co.me

Filijala Nikšić

Adresa: Trg Save Kovačevića bb
Tel: +382 19905
E-mail: filijala.niksic@hb.co.me

Filijala Bar

Adresa: Ul. Maršala Tita bb
Tel: +382 19905
E-mail: filijala.bar@hb.co.me

Filijala Budva

Adresa: Mediteranska bb
Tel: +382 19905
E-mail: filijala.budva@hb.co.me

Filijala Kotor

Adresa: SC Kamelija, Trg M. Petrovića bb
Tel: +382 19905
E-mail: filijala.kotor@hb.co.me

Filijala Herceg Novi

Adresa: Trgt Nikole Đurkovića bb
Tel: +382 19905
E-mail: filijala.hercegnovi@hb.co.me

Filijala Bijelo Polje

Adresa: Ul. Slobode bb
Tel: +382 19905
E-mail: filijala.bijelopolje@hb.co.me

Filijala Berane

Adresa: Ul. Mojsija Zečevića bb
Tel: +382 19905
E-mail: filijala.berane@hb.co.me

Filijala Ulcinj

Adresa: Ul. 26. Novembra bb
Tel: +382 19905
E-mail: filijala.ulcinj@hb.co.me

Filijala Danilovgrad

Adresa: Baja Sekulića br. 8
Tel: +382 19905
E-mail: filijala.danilovgrad@hb.co.me

Ekspozitura Herceg Novi

Adresa: Kompleks PORTONOVI, Donje naselje o4
Tel: +382 19905
E-mail: filijala.hercegnovi@hb.co.me

Ekspozitura Podgorica

Adresa: Ul. Slobode br. 91
Tel: +382 19905
E-mail: filijala.podgorica@hb.co.me

Ekspozitura Podgorica

Adresa: Ul. Josipa Broza Tita br. 67
Tel: +382 19905
E-mail: ekspozitura.centrala@hb.co.me

Ekspozitura Podgorica

Adresa: Bul. Svetog Petra Cetinskog br.130
Tel: +382 19905
E-mail: ekspozitura.podgorica1@hb.co.me

Ekspozitura Podgorica

Adresa: Ul. Đoka Miraševića M3
Tel: +382 19905
E-mail: ekspozitura.podgorica2@hb.co.me

Ekspozitura Podgorica

Adresa: Cetinjski put bb, Donja Gorica
Tel: +382 19905
E-mail: ekspozitura.podgorica3@hb.co.me

Ekspozitura Podgorica

Adresa: Cetinjski put bb
Shopping mol Delta City
Tel: +382 19905
E-mail: filijala.podgorica@hb.co.me

Ekspozitura Cetinje

Adresa: Ul. Bajova br. 74
Tel: +382 19905
E-mail: ekspozitura.cetinje@hb.co.me

Ekspozitura Tivat

Adresa: Ul. 21. Novembra br. 21
Tel: +382 19905
E-mail: ekspozitura.tivat@hb.co.me

Ekspozitura Tivat – Porto Montenegro

Adresa: Porto Montenegro, zgrada Teuta, Obala bb
Tel: +382 19905
E-mail: ekspozitura.porto.montenegro@hb.co.me

Ekspozitura Žabljak

Adresa: Narodnih heroja bb
Tel: +382 19905
E-mail: ekspozitura.zabljak@hb.co.me

UPRAVLJANJE RIZICIMA

Uopšteno govoreći, proces upravljanja rizicima podrazumijeva: identifikovanje, mjerenje, praćenje, kontrolu i izvještavanje o rizicima. Osim toga, u okviru sektora se razvijaju politike i procedure za upravljanje rizicima, kao i metodologije i postupci za njihovo mjerenje. Uspostavljanje sveobuhvatnog okvira za upravljanje rizicima kao i afirmacija kulture upravljanja rizicima u opštoj korporativnoj kulturi Banke neophodan je preduslov za dugoročan uspjeh svake bankarske strategije.

Ovaj proces integrisan je u okvir korporativnog upravljanja Banke i zasnovan je na modelu „tri linije odbrane“ - „prva linija odbrane“ je menadžment poslovnih linija Banke, odgovoran za upravljanje rizicima, povezanim s proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima u poslovnim segmentima i prilikom odlučivanja na dnevnoj osnovi; „druga linija odbrane“, su izvršni direktor/ica Banke za upravljanje rizicima i tijela Odbora direktora za pojedine rizike, a „treća linija odbrane“ su interna revizija, nezavisni spoljni revizor, a može podrazumijevati i eksterne nezavisne kvalifikovane subjekte.

Za upravljanje rizicima u Banci zadužen je Sektor za upravljanje rizicima u okviru kojeg posluju Služba procjene rizika i Služba za vođenje rizičnih plasmana, a koje su zadužene za ocjenu, identifikovanje, mjerenje i praćenje rizika. Sektor za kontrolu rizika zadužen je za praćenje, kontrolu i izvještavanje o rizicima.

U okviru upravljanja rizicima posebna pažnja se posvećuje politikama i procedurama vezanim za upravljanje rizicima, kao i izradi potrebnih metodologija. Izvještavanje u okviru oba sektora se vrši na mjesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou, a o svim aktivnostima vezanim za Sektor za upravljanje rizicima informiše se ALCO komitet, Odbor direktora, Odbor za kreditni rizik i Odbor za nefinansijske rizike.

U svom poslovanju Banka je prepoznala sledeće kategorije rizika kojima želi da aktivno upravlja: kreditni rizik, rizik likvidnosti, rizik kamatne stope iz bankarske knjige, tržišni rizik, operativni rizik i rizik zemlje.

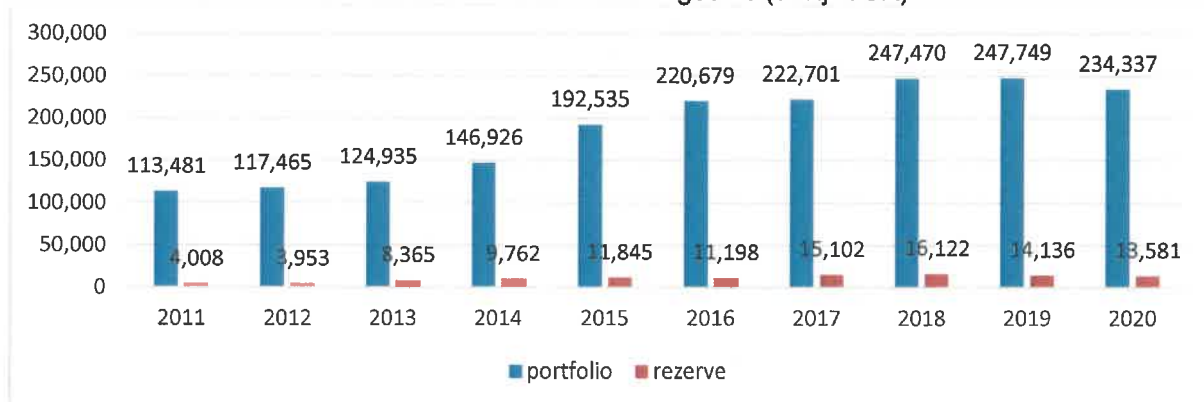
Kreditni rizik

Kreditni rizik se definiše kao rizik od gubitka zbog nemogućnosti ili nespremnosti klijenta da u cjelosti i na vrijeme ispunjava svoje obaveze prema banci.

Upravljanje kreditnim rizikom predstavlja ključnu komponentu sveobuhvatnog sistema upravljanja rizicima. Cilj upravljanja kreditnim rizikom je maksimizacija odnosa prinosa i rizika Banke. Kako bi se postigao ovaj cilj, kreditnim rizikom se upravlja na individualnom nivou (na nivou partije) u okviru Sektora za upravljanje rizicima i na portfolio nivou u okviru Sektora za kontrolu rizika.

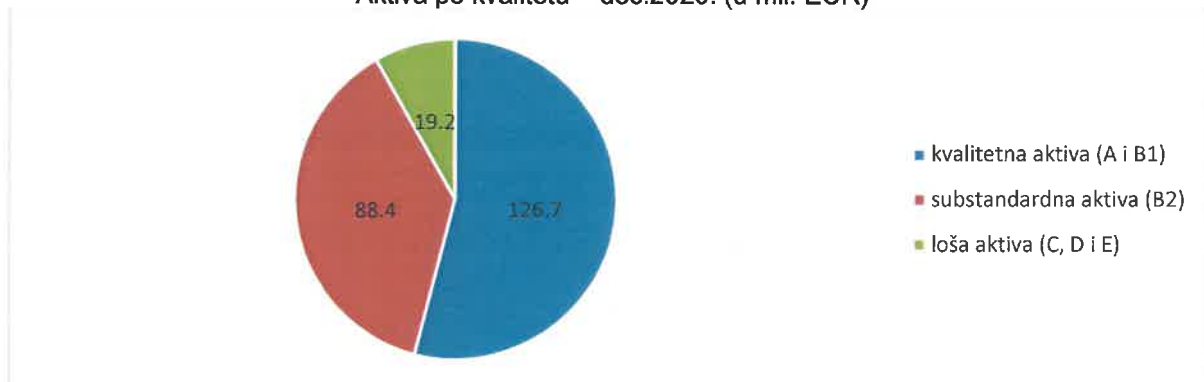
Kreditni portfolio Banke je u decembru 2020. godine u odnosu na decembar 2019. manji za 5%. Važno je napomenuti da je i pored krize uzrokovane negativnim posljedicama epidemije koronavirusom Banka zadržala nivo kreditnog portfolija na približno istom nivou kao i prethodnih godina.

Portfolio / rezerve 2011-2020. godine (u hilj. EUR)

Od ukupnog portfolija Banke, na kvalitetnu aktivnu (A i B1) odnosi se 54%, na substandardnu (B2) 37% i na lošu aktivnu (C, D i E) 8%.

Aktiva po kvalitetu – dec.2020. (u mil. EUR)

Kao osnovni indikatori kreditnog rizika mogu se izdvojiti: procenat rezervacija za kreditne gubitke, kašnjenje u otplati kredita, učešće nekvalitetne aktive u ukupnom portfoliju (NPL%).

Procenat rezervacija za kreditne gubitke se može posmatrati prema metodologiji CBCG i internoj metodologiji Banke (ispravke vrijednosti).

- Prema metodologiji CBCG izdvojene rezerve za kreditne gubitke na dan 31.12.2020. godine činile su 5,80% portfolija ili 13.581.181 EUR. Ako izvršimo poređenje u odnosu na kraj 2019. godine, rezerve su se povećale za 3,9% ili 555.246 EUR.

Portfolio / rezerve po CBCG

	31.12.2019.	31.03.2020.	30.06.2020.	30.09.2020.	31.12.2020.
Portfolio	247.749.409	253.870.221	257.648.351	250.751.083	234.337.109
Rezervacije	14.136.427	14.977.447	13.428.917	14.114.884	13.581.181
Rezervacije (%)	5,71%	5,90%	5,21%	5,63%	5,80%

- Prema internoj metodologiji ispravke vrijednosti kredita na 31.12.2020. godine su iznosile 14.590.928 EUR tj. 6,23% portfolija. U odnosu na kraj 2019. godine, rezerve su se povećale za 432.279 EUR ili 3,05%.

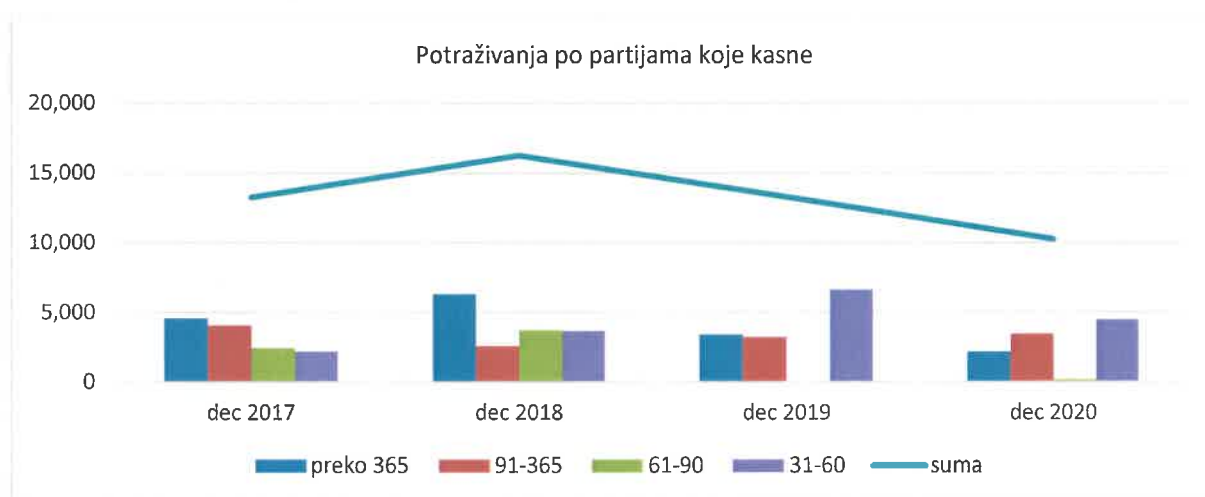

Portfolio / rezerve po internoj metodologiji (modelu)

	31.12.2019.	31.03.2020.	30.06.2020.	30.09.2020.	31.12.2020.
Portfolio	247.749.409	253.870.221	257.648.351	250.751.083	234.337.109
Rezerve	14.158.649	14.764.613	13.750.196	14.009.396	14.590.928
Rezerve (%)	5,71%	5,82%	5,34%	5,59%	6,23%

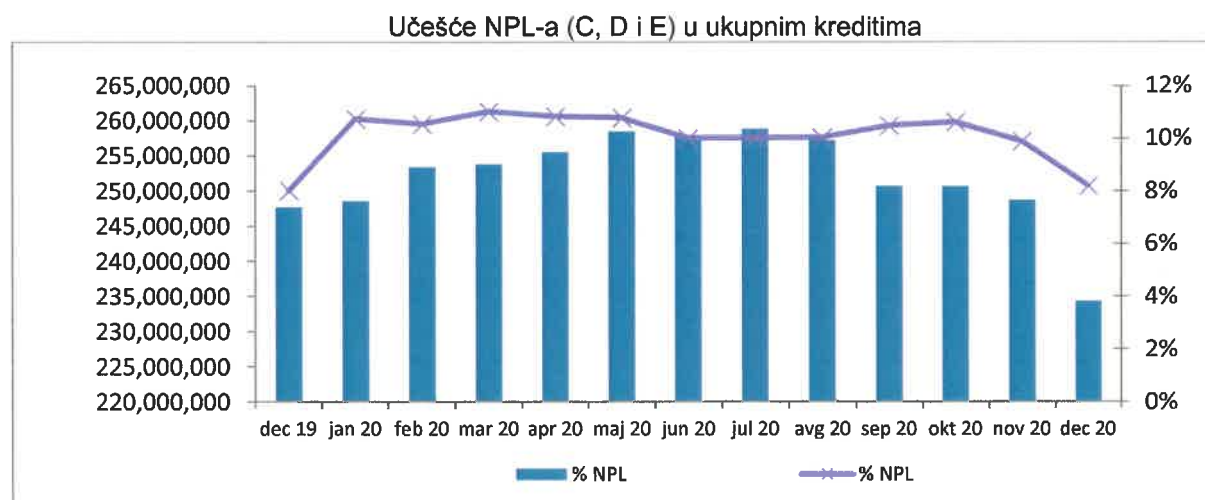
Kašnjenje u otplati kredita:

- Iznos kredita sa kašnjenjem u otplati preko 30 dana, na dan 31.12.2020. godine iznosio je 10.226.598 EUR ili 4,11% ukupnog portfolija Banke, dok su na 31.12.2019. godine iznosili 13.273.234 EUR ili 5,36% ukupnog portfolija Banke.
- Iznos kredita sa kašnjenjem u otplati preko 90 dana na 31.12.2020. godine iznosio je 5.607.861 EUR ili 2,25% portfolija Banke, dok su na 31.12.2019. godine iznosili 6.607.200 EUR ili 2,67% ukupnog portfolija Banke.

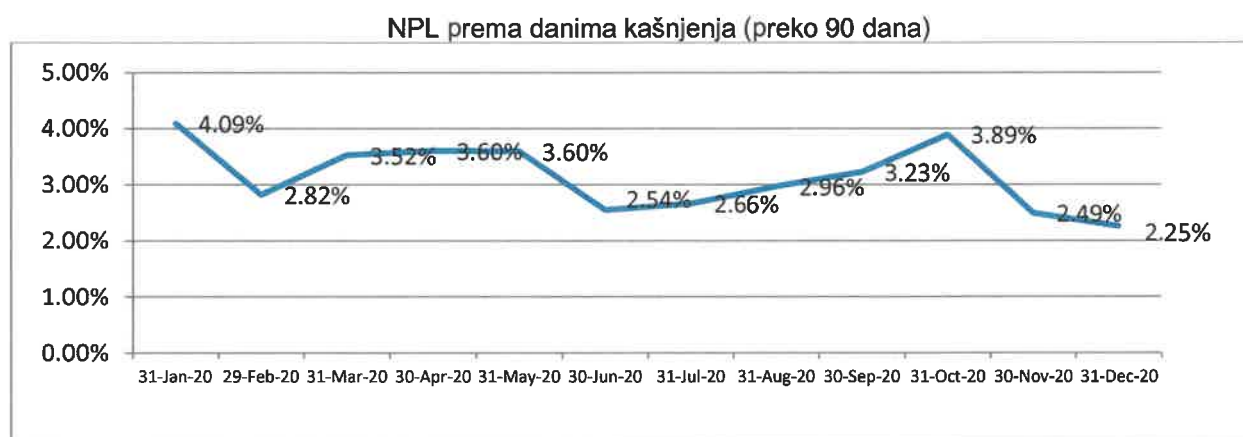

Učešće nekvalitetne aktive (NPL-a) u ukupnom portfoliju se prati na osnovu boniteta klijenta tj. prema grupi (C,D i E) i na osnovu dana kašnjenja tj. preko 90 dana kašnjenja.

NPL prema bonitetnim grupama (C,D i E) na kraju decembra 2020.godine iznosio je 19.238.690 EUR ili 8,21% portfolija, što predstavlja smanjenje NPL-a od 3,19% u odnosu na decembar 2019. godine kada je iznosio 19.873.167 EUR.

NPL prema danima kašnjenja (>90d) na kraju decembra 2020.godine iznosio je 5.607.861 EUR ili 2,25% portfolija, što predstavlja smanjenje NPL-a od 15% u odnosu na decembar 2019. godine kada je iznosio 6.607.200 EUR.

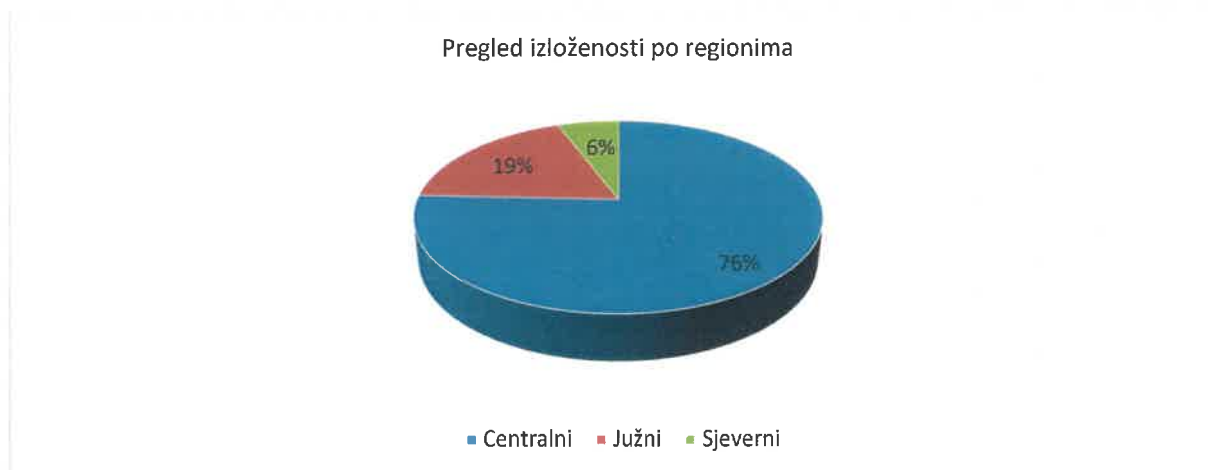

U tabeli u nastavku prikazana je struktura kreditnog portfolija prema djelatnostima u decembru 2020. Najveće učešće u kreditnom portfoliju bilo je prema sektoru trgovine i iznosilo je 14,44% portfolija, dok je učešće izloženosti prema fizičkim licima iznosilo 39,45%.

Struktura portfolija po sektorima privrede na 31.12.2020.(u hilj. EUR)

Sektor	Iznos kredita	% portfolija	Limit
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3,346	1.43%	40%
Vađenje rude i kamena	4,154	1.77%	40%
Prerađivačka industrija	10,291	4.39%	40%
Snabdijevanje električnom energijom	1,378	0.59%	40%
Snabdijevanje vodom	377	0.16%	40%
Građevinarstvo	28,701	12.25%	40%
Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	33,827	14.44%	40%
Saobraćaj i skladištenje	8,930	3.81%	40%
Usluge pružanja smještaja i ishrane	23,481	10.02%	40%
Informisanje i komunikacije	1,400	0.60%	40%
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	5,706	2.43%	40%
Poslovanje nekretninama	3,956	1.69%	40%
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	3,054	1.30%	40%
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2,349	1.00%	40%
Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	0	0.00%	40%
Obrazovanje	134	0.06%	40%
Zdravstvo i socijalna zaštita	453	0.19%	40%
Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	337	0.14%	40%
Ostale uslužne djelatnosti	1,012	0.43%	40%
Djelatnosti domaćinstva kao poslodavca	0	0.00%	40%
Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i tijela	0	0.00%	40%
Fizička lica - rezidenti	92,452	39.45%	45%
Nerezidenti	8,999	3.84%	40%
Ukupno	234,337		

U grafiku u nastavku prikazana je zloženost banke prema regionima u decembru 2020. godine.

Covid-19 - uticaj

U skladu sa grafičkim i tabelarnim prikazom trenda nekvalitetnih kredita u poslednjih godinu dana, može se zaključiti da aktuelna ekonomska kriza izazvana posljedicama epidemije nije imala značajnog uticaja na pogoršanje parametara u vezi NPL-a na kraju 2020. godine.

U skladu sa odlukama CBCG o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih uticaja epidemije zarazne bolesti COVID 19 na finansijski sistem, banka je izašla u susret klijentima koji su imali potrebu za odlaganjem plaćanja kreditnih obaveza i/ili restrukturiranjem istih. Vodeći se odredbama odluka CBCG u postupku restrukturiranja klijentima su odobravane pogodnosti koje olakšavaju njihovu trenutnu finansijsku poziciju a u postupku klasifikacije kredita i obračunavanju rezervacija za potencijalne kreditne gubitke krediti su tretirani kao novoodobreni, ukoliko su zadovoljavali uslove koje je propisala CBCG.

Na 31.12.2020.godine u moratorijumu odobrenom za sektor turizma i sektor poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, bilo je 50 dužnika sa ukupnom izloženošću u iznosu od cca 3,5 miliona EUR, od čega se 2,1 miliona EUR (61%) odnosi na fizička lica, a ostatak na preduzetnike i mala i srednja preduzeća. Pored toga, pravo na moratorijum su ostvarila još 32 dužnika – ostala fizička lica, sa ukupnom izloženošću od 265.000 EUR.

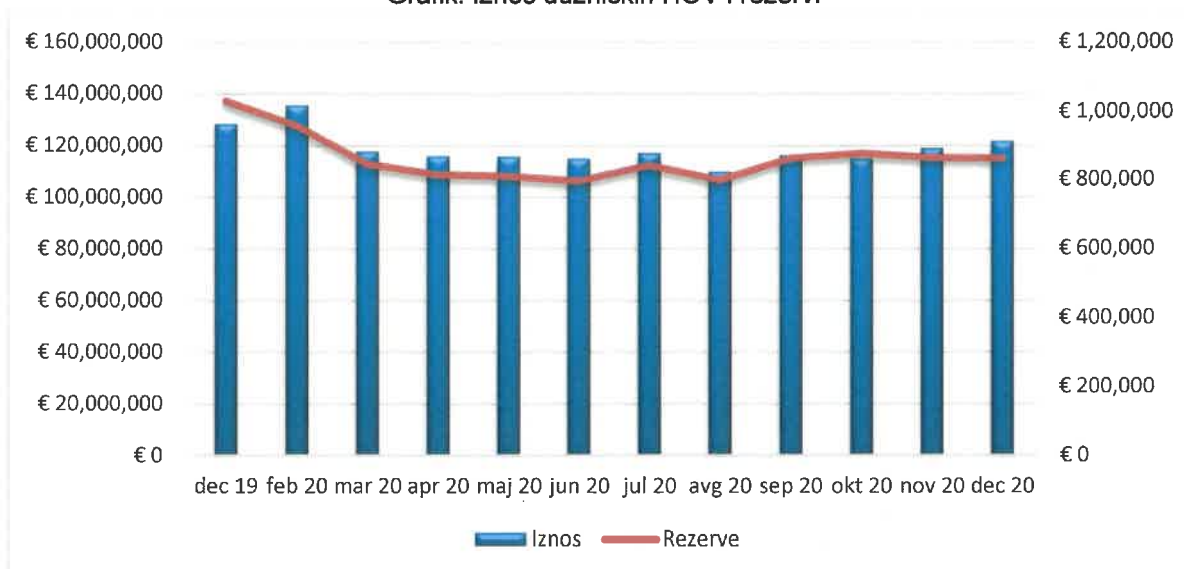
Uticaj epidemije je bio najizraženiji u sektoru turizma i sektora poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, gdje je odobreno restrukturiranje kredita u ukupnom iznosu od 15,1 milion EUR, gdje su uglavnom produžavani rokovi otplate kredita, uz mogućnost uvođenja i grace perioda u otplati. Pored toga, restrukturiranje je odobreno i ostalim korisnicima kredita u ukupnom iznosu od 13,3 miliona EUR, što daje ukupan iznos od 28,4 miliona EUR COVID restrukturiranih kredita.

Uzimajući u obzir navedeno, realno je za očekivati da banka osjeti negativne posljedice uticaja epidemije u ovoj i narednim godinama, kada se uticaj iz realnog sektora prenese na finansijski. Preciznija predviđanja je u ovom momentu teško definisati, upravo zbog nepredvidljivog dosadašnjeg toka epidemije i shodno tome, nepredvidljivog uticaja na privredu.

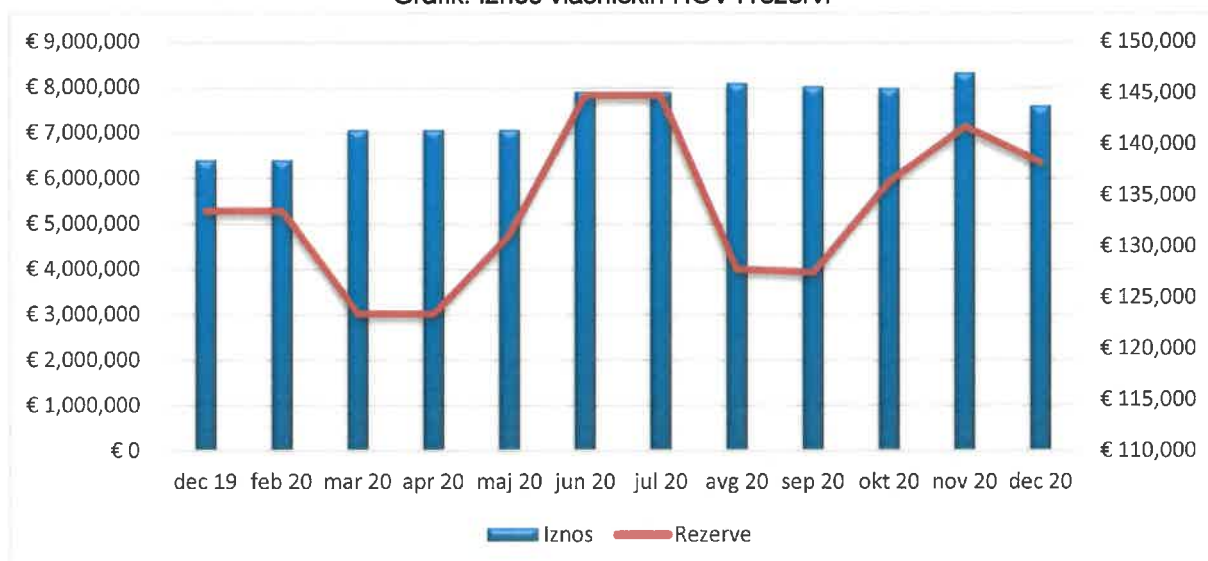
HOV – u sklopu kreditnog rizika

Bankarsku knjigu Banke su 31. decembra 2020. činili vlasnički i dužnički finansijski instrumenti. Sve pozicije u bankarskoj knjizi bile su u decembru u okviru zakonski i interno definisanih limita. Ukupna vrijednost HOV u vlasništvu Banke na 31.12.2020. godine iznosila je 129.257.674 EUR. Od tog iznosa, dužničkih hartija od vrijednosti je bilo u iznosu 121.656.147 EUR i vlasničkih hartija od vrijednosti u iznosu 7.601.527 EUR.

Grafik: Iznos dužničkih HOV i rezervi

Grafik: Iznos vlasničkih HOV i rezervi

Tržišni rizik

U okviru tržišnih rizika, Banka analizira sledeće rizike: rizik kamatne stope, valutni rizik i pozicijski rizik.

Rizik kamatne stope predstavlja negativan uticaj promjena kamatnih stopa na finansijski položaj banke.

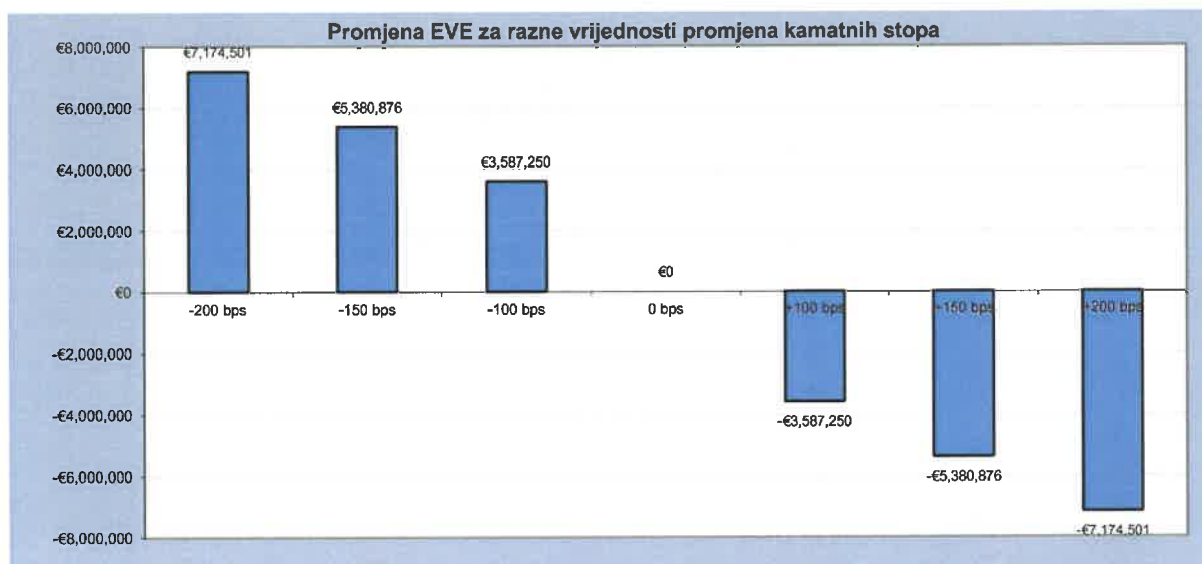
Kamatni rizik nastaje zbog:

- Promjene u cijenama, ili neusklađenosti dospjeća aktive i obaveza (rizik promjene cijena);
- Promjene u referentnim kamatnim stopama za aktivu i obaveze;
- Promjene u samom obliku krive prinosa (rizik krive prinosa);
- Realizacija finansijske opcije koja implicitno postoji u kreditnim aranžmanima koje Banka ima sa klijentima (rizik opcije).

Rizik kamatne stope analiziran je iz dvije komplementarne perspektive: uticaj na ekonomsku vrijednost kapitala Banke, kao i na neto kamatni prihod.

Analiza uticaja kamatnog rizika iz bankarske knjige na ekonomsku vrijednost Banke, izvršena je primjenom „gap-a trajanja“. Svrha ovog metoda je da prikaže potencijalnu promjenu vrijednosti svih budućih aktivnih i pasivnih gotovinskih tokova Banke osjetljivih na kamatni rizik, čija razlika predstavlja „ekonomsku vrijednost kapitala“ Banke (EVE). Za razliku od kamatnog gap-a koji mjeri uticaj kamatnog rizika na neto kamatni prihod uzimajući u obzir aktivne i pasivne gotovinske tokove do jedne godine, gap trajanja u obzir uzima sve gotovinske tokove.

U slučaju porasta nivoa kamatnih stopa za 200 bps, vrijednost EVE na 31.12.2020. od 62,27 miliona EUR smanjila bi se za 7,17 miliona EUR ili 11,52%. Izračunati iznos gap-a trajanja (ili „rizikom ponderisane pozicije bankarske knjige“) činio je 31. decembra 2020. godine 14,07% sopstvenih sredstava Banke što je u okviru zakonski propisanog limita od 25%.

Projekcija povlačenja „a vista“ depozita:

1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god
19%	14%	13%	19%	35%

OSJETLJIVOST AKTIVE I PASIVE NA PROMJENU KAMATNE STOPE (u hilj. EUR) - agregatno 31.
dec. 2020.

OSJETLJIVA AKTIVA	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	UKUPNO
Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	28.634					28.634
Kamatonosne hartije od vrijednosti	1.508	13.661	162	1.979	101.357	118.667
Kredit i ostala potraživanja	19.723	19.109	19.133	47.864	128.508	234.337
Ostala osjetljiva aktiva	1.679					1.679
UKUPNO	51.545	32.770	19.295	49.843	229.865	383.317
	13%	9%	5%	13%	60%	100%
OSJETLJIVA PASIVA	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	UKUPNO
Kamatonosni depoziti	59.181	47.347	49.477	97.740	131.006	384.751
Kamatonosne pozajmice	50	155	887	2.775	18.149	22.017
Subordinisani dug i obveznice				10.000	12.000	22.000
Ostale osjetljive obaveze	704					704
UKUPNO	59.935	47.502	50.364	110.515	161.155	429.472
% od ukupnih kamatonosnih obaveza	14%	11%	12%	26%	38%	100%
RAZLIKA (GAP)	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	UKUPNO
IZNOS GAP-a	-8.391	-14.732	-31.069	-60.673	68.710	-46.155
Dio godine tokom kojeg postoji izloženost GAP-u	0,96	0,84	0,63	0,26		
Kumulativan Gap	-8.391	-23.123	-54.193	-114.865	-46.155	-92.311
Uticaj na neto prihode od kamata	-161	-246	-392	-316		
Godišnja promjena prihoda od kam. (st.kam. šok)	-1,115					
Kumulativan Gap / Ukupna aktiva	-2%	-5%	-11%	-23%	-9%	-18%
Propisani limiti	54%					

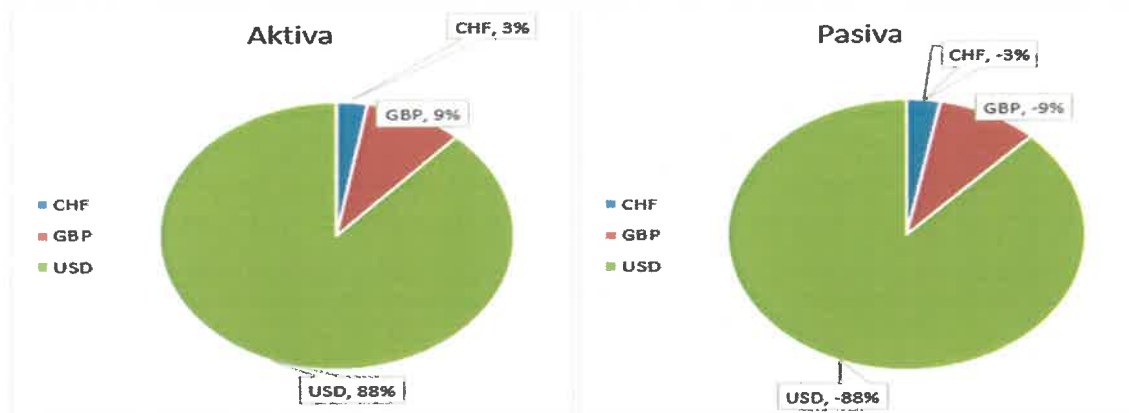
Ukoliko kamate porastu za 2 procentna poena, očekivani godišnji neto prihod od kamata će se smanjiti za 1,115 hiljada EUR.

Valutni rizik nema značajnijeg uticaja na ukupan rizični profil Banke.

Banka je poslovala u skladu sa uspostavljenim sistemom limita.

Devizna pozicija – 31. decembar 2020. (konvertovano u EUR)

Deviza	Sopstvena sredstva			EUR 50.984.000	
	Aktiva	Obaveze	Neto pozicija	Limit (% osnovnog kapitala)	Ostvareno
AUD	12.693	-9.632	3.061	15%	0%
CAD	36.119	-32.779	3.339	15%	0%
DKK	26.447	0	26.447	15%	0%
JPY	0	0	0	15%	0%
KWD	0	0	0	15%	0%
NOK	256	0	256	15%	0%
SEK	9.073	-4.219	4.854	15%	0%
CHF	524.818	-555.490	-30.673	15%	0%
GBP	1.658.135	-1.668.595	-10.461	15%	0%
USD	16.336.569	-16.054.296	282.273	15%	0,55%
	18.604.109	-18.325.012	279.098	20%	0,55%

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće moći da isplati obaveze u svakom trenutku. Obzirom na strateška opredjeljenja Banke održavanje visokog nivoa likvidnosti predstavlja imperativ u procesu upravljanja ovim rizikom. Reputacija visoko likvidne banke posebno je od značaja za obezbjeđenje rasta poslovanja kroz rast depozita stanovništva i privrede. Visok nivo likvidnosti održan je i u uslovima krize uzrokovane posljedicama epidemije koronavirusom što ukazuje na stabilan nivo depozita kojim banka raspolaze, kao i na povjerenje koje klijenti imaju prema banci.

I ovdje možemo reći da se u 2020. godini uticaj COVID -19 nije mnogo odrazio na likvidnost Banke i da nije bilo smanjenja bilnsne sume. Uprkos izazovima, bilansna suma se očuvala. Budući period će biti izazovan sa aspekta očuvanja bilansne sume, ročne strukture i poslovanja. S tim u vezi, Banka neće tolerisati veći rizik likvidnosti zarad postizanja većih prinosa, jer bi to ugrozilo strateški definisan odnos prinosa i rizika kao i reputaciju u tržišnom segmentu prepoznatljivom kao ključnom za razvoj Banke – stanovništvo i mala i srednja preduzeća.

Banka mjeri rizik likvidnosti na osnovu projekcija neto gotovinskih tokova i korišćenjem izvještaja o gapu likvidnosti, izračunavanjem koeficijenta likvidnosti, pokazatelja pokrića LCR i NSFR, gapu kratkoročnih sredstava i obaveza, koncentraciji oročenih depozita kao i prema stres testu likvidnosti.

Neto gotovinski tokovi se izračunavaju kao razlika između priliva i odliva novca za određeni vremenski period.

Prilikom utvrđivanja novčanih priliva i odliva, Banka koristi skup pretpostavki kao što je definisano u odluci CBCG o minimalnim standardima za upravljanje rizikom likvidnosti u bankama.

Koeficijent likvidnosti predstavlja koeficijent između kratkoročne aktive i kratkoročnih obaveza kao što je definisano Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje rizikom likvidnosti u bankama.

Koeficijent likvidnosne pokrivenosti LCR odnosi se na obezbjeđenje otpornosti banke u uslovima kratkoročnog stresa. Koeficijent pokrića neto stabilnih izvora finansiranja NSFR usmjeren je na osiguranje otpornosti banaka na likvidnosne šokove u dužem vremenskom periodu.

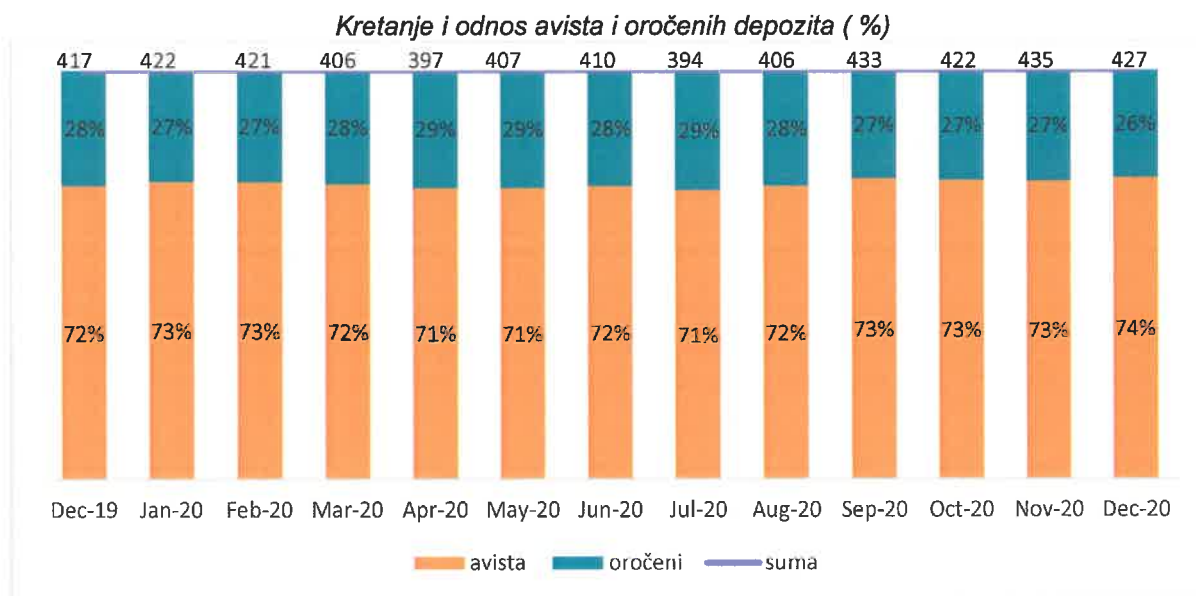
Ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza na dan 31. decembar 2020. godine.

I	Finansijska aktiva u bilansu stanja	1 - 7 dana	8 - 15 dana	16 - 30 dana	31 - 90 dana	91 - 180 dana	181 - 365 dana	1 - 5 godina	Preko 5 godina	UKUPNO
1.	Novčana sredstva, računi depozita kod centralnih banaka i potraživanja od banaka	151.964	0	0	0	0	0	11.426	0	163.390
1.a	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	140.538	0	0	0	0	0	0	0	140.538
1.b	Sredstva izdvojene obavezne rezerve	11.426	0	0	0	0	0	11.426	0	22.853
2.	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	20.309	316	436	18.109	19.633	47.964	103.347	30.203	240.317
2.a	potraživanja od banaka (sredstva kod banaka)	17.223	0	0	0	0	0	0	0	17.223
2.c	kreditni bankama	5.396	0	0	0	0	0	0	0	5.396
2.d	kreditni klijentima	10.119	316	436	18.109	19.633	47.964	103.347	29.028	228.952
2.e	hartije od vrijednosti	1.107								1.107
2.f	ostala finansijska sredstva	1.886	0	0	0	0	0	0	0	1.886
2.g	kamatna potraživanja, vremenska razgraničenja i ispravke vrijednosti	-15.421	0	0	0	0	0	0	1.175	-14.246
3.	Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	7.594	0	420	13.820	166	2.063	61.287	42.801	128.150
3.e	hartije od vrijednosti	7.594	0	408	13.661	162	1.979	59.424	41.934	125.161
3.g	kamatna potraživanja, vremenska razgraničenja i ispravke vrijednosti	0	0	11	160	4	84	1.863	867	2.989
7.	Ostala sredstva	-9.278	0	773	0	0	25	0	18.811	10.331
	Ukupno :	170.589	316	1.629	31.930	19.798	50.051	176.061	91.815	542.188
II	Finansijske obaveze u bilansu stanja	1 - 7 dana	8 - 15 dana	16 - 30 dana	31 - 90 dana	91 - 180 dana	181 - 365 dana	1 - 5 godina	Preko 5 godina	UKUPNO
1.	Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti	20.009	8.158	12.976	29.549	30.761	55.175	241.704	53.352	451.684
1.a	depoziti banaka i centralnih banaka	1.214	0	0	0	0	0	0	0	1.214
1.b	depoziti klijenata	17.020	8.158	12.976	29.394	29.874	52.400	234.285	42.621	426.728
1.c	kreditni banaka i centralnih banaka	0	0	0	145	848	2.676	5.388	0	9.057
1.d	kreditni klijenata, koji nijesu banke	50	0	0	11	39	99	2.031	10.731	12.960
1.f	Ostale finansijske obaveze	1.648	0	0	0	0	0	0	0	1.648
1.g	kamate i vremenska razgraničenja	77	0	0	0	0	0	0	0	77
4.	Subordinisani dug	-83	0	0	0	0	10.154	4.062	8.123	22.256
6.	Ostale obaveze	14.184	0	0	0	0	491	0	0	14.676
	Ukupno :	34.110	8.158	12.976	29.549	30.761	65.821	245.766	61.475	488.617
III	RAZLIKA :	1 - 7 dana	8 - 15 dana	16 - 30 dana	31 - 90 dana	91 - 180 dana	181 - 365 dana	1 - 5 godina	Preko 5 godina	UKUPNO
1.	Gap dospjeća I-II	136.478	-7.842	-11.347	2.380	-10.963	-15.770	-69.705	30.340	0
2.	Kumulativni Gap	136.478	128.637	117.290	119.670	108.707	92.937	23.232	53.572	0
	% od ukupnog izvora sredstava	27,9%	26,3%	24,0%	24,5%	22,2%	19,0%	4,8%	11,0%	

Pokazatelji pokrića likvidnom aktivom (LCR) i Pokazatelji pokrića neto stabilnih fondova finansiranja (NSFR) bili su iznad limita od 100%.

Dec-2020	
LCR	274%
NSFR	161%

Operativni rizik

Operativni rizik predstavlja vjerovatnoću ostvarenja gubitka za Banku, usled neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, uključujući i neadekvatnu informacionu tehnologiju, zbog angažovanja lica izvan Banke za obavljanje određenih poslova za banku, slabosti ili propusta u izvršavanju poslova ili internih procesa, rada zaposlenih, protivpravnih radnji i eksternih događaja, koji mogu Banku izložiti riziku.

Upravljanje operativnim rizicima regulisano je internim aktima Banke, kao i aktima CBCG. Banka mjesečno identifikuje događaje koji su nastali usled izloženosti operativnim rizicima. O identifikovanim rizicima, nastalim gubicima, kao i mjerama koje je potrebno preduzeti u cilju rešavanja identifikovanih problema izvještavaju se Odbor direktora i Odbor za nefinansijske rizike. U dijelu upravljanja operativnim rizikom konstantno se primjenjuje unaprijeđenje postojećih procesa, i to u najvećem dijelu vezano za edukaciju zaposlenih o važnosti identifikacije i prijavljivanja događaja vezano za operativne rizike, zatim unaprijeđenja u identifikaciji i procjeni operativnih rizika u okviru procesa samoprocjene, u oblasti novih proizvoda, procesa i sistema i prilikom eksternalizacije poslovnih aktivnosti.

Cilj upravljanja operativnim rizikom Banke je uspostavljanje efikasnog i efektivnog sistema upravljanja operativnim rizicima, polazeći od brojnih faktora rizika kojima je Banka izložena u obavljanju svojih aktivnosti, uključujući obim, sofisticiranost, prirodu i kompleksnost aktivnosti Banke a kojim se obezbjeđuje:

- identifikovanje postojećih izvora operativnih rizika i izvora operativnih rizika koji mogu nastati uvođenjem novih proizvoda, sistema ili aktivnosti
- mjerenje operativnog rizika, tačnom i blagovremenom procjenom tog rizika
- praćenje operativnih rizika analizama stanja, promjena i trendova izloženosti tom riziku
- kontrolisanje operativnih rizika kroz održavanje tog rizika na nivou prihvatljivom za Banku, njegovo smanjenje ili potpuno eliminisanje

- definisanje ovlašćenja i odgovornosti u procesu uspostavljanja sistema upravljanja operativnim rizikom
- sistem izvještavanja i informisanja Odbora direktora i Rukovodstva Banke o upravljanju operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom obuhvata sledeće metodologije i pokazatelje:

- Kvantitativne – baza podataka sa događajima operativnog rizika
- Kvalitativne – samoprocjena operativnih rizika, koja daje pogled na izloženost banke operativnom riziku.
- Ključni indikatori rizika (KRI)
- Analiza operativnih rizika za procese angažovanja eksternih partnera za obavljanje usluga za banku – eksternalizacija
- Analiza operativnih rizika u toku uvođenja novih proizvoda, sistema i procesa.

Operativnim rizikom se upravlja decentralizovano tako da su organizacione jedinice kod kojih postoji operativni rizik odgovorne za upravljanje istim u saradnji sa Sektorom za kontrolu rizika, koji je zadužen da pruža podršku kod identifikacije, mjerenja, ublažavanja i praćenja rizika, i da obezbijedi metodologiju koja pomaže izvršiocima da blagovremeno i sistematski upravljaju rizikom.

Rizik zemlje

Rizik zemlje predstavlja vjerovatnoću ostvarivanja gubitka za Banku, zbog nemogućnosti naplate potraživanja od fizičkih i pravnih lica sa prebivalištem/sjedištem izvan Republike Crne Gore, a iz razloga koji su vezani za politički, socijalni i ekonomski ambijent zemlje u kojoj se nalazi sjedište, odnosno prebivalište dužnika i obuhvata:

- Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumijeva vjerovatnoća ostvarivanja gubitka koja proizilazi iz nemogućnosti naplate potraživanja banke zbog ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa dužnika, kao i opštih ekonomskih i sistemskih prilika u toj zemlji,
- Rizik transfera, pod kojim se podrazumijeva vjerovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje dužnika, koja proizilazi iz ograničenja plaćanja obaveza prema povjericima iz drugih zemalja u određenoj valuti, utvrđenim aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.

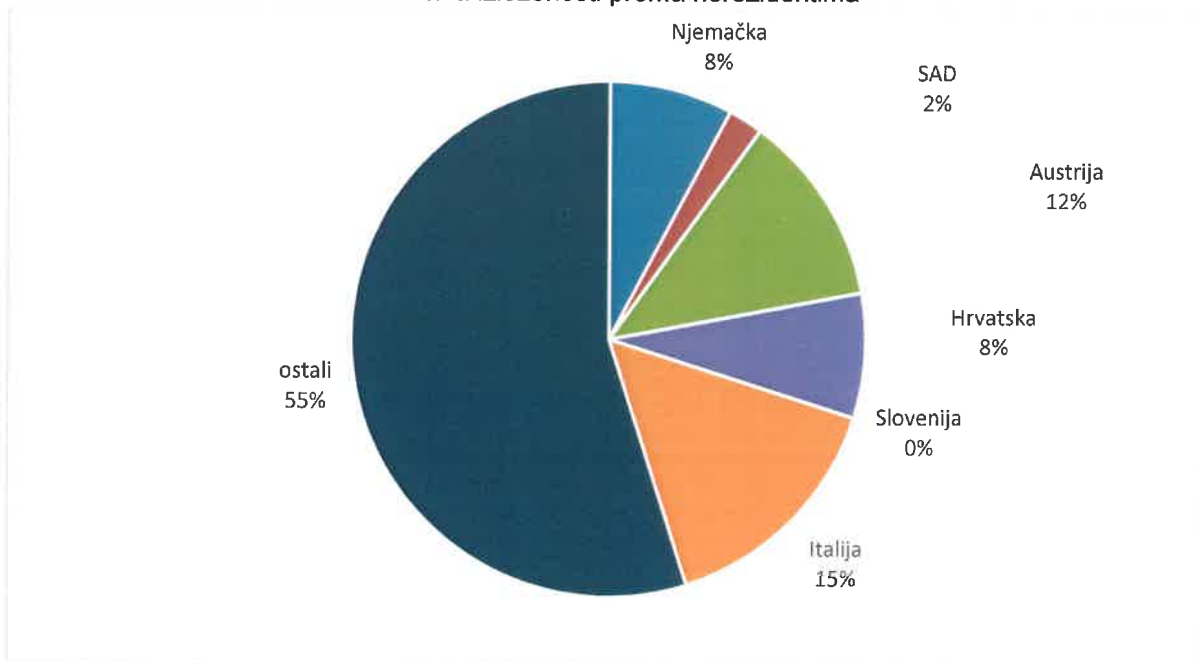
Postavljanje limita izloženosti prema nerezidentima, u skladu sa stepenom rizika zemlje nerezidenta, osnovni je metod za upravljanje ovom vrstom rizika.

Politika upravljanja rizikom zemlje kreirana je u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima CBCG, kao i internim aktima Banke (Procedura i Politika upravljanja rizikom zemlje). Internim aktima definisano je sledeće:

- dozvoljeni limiti izloženosti riziku zemlje, pojedinačno po zemljama i zbirno;
- periodično preispitivanje adekvatnosti sistema upravljanja rizikom zemlje;
- način identifikacije, mjerenja, praćenja i kontrolisanja rizika zemlje;
- ovlašćenja i odgovornosti lica vezanih za preuzimanje i upravljanje rizikom zemlje;
- obaveze vezane za periodično izvještavanje o izloženosti Banke riziku zemlje;
- klasifikacija aktive izložene riziku zemlje i kriterijumi za utvrđivanje rejtinga zemalja.

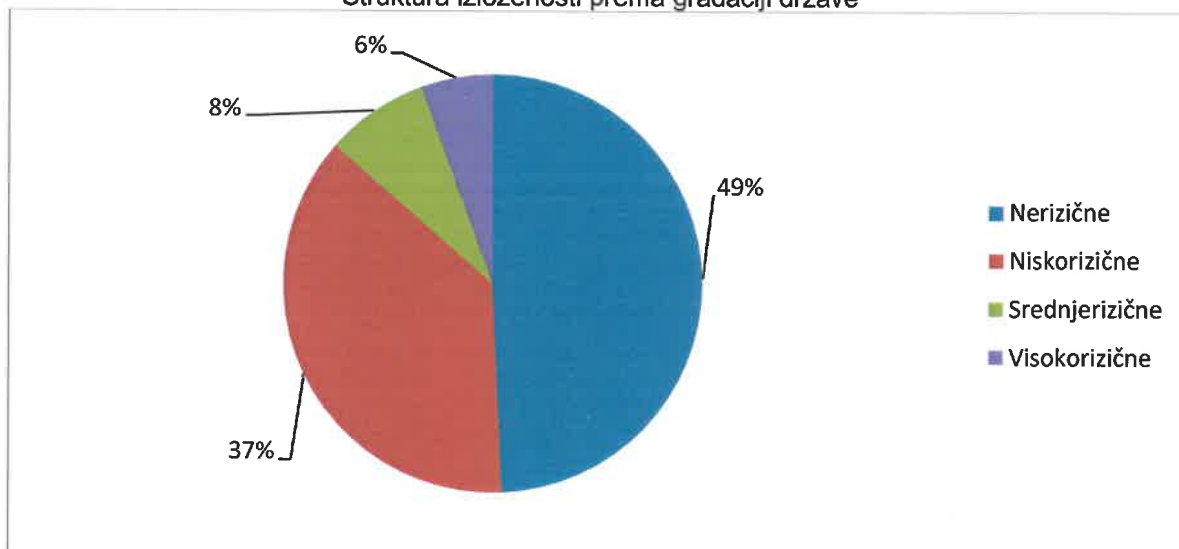
Banka je izložena prema nerezidentima u ukupnom iznosu od 70,06 M EUR, od čega je najveća izloženost prema Italiji u ukupnom iznos 10,6 M EUR.

Struktura izloženosti prema nerezidentima

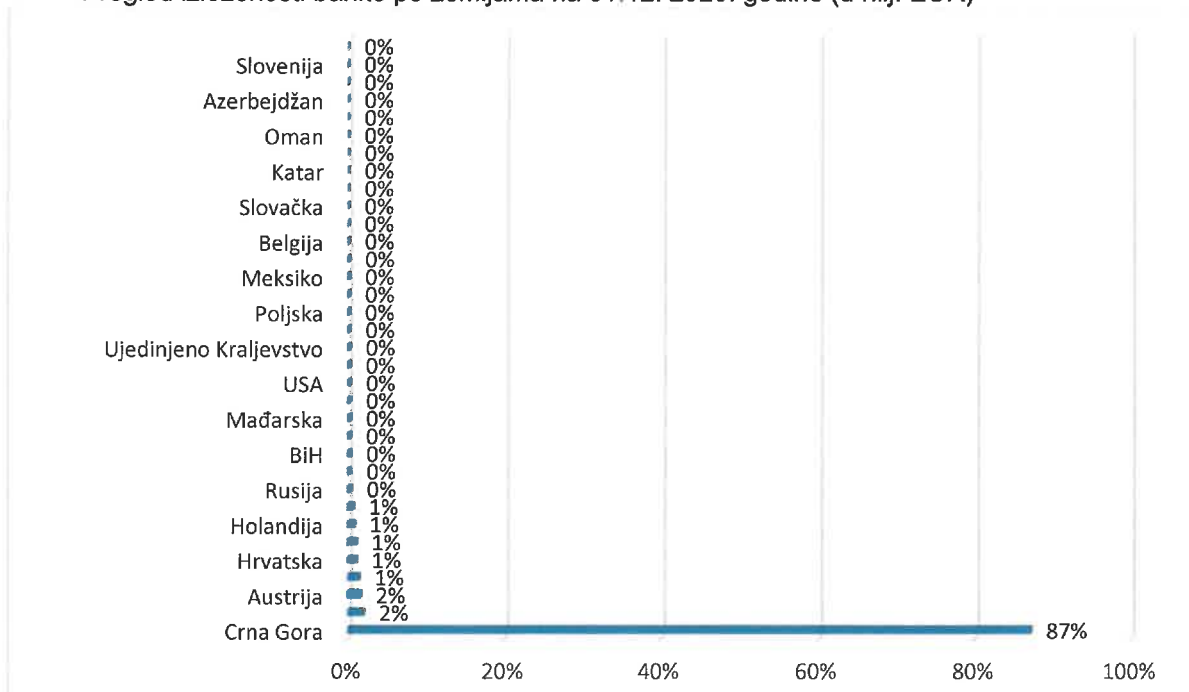

Na grafikonu ispod se vidi da se 49% izloženosti Banke odnosi na izloženost prema zemljama koje su klasifikovane kao nerizične, 37% na niskorizične, 8% na srednjerizične, a 6% na visokorizične zemlje iz čega se zaključuje da Banka dobro upravlja rizikom zemlje.

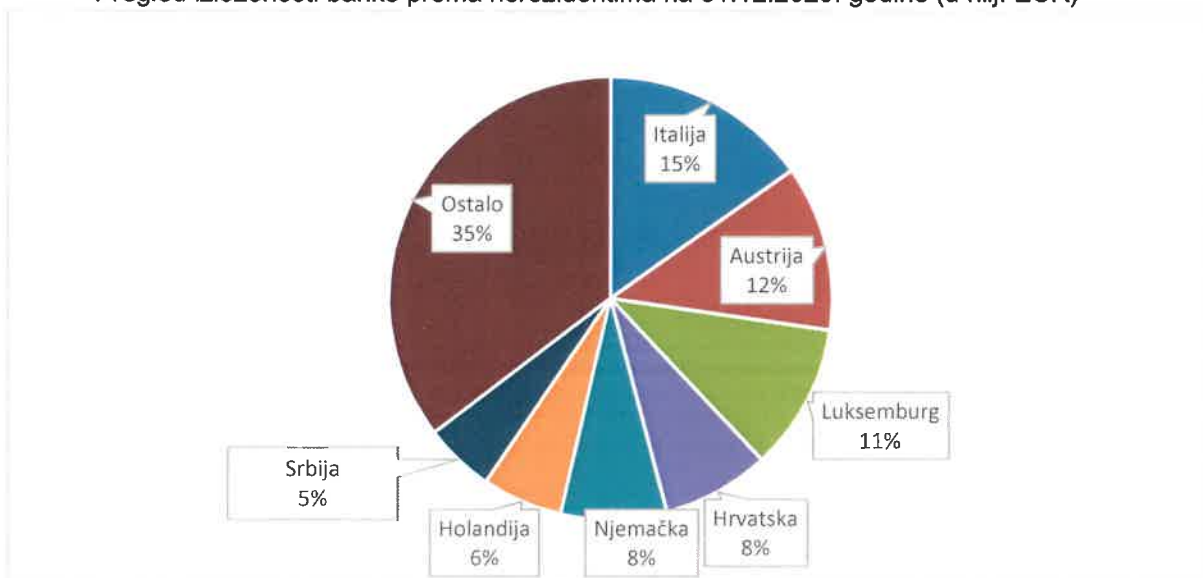
Struktura izloženosti prema gradaciji države

Pregled izloženosti banke po zemljama na 31.12. 2020. godine (u hilj. EUR)

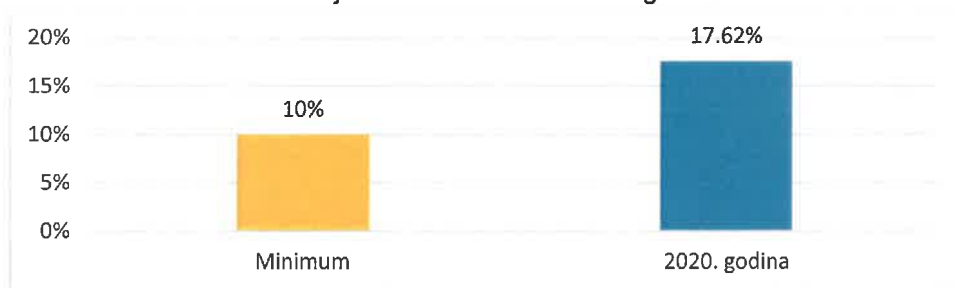
Pregled izloženosti banke prema nerezidentima na 31.12.2020. godine (u hilj. EUR)

Koeficijent solventnosti i sopstvena sredstva Banke

Na 31.12.2020. godine koeficijent solventnosti je bio iznad zakonom propisanog limita (10%), i iznosio je 17,62%. Koeficijent solventnosti je najznačajniji pokazatelj povjerenja u Banku, i zaštitnik je deponentima, povjericima i poslovnim partnerima Banke.

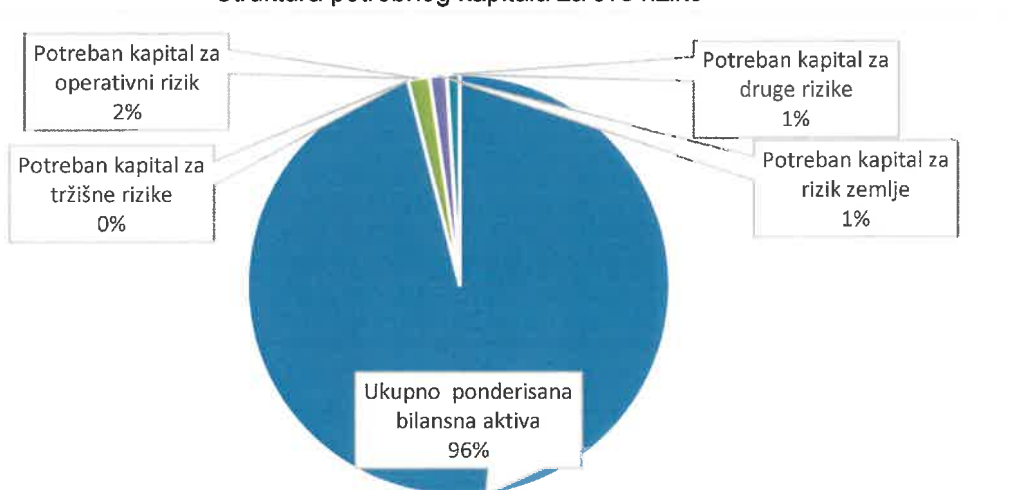
Koeficijent solventnosti za 2020. godinu

Izveštaj o koeficijentu solventnosti banke na 31.12.2020. (u hilj EUR)

R. br.	Opis stavki	Pozicija	Tabela	Iznos
I	Sopstvena sredstva banke	43	SSB	51.092
1.	Osnovni kapital	42	SSB	41.492
2.	Dopunski kapital	41	SSB	9.600
II	Ukupno ponderisana bilansna aktiva			242.971
1.	Ponderisana bilansna aktiva	89	PBA	203.998
2.	Ponderisane vanbilansne stavke	25	PVB	37.632
3.	Iznos kojim se ublažavaju negativni efekti na sopstvena sredstva banke zbog prelaska na vrednovanje stavki aktive primjenom MSFI 9, utvrđen u skladu sa stavovima 5 i 6 člana 4 Odluke o adekvatnosti kapitala banaka (član 14 Odluke o adekvatnosti kapitala)	6	SSB	1.341
III	Potreban kapital za tržišne rizike			0
IV	Potreban kapital za operativni rizik			4.131
V	Potreban kapital za rizik zemlje			3.322
VI	Potreban kapital za druge rizike			2.409
VII	Koeficijent solventnosti banke			17,62%

Struktura potrebnog kapitala za sve rizike

U nastavku je data struktura sopstvenih sredstava Banke na 31.12.2020.

Pregled sopstvenih sredstava (u hilj. EUR)

I/A	Osnovni elementi sopstvenih sredstava	Pozicija	Iznos
1.	Uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije	1	16.006
2.	Naplaćene emisione premije, isključujući emisione premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija	2	7.444
4.	Neraspoređena dobit iz prethodnih godina za koju je skupština akcionara donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital, umanjena za porez na dobit i druge očekivane troškove	4	25.404
6.	Iznos kojim se ublažavaju negativni efekti na sopstvena sredstva banke zbog prelaska na vrednovanje stavki aktive primjenom MSFI 9, utvrđen u skladu sa stavovima 5 i 6 člana 4 Odluke o adekvatnosti kapitala banaka	6	1.341
7.	Ukupno (pozicije 1+2+3+3a+4+5+6)	7	50.195
I/B	Odbitne stavke pri izračunu osnovnog kapitala		
3	Nematerijalna imovina (goodwill, licence, patenti, zaštitni znakovi, koncesije)	10	2.019
6.	Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke	13	6.684
8	Ukupno (pozicije 8+9+10+11+12+13+14)	15	8.703
I/C	Osnovni kapital (osnovni elementi sopstvenih sredstava minus odbitne stavke, pozicija 7-15)	16	41.492
II/A	Dopunski elementi sopstvenih sredstava koji se uključuju u dopunski kapital		
4	Subordinisani dug (za koji su ispunjeni uslovi iz člana 6 Odluke)	20	9.600
7.	Ukupno (pozicije 17+18+19+20+21+22)	23	9.600
II/C	Dopunski kapital (dopunski elementi sopstvenih sredstava minus odbitne stavke, pozicija 23-26)	27	9.600
II/D	Dopunski kapital koji se uključuje u sopstvena sredstva član 8 Odluke	28	9.600
IIIA	Sopstvena sredstva (osnovni kapital+dopunski kapital koji se uključuje u sopstvena sredstva)prije odbitnih stavki	29	51.092
IV	Osnovni kapital umanjen za 50% odbitnih stavki sopstvenih sredstava (pozicija 39)	40	41.492
V	Dopunski kapital umanjen za 50% odbitnih stavki sopstvenih sredstava (pozicija 39)	41	9.600
VI	Osnovni kapital po potrebi umanjen stav 3 člana 9 Odluke	42	41.492
VII	SOPSTVENA SREDSTVA (Osnovni kapital +Dopunski kapital) (V+VI)	43	51.092

NAČINI ZAŠTITE OD RIZIKA

Zaštita od rizika plasmana se radi proaktivnom i preliminarnom analizom na osnovu odnosa prinosa i rizika (klasifikacije po rejting agencijama i CBCG i očekivanih prinosa/kamata), poredjenja sličnih investicija i alternativa. Banka se bavi predanalizama prije investiranja (pregledom javno publikovanih rejtinga, korišćenjem eksternih rejtinga...). Faktori kreditnog rizika se mogu mijenjati i tokom trajanja plasmana, pa se donose odluke o zadržavanju, redukovanju, prodaji ili reprogramiranju plasmana.

Kreditni rizik se definiše kao default ili sniženje kreditnog rejtinga. Default je kada klijent ne može da vrši plaćanja dospjelih obaveza, npr. nemogućnost plaćanja kamate ili nepoštovanje drugih ugovorenih

klauzula. Kako se istorijski mogu raditi kalkulacije PD ("probability of default"), Banka nastoji da izbjegne klase koje su imale lošu klasifikaciju u istoriji.

Mjerenje i procjena kreditnog rizika se istovremeno vrše na nivou računa (dužnika) kao i na nivou kreditnog portfolija.

- Na nivou dužnika utvrđuje se potencijalna rizičnost klijenta na osnovu skupa karakteristika rizika. Za građane, te karakteristike obuhvataju socio-demografske i biheioralne karakteristike, dok se za korporativne klijente klijente kreditna sposobnost i potencijalni kreditni rizik utvrđuju na osnovu skupa parametara finansijskog rizika (koji se odnose na finansijsko stanje klijenta), kao i poslovnog rizika i rizika privredne grane. Značaj pojedine karakteristike rizika za svrhe predviđanja budućeg rizika klijenta se utvrđuje na osnovu analize istorijskih podataka koje Banka posjeduje o svojim klijentima. Sumiranje svih karakteristika rizika ponderisanih vjerovatnoćom njihovog nastanka, daje opštu mjeru rizika za pojedinog dužnika.
- Banka istovremeno vrši i mjerenje kreditnog rizika na nivou cjelokupnog portfolija. Banka kontinuirano vrši procjenu svog kreditnog portfolija u smislu promjena u kvalitetu, sastavu i nivou rezervisanja, i identifikuje uzroke takvih promjena ili mogućeg neispunjenja ciljnih rezultata. Analiza rizika na nivou portfolija, analiza pod-segmenata portfolija, kontinuirano testiranje efikasnosti procesa i primjene limita utvrđenih na osnovu rizika dobijaju sve veći značaj za kreditnu aktivnost Banke.

Zaštita od rizika na nivou računa i portfolija se vrši na način što se plasmani kolateralizuju, pored procjene cash flow-a (primarnog izvora naplate), kao sekundarni izvori naplate mogu se koristiti: depoziti, garancije, jemsta, sudužnici, žiranti, hipoteke, cesije.

Prate se i nekolike klase rizika koje uključuju: 1. Promjene kamatnih stopa, 2. Rizik reinvestiranja, 3. Rizik prijevremenog vraćanja i opcije opoziva (call risk), 4. Rizik likvidnosti, 5. Rizik deviznih kurseva, 6. Rizik inflacije, 7. Makroekonomski i eksterni rizici.

Zaštita od istih se vrši na sledeći način:

Kako se rizik od kamatne stope sastoji od serije cash flow-a, rizik kod fiksnih stopa od kamatne stope se uvećava kako raste kamatna stopa. Kako raste kamatna stopa na trzistu, postojeći ugovori imaju fiksne prihode od kamata, postojeći plasmani vrijede manje i manje su atraktivni (da je novac bio na računu mogao bi se plasirati po većim stopama i ostvariti veći prihod, oportuni trošak). Kako su prinosi manji od potencijalnih, mogućnost prodaje tih plasmana se smanjuje, tj snižava se vrijednost plasmana.

Banka prati promjene kamatnih stopa i proaktivno se uskladjuje pokušajem da ima horizontalnu ili ročnu uskladjenost, samim tim i manje ročne gap-ove. Novi plasmani prate tržište i periodična uskladjivanja pasivnih i aktivnih kamatnih stopa kako bi kamatni spread ostao na istom nivou i omogućio Banci bolju profitabilnost.

Reinvesticioni rizik je vezan za ročnost. Što je kraći rok to je manji rizik. Manji je rizik da će novi plasmani imati značajnije promjene u kamatnim stopama i uslovima po kojima će biti plasirani u odnosu na tekuće. Banka vrši dominantno kratkoročne plasmane. U Banci dominantno učešće imaju plasmani pravnim licima, manji dio su plasmani fizičkim licima i mahom dominiraju potrošački, gotovinski krediti i kartice, a minimalno stambeni krediti. Prosječan ponderisani rok plasmana je oko 4 godine.

Rizik od prijevremenog vraćanja je rizik od nemogućnosti predviđanja cash flow-a, planiranja i praćenja. Ovaj rizik, Banka smanjuje ugovaranjem klauzula o naknadi za prijevremeno vraćanje plasmana, a koje su uskladjene sa zakonom o potrošačkim kreditima. Naknada ima isključivu svrhu kompenzacije za troškove na osnovu plaćanja kamata za depozite i kreditne linije iz kojih se finansira i prati ročnu uskladjenost plasmana sa izvorima (pasivom, depozitima i pozajmicama).

Rizik likvidnosti se ogleda u nemogućnosti Banke da se obezbijede sredstva na tržištu za finansiranje aktivnosti pod istim ili sličnim uslovima, kao i da proda plasmane pod istim ili sličnim uslovima. Banka se štiti od toga, nastojanjem maksimalnog uskladjivanja pozicija plasmana sa izvorima i smanjenjem

ročnih gap-ova. Novi plasmani prate spread-om nove cijene izvora. Transakcioni troškovi nabavke kreditnih linija, depozita i prodaje plasmana se kompenzuju naknadama i praćenjem istih na aktivnoj strani bilansa Banke.

Zaštita od deviznog kursa se vrši valutnom uskladjenošću plasmana sa izvorima i pokušajem da Banka ima neto otvorenu deviznu poziciju na što manjem nivou. Na taj način promjene deviznog kursa se ne odražavaju na bilans uspjeha, imaju neutralnu poziciju jer plus na strani aktive je minus na strani pasive i obrnuto. Takođe, Banka sagledava valutu klijenta u kojoj posluje i ima cash flow, pa takvim klijentima odobrava valutne plasmane ili vrši investiranja.

Inflacioni rizik takođe utiče na realnu vrijednost novca i narušava povrat na kapital i očekivanja vlasnika Banke. Banka u svojim projekcijama kalkuliše vrijednost novčanih tokova prateći i projekcije inflatornih očekivanja u Crnoj Gori i valuti EUR. Banka dominantan dio posla obavlja u EUR.

Postoje mnogi eksterni faktori i makroekonomski činioci koji se ne mogu predvidjeti i vidjeti u sadašnjem trenutku. Ovdje su uključeni i politički rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da redovno servisiraju svoje obaveze, tu su i regulatorni rizik, transferi kapitala, prirodne katastrofe, korporativna restrukturiranja, kupovine, spajanja, akvizicije, itd. Banka prati rejtinge zemalja i raspoložive informacije i pokušava da drži rizik koncentracije na pojedine zemlje, proizvode, klijente, itd, u okviru limita koji ne mogu ugroziti opstanak i poslovanje Banke.

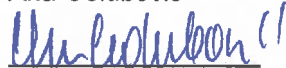
Operativne rizike, Banka smanjuje što većim stepenom automatizacije, procedura, duplih kontrola, edukacijom internih revizija kao cjelokupnim sistemom internih kontrola.

.....

Izvršni direktor za poslove sa fizičkim licima
i napredne kanale prodaje
Nikola Spadijer

Glavni izvršni direktor
Esad Zaimović

Izvršni direktor za poslove sa pravnim licima
i finansijska tržišta
Ana Golubović

Izvršni direktor za rizike
Jelena Vuletić

